

Årsredovisning 2024

Vårgårda kommun

Inledning	4
Kommunstyrelsen ordförande	4
Året i korthet	6
Förvaltningsberättelse	7
Översikt över kommunens utveckling.....	7
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	8
Politisk organisation.....	10
Förvaltningsorganisation.....	12
Vision och mål.....	13
Hållbar utveckling i tre dimensioner.....	13
Planera, följa upp och analysera.....	14
Förbättra	15
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	16
Befolkningsutveckling.....	16
Arbetsmarknad.....	17
Attraktivt boende	17
Hållbar miljö.....	18
Konkurrenskraftigt näringsliv.....	20
Utvecklande skola.....	21
Pensionsåtaganden	22
Finansanalys	22
Händelser av väsentlig betydelse	24
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	26
Måluppföljning per den 31 december 2024	27
Fokusområde Hållbar miljö	29
Fokusområde Attraktivt boende.....	34
Fokusområde Utvecklande skola	38
Fokusområde Social hållbarhet	45
Fokusområde Konkurrenskraftigt näringsliv	50
Fokusområde Hållbar ekonomi och finansiering.....	53
Fokusområde Kultur och arbetssätt.....	55
Uppföljning av uppdrag till förvaltningen.....	63
Årets resultat och god ekonomisk hushållning.....	64
Väsentliga personalförhållanden	71
Förväntad utveckling	73
Ekonomisk redovisning.....	75
Resultaträkning	75

Kassaflödesanalys.....	76
Balansräkning.....	77
Nyckeltal.....	78
Noter	79
Driftredovisning	96
Investeringsredovisning	104
Övrigt.....	109
Begreppsförklaringar.....	109
Revisionsberättelse	112

Inledning

Kommunstyrelsen ordförande

Bengt Hilmersson

Kommunstyrelsens ordförande

I ett Sverige där nästan bara de stora städerna växer är det väldigt glädjande att en landsbygdskommun som Vårgårda kan fortsätta att öka befolkningen. 25 nya bostäder byggdes varav 21 på landsbygden. Det tyder på framtidstro och att man ser långsiktigt på att stanna i Vårgårda. I ekonomiskt hänseende var 2024 ett tufft år för Vårgårda, liksom för andra kommuner i Sverige. Kostnaderna fortsatte öka men inflationstempot har gått ned och när vi spanar framåt så ser det bättre ut.

Vårgårda har i många år haft en tydlig tillväxtvision och den har förverkligats över förväntningarna. 1400 fler invånare på 10 år innebär visserligen kostnader i form av ökad verksamhet, men också över 80 miljoner mer i ökade skatteintäkter årligen som kommunen kan lägga på verksamhet och investeringar. Nu pågår arbetet med en ny vision där över 1000 kommunmedborgare, föreningar, medarbetare, elever och företag gjort inspel med tankar och åsikter och jag ser fram emot resultatet.

Under 2024 stärktes kommunens måluppfyllelse något och jag gläds åt att de anställda i högre grad säger att de trivs på arbetet. Våra chefer får också bättre betyg av de anställda enligt medarbetarundersökningen. Miljö, boende, kultur och arbetssätt samt näringslivsarbete anses ha den bästa måluppfyllelsen. Ekonomi och skola ligger på en icke godtagbar nivå därför måste politiken fortsätta att prioritera dessa två områden. När det gäller grundskolan är nu trenden något uppåt under höstterminen. Värt att påminna om är att gymnasiet och förskola har riktigt bra resultat redan.

Våra resultat i omsorg har förbättrats, även om det också framkommit problem som inte får förekomma inom omsorg. Förvaltningen har här arbetat mycket för att förebygga så att dessa problem inte uppkommer igen.

Under året har Kesbergets förskola med åtta avdelningar färdigställts och är nu i bruk. Minskande barnkullar gör att Vårgårda kommun troligen inte behöver investera i fler förskolor under överskådlig tid. Även musikskolan i anslutning till Kulturen har tagits i bruk. I Asklanda skola pågår ombyggnad där gamla idrottssalen ska bli ny matsal och kök. Årets stora diskussion har varit nybyggnationen av äldreboende. Byggnaden är färdigprojekterad och den beräknade kostnaden för bygget ökade med 50% jämfört med tidigare beräkning. Detta blev minst sagt en stor överraskning och i kombination med att Vårgårda under många år investerat mycket i nya byggnader och redan dragit på sig stora skulder så är det mycket bekymmersamt. Vid årets slut hade fortfarande inte kommunfullmäktige givit något startbesked.

Arbete med detaljplaner fortsätter, både för bostäder och verksamheter. Verksamhetsområdet Vårgårda Norra, i anslutning till korsningen E20/Väg 181 börjar närma sig antagande, samma gäller även för bostadsdetaljplanerna Flaskeberget, Hallaberget och Fagrabo. Men generellt om planarbetet kan sägas att kommunen har stora problem med att få svar och kunna diskutera och förhandla med statliga institutioner, vilket försenar och hindrar arbetet mycket.

Under året antog kommunfullmäktige miljöberedningens förslag till program för fortsatt arbete. På många områden ligger Vårgårda långt fram i miljöarbetet, men det finns fortfarande mer att göra. I många fall handlar miljöarbete om att vara resurssnål och det sparar både pengar och miljö. Returgården är ju ett lysande exempel på detta och hittills har denna verksamhet sparat kommunen 3,5 miljoner i minskade inköp av inventarier och dessutom gett meningsfull sysselsättning till ett antal personer som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden.

Under året har beslut tagits om att göra om vårt samarbete med Herrljunga kommun från servicenämnder till att handla mera om avtalssamverkan, d v s att vi köper tjänster av varann. Viss samverkan avslutas också, t ex ekonomi och personal, då samverkan inte i så hög utsträckning som önskat lett till synergieffekter.

Till sist vill jag lyfta den slutrapport som kommunfullmäktige antog från beredningen för strategisk kompetensförsörjning. Där poängteras bland många andra saker vikten av att kommunens anställda måste tillåtas misslyckas ibland för att vi på riktigt ska kunna förändra arbetssätt till det bättre. Att vi som finns i politiken har förtroende för vår personal att våga prova nya vägar att lösa sina uppgifter och ifrågasätta invanda arbetssätt för att kunna lösa dagens och framtidens utmaningar är mycket viktigt. För tillsammans politik och förvaltning, ska vi ju serva Vårgårdas invånare med det de behöver för att ha en bättre vardag, en god utbildning och en bra omsorg. Stort tack till mina politiska kollegor för goda diskussioner i vår strävan mot en bättre kommun, och till alla anställda som på bästa sätt strävar med att uppnå kommunens mål!

Bengt Hilmersson

Året i korthet

0,7 miljoner kronor

Årets resultat motsvarar 0,1 procent av skatter och statsbidrag.

34,7 procent

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan inom Vårgårda kommun och dess koncern

25 stycken

Nya bostäder har byggts i Vårgårda kommun under 2024

1 129 månadsavlönade

Så många arbetar i Vårgårda kommun. 81 procent är kvinnor och 19 procent är män.

97,5 ton koldioxid

Har Returgården sparat sen 2020 t.o.m. december 2024. (motsvarar ca 33 bils årliga utsläpp)

95 nya företag

Under 2024 registrerades 95 nya företag i Vårgårda kommun, varav 19 också var registrerade som arbetsgivare.

Förvaltningsberättelse

Översikt över kommunens utveckling

Vårgårda kommunkoncern har under de senaste fem åren haft utveckling som pekar på minskad soliditet och ökade investeringsvolym. Soliditeten för verksamhetsåret 2024 är 1,2 procentenheter lägre än föregående år och den kommunala koncernen redovisar ett resultat på 0 mnkr. Vårgårda kommun står för 78 procent av koncernens totala omsättning efter koncernelimineringar.

Koncernen Vårgårda kommun	2020	2021	2022	2023	2024
Verksamhetens intäkter, mnkr	260	254	255	266	279
Verksamhetens kostnader, mnkr	-1 001	-976	-979	-1 049	-1 095
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	713	757	819	861	894
Årets resultat	-33	29	37	6	0
Soliditet, procent	25	25	27	26	25
Investeringar, mnkr	124	139	128	120	146
Långfristiga skulder, mnkr	757	740	820	896	987
Antal lägenheter	748	748	748	748	748
Uthyrningsgrad lägenheter, procent	94	96	100	99	99
Vårgårda kommun					
Antal invånare	11 946	12 180	12 268	12 384	12 474
- varav 0-6 år	1 101	1 106	1 086	1 043	1 009
- varav 7-17 år	1 603	1 698	1 733	1 788	1 807
- varav 18-64 år	6 732	6 826	6 868	6 938	6 999
- varav 65- år	2 506	2 550	2 581	2 615	2 659
Kommunalskatt, kr	21,61	21,61	21,61	21,61	21,61
Landstingsskatt, kr	11,48	11,48	11,48	11,48	11,48
Årets resultat efter finansiella poster	24	31	37	6	1
Soliditet, procent	37	40	40	37	35
Självfinansieringsgrad av invest, procent	130	90	77	44	34
Resultat/skatteintäkter + Statsbidrag, procent	3	4	5	1	0

Tabell: Översikt över Vårgårda kommuns utveckling 2020-2024

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens grunduppdrag är att tillhandahålla service och välfärdstjänster samt att utveckla orten. Kommunens verksamhet bedrivs till största delen på uppdrag av staten och regleras via olika lagar och förordningar.

Den kommunala koncernen

Förutom Vårgårda kommun består den kommunala koncernen av Räddningstjänstförbundet Alingsås och Vårgårda samt Vårgårda Bostäder AB. Vårgårda kommun är medlemmar i Tolkförmedling Väst, Sjuhärads kommunalförbund, Inera, Netwest, Coompanion och Kommuninvest.

Vårgårda Bostäder AB

Vårgårda Bostäder AB är ett kommunalt bostadsföretag som äger och förvaltar fastigheter i Vårgårda kommun. Vårgårda Bostäder AB ägs till 100 procent av Vårgårda kommun. I Vårgårda Bostäder AB ingår dotterföretaget Vårgårda Utveckling AB. Då Vårgårda utveckling AB inte bedrivit någon verksamhet under 2021, trädde en fusion i kraft under 2022.

Ändamålet med Vårgårda Bostäder AB:s verksamhet är att i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i kommunen. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget ska vara ett instrument för ägaren att verkställa bostadspolitiska beslut vad gäller att trygga den framtida bostadsförsörjningen, verka för integration samt ökad valfrihet och inflytande i boendet. Kommunens bolag Vårgårda Bostäder AB ska i sin verksamhet förhålla sig till två övergripande lagar, dels kommunallagen (KL) och dels aktiebolagslagen (ABL). Det innebär att bolaget har en sammansatt uppgift där det ska råda balans mellan allmännyttan (nytta för medborgarna) och affärsmässighet (en strikt företagsekonomisk lönsamhet). Det ska finans en aktiv dialog och kommunikation mellan kommunen och dotterbolaget. Verksamheten regleras, förutom genom lag och författning, även genom bolagsordning, företagspolicy, ägardirektiv samt avtal som kan finnas mellan kommunen och bolaget.

Styrelseledamöterna utses av kommunfullmäktige och anmäls på bolagsstämman. Bolagets styrelse svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Styrelsen har det operativa ansvaret för bolaget och att verksamheten bedrivs enligt med vad som har beslutats på årsstämman. Styrelsen ska se till att bolagets

organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Styrelsen utser verkställande direktör.

Räddningstjänstförbundet Alingsås och Vårgårda

Räddningstjänstförbundet styrs av en politiskt vald styrelse, kallad direktionen.

Ledamöterna i direktionen utses av respektive kommuns fullmäktige varje mandatperiod.

Direktionen sammanträder fem gånger per år och handlägger övergripande frågor om mål och inriktning för verksamheten. Politikerna fördelar även de ekonomiska resurser som krävs för finansiering av förbundet och dess verksamhet.

Räddningstjänsten
ALINGSÅS-VÅRGÅRDA

Alingsås kommun representeras av fem ledamöter och har alltid ordförandeposten. Vårgårda kommun representeras av fyra ledamöter och har posten som vice ordförande.

Då Vårgårda kommuns andel av Räddningstjänstförbundet är 22 procent ingår inte förbundet i de sammanställda räkenskaperna.

Politisk organisation

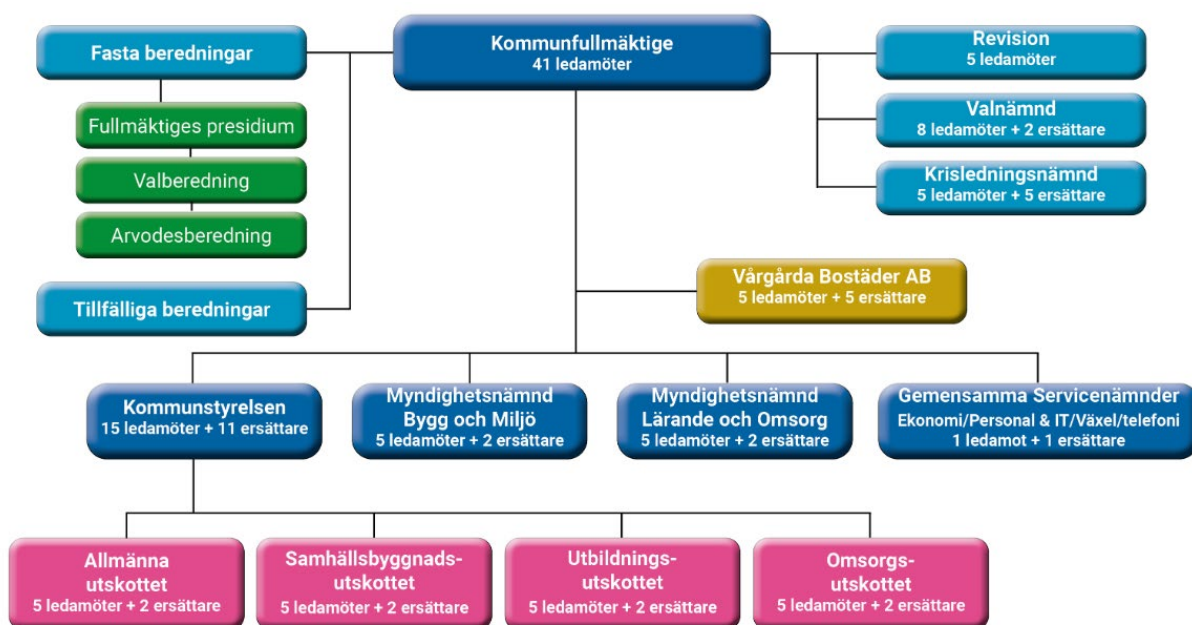

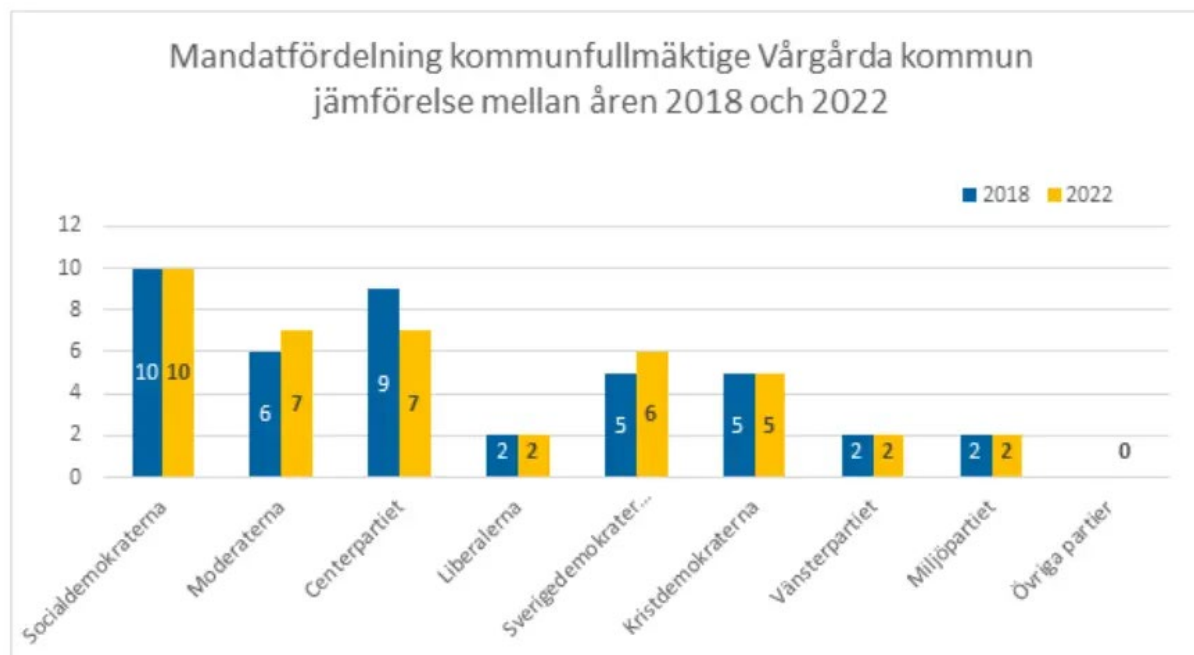
Bild: Den kommunala organisationen

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande instans. Vart fjärde år väljer Vårgårda-borna vilka som ska sitta i kommunfullmäktige genom att rösta i kommunvalet. Kommunfullmäktiges ansvar är de strategiska frågorna. Vad avser den årliga verksamhetsplanen beslutar fullmäktige om mål och riktlinjer för verksamheten, samt budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor.

Fullmäktige ska även vara ett forum för idéer, debatt och information. Kommunfullmäktige tar initiativ till samhällsutveckling bland annat genom att belysa frågor i fullmäktigeberedningar som bereds av kommunfullmäktiges presidium.

Varje år följer Kommunfullmäktige upp hur det går med de beslut som har tagits baserat på förslag från olika beredningar. Kommunfullmäktige väljer också vilka som ska vara med i Kommunstyrelsen och styrelsen för kommunens bolag. Revisorerna för kommunen är valda av och berättar direkt för fullmäktige hur det går med revisionen. Kommunstyrelsen är den politiska grupp som har hand om den dagliga verksamheten. Styrelser och nämnder är ansvariga för de områden som kommunfullmäktige beslutar och de uppgifter som ålagts dem enligt lag. Förutom kommunstyrelsen måste en kommun ha en valnämnd, en revision samt en överförmyndare/överförmyndarnämnd.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet.

Kommunstyrelsen har uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i det helägda bolaget och kommunalförbund som kommunen är medlem i. Kommunstyrelsen har beredningsansvar för kommunfullmäktige.

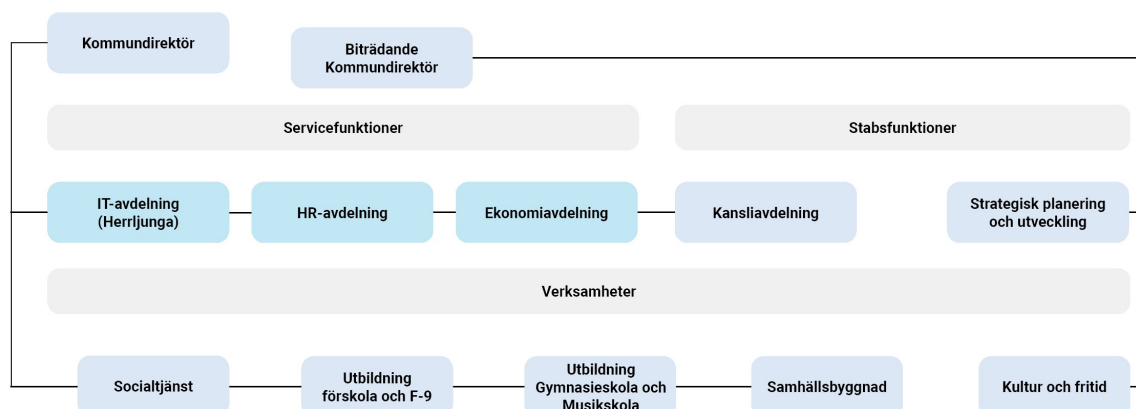
Kommunstyrelsen är enda verksamhetsnämnd i Vårgårda kommun och svarar därmed för all verksamhet och för förvaltningens personal.

Vårgårda och Herrljunga kommuner har två gemensamma servicenämnder med verksamhetsstödande funktioner. Vårgårda kommun är värdkommun för servicenämnd ekonomi/personal och Herrljunga kommun är värdkommun för servicenämnd IT/växel/telefoni.

Kommunstyrelsen styr och följer upp verksamheten med hjälp av mål och resultatuppföljning. Förutom genom redovisningar i uppföljningar, har kommunstyrelsen en Plan för intern kontroll där uppföljning görs. En väl genomarbetad intern kontroll bidrar till en effektiv och säker verksamhet med god ekonomisk hushållning, vilket är en viktig del i en väl fungerande styrning och uppföljning.

Varje år tar förvaltningen också fram en Lokalförsörjningsrapport med verksamheternas lokalbehov, denna ligger som grund för investeringsbudget.

Förvaltningsorganisation

Det är politikerna som tar beslut i kommunen. Tjänstepersonerna förbereder frågor och utför det politikerna beslutat. Revisorerna kontrollerar att allt gjorts på bästa vis. Under kommunstyrelsen lyder kommunens olika verksamheter där anställd personal/tjänstepersoner verkställer politikernas beslut och driver de olika verksamheterna.

Det är kommunstyrelsen som anställer kommundirektören, vilken är kommunens ledande tjänsteperson och chef för hela förvaltningsorganisationen. Kommundirektören har till sin hjälp verksamhetschefer som ansvarar för sina verksamheter samt servicefunktionschefer.

Vision och mål

Kommunens styrning utgår från kommunfullmäktiges viljeinriktning som uttrycks i vision och mål. Kommunens förtroendevalda bestämmer vad som ska göras och när det ska göras genom att prioritera insatser, fördela resurser och följa upp resultat. Kommunens verksamheter bestämmer hur det ska göras och av vem utifrån inriktning och tillgängliga resurser.

Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning, både i sin egen verksamhet och i verksamheter som bedrivs genom exempelvis helägda bolag. Kommunfullmäktige ska fastställa mål för god ekonomisk hushållning.

Utifrån den politiska viljan att samla styrningen och styra mer mot helhet och effekter för Vårgårdaborna förändrades inriktningsmålen i linje med den nya viljeinriktningen.

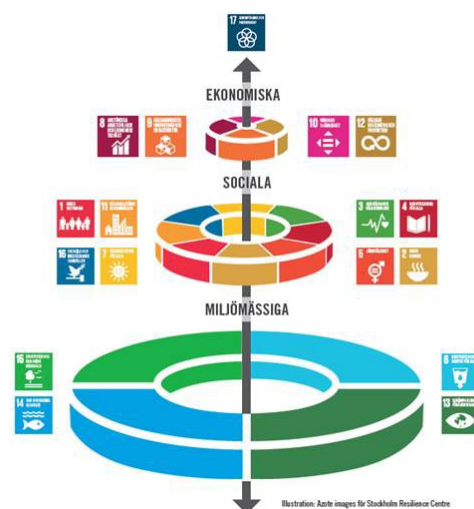
För att bättre styra mot helhet och positiva effekter för Vårgårdaborna, har inriktningsmålen anpassats till den nya politiska viljeinriktningen. Tidigare delmål har tagits bort och ersatts av sju direkta inriktningsmål. För att bedöma måluppfyllelse kopplas nyckeltal till målen, vilka redovisas vid uppföljningar tillsammans med trendpilar som visar utvecklingen över tid.

Målen utgår från visionens fokusområden och inriktningar. Budget och verksamhetsplan för Vårgårda kommun 2024-2026 innehåller sju inriktningsmål till de olika fokusområdena. Alla verksamheter har inte ett eget mål. Det betyder inte att de är mindre viktiga. Kommunens verksamheter arbetar kontinuerligt med att uppnå de mål som finns och att genomföra de uppdrag som angivits genom tjänster och service till de som bor, lever och verkar i Vårgårda.

Hållbar utveckling i tre dimensioner

År 2015 antog världens ledare en agenda för hållbar utveckling med 17 globala mål. Dessa mål syftar till att främja en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling och ska vara uppnådda till år 2030 i alla världens länder. De 17 målen är uppdelade i 169 delmål, och alla är viktiga för att skapa en hållbar utveckling. Många av målen är beroende av och direkt kopplade till varandra.

Hållbar utveckling innebär att tillgodose dagens behov utan att äventyra framtida generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Det innebär att vi alla måste leva på ett sätt idag som gör det möjligt för framtida

generationer att ha samma möjligheter.

Kommunerna spelar en viktig roll i omställningen mot hållbar utveckling. Enligt Svenska FN-förbundet påverkar kommunernas välfärdstjänster och service möjligheterna att nå de globala målen, och det som görs lokalt får globala effekter.

De globala målen är integrerade i kommunens styrning och uppföljning. De tre dimensionerna av hållbar utveckling – ekonomisk, social och miljömässig – är inbäddade i de globala målen. Dessa perspektiv genomsyrar målen för att skapa en hållbar, inkluderande och rättvis utveckling för alla.

Kommunens fokusområden, som syftar till att nå visionen, är inriktade på hållbarhet i tre dimensioner: ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Planera, följa upp och analysera

Förtroendevalda får tre gånger om året en uppföljning om hur de beslutade målen uppnås. Uppföljningen av verksamhetens resultat sker den 30 april, 31 augusti och 31 december. Resultaten sammanställs för att identifiera avvikelser, exempelvis genom könsuppdelad statistik som synliggör flickors, pojkars, kvinnors och mäns förutsättningar, livsvillkor och behov. Förvaltningen analyserar resultaten för att hitta orsaker till eventuella avvikelser och föreslår åtgärder för att förbättra resultaten.

För att bedöma hur Vårgårdas resultat står sig i jämförelse med andra, är det viktigt att jämföra resultaten med rikssnittet och med liknande kommuner, samt att följa utvecklingen över tid. I de fall där resultatet kan delas upp på olika avdelningar eller enheter, görs jämförelser för att upptäcka skillnader inom verksamheten. Detta hjälper till att identifiera vad som behöver förbättras och vad man kan lära av de som lyckats bra.

I den redovisade måluppföljningen har förvaltningen, så långt det är möjligt, angett resultaten med könsuppdelad statistik. Detta synliggör både likheter och skillnader mellan könen och kan därmed utgöra underlag för förbättringar. Trendpilarna är dock angivna utifrån det sammantagna resultatet.

För att få en mer rättvis bild av måluppfyllelsen hänvisas till analysen av utfallet.

Förbättra

Utifrån analysen och verifieringen eller avfärdandet av möjliga orsaker till eventuella resultatavvikelser, tas åtgärder fram för att förbättra resultaten.

Orsakerna kan bero på externa omvärldsfaktorer, såsom demografi och lagstiftning, eller på interna faktorer, såsom arbetssätt, ledarskap och kompetens. De externa faktorerna kan inte påverkas, men de interna faktorerna kan vi ha direkt inflytande på. Hur kan arbetssättet förändras för att uppnå bättre resultat?

Förvaltningen tar fram förbättringsåtgärder baserat på analysen för att uppnå målen och åstadkomma förbättringar och utveckling. Det är viktigt att de genomförda förbättringsåtgärderna följs upp och utvärderas för att säkerställa att de har effekt och att målen uppnås.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Vårgårda kommun har under de senaste åren haft en stark befolkningsutveckling. Befolkningsökningen tillsammans med högre lönesummor och fler arbetade timmar har bidragit till högre skatteintäkter och intäkter från generella statsbidrag och utjämningsystem än budgeterat

Antalet invånare i åldrarna 0-6 år har däremot minskat i Vårgårda. Under 2024 har en högre andel däremot nyttjat förskolan vilket inneburit att minskningen i befolkningsgruppen inte påverkat årets verksamhet i samma utsträckning. Dock ses det en minskad efterfrågan av förskola framöver. Samtidigt ökar den äldre befolkningen i hög takt. Detta demografiska tryck ger stora utmaningar och effekter på ekonomi och bemanning framöver.

Befolkningsutveckling

Kommunens invånarantal uppgick den 31 december 2024 till 12 474 vilket är en ökning med 90 personer jämfört med året innan. Ökningen motsvarar 0,7% vilket kan jämföras med riket vars befolkning ökade med 0,3%. Vårgårda kommun har haft en befolkningsökning varje år sedan 2011. Från 2017 och framåt är Vårgårdas befolkningsutveckling högre än snittet för riket.

Vårgårda kommun är för sin framtida utveckling beroende av att det sker en tillväxt av befolkningen. Då kommunen har ett attraktivt näringsliv och bra kommunikationsmöjligheter så pendlar många till Vårgårda kommun från andra kommuner. För att stimulera till ökad inflyttning är det viktigt att kommunen skapar attraktiva boendemiljöer både i tätorten och på landsbygden.

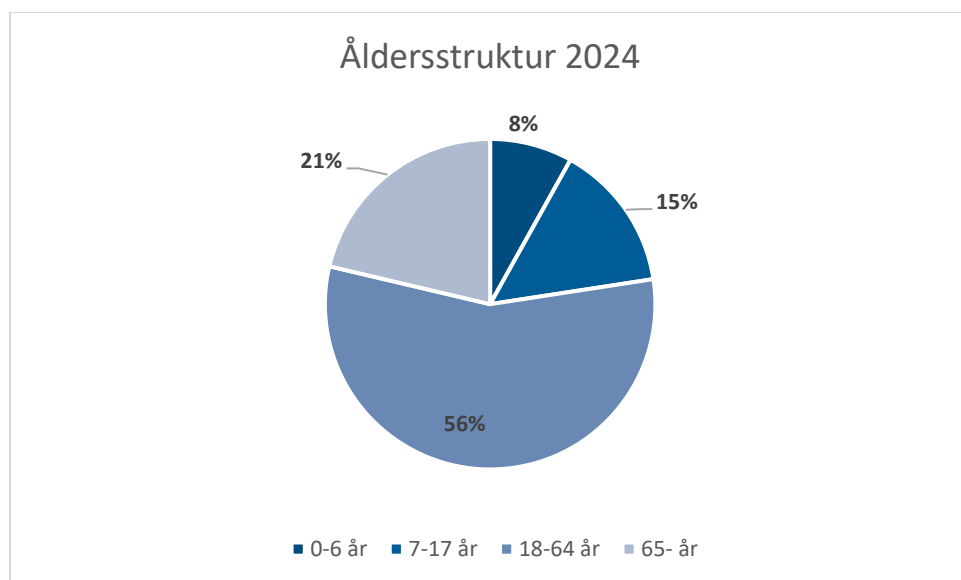

Diagram: Åldersstruktur 2023 i Vårgårda kommun

Arbetsmarknad

Vårgårda kommun hade 2024-12-31 totalt 186 personer som var öppet arbetslösa. Motsvarande siffra 2023 var 153 personer vilket innebär att arbetslösheten har ökat med 33 personer. Den öppna arbetslösheten motsvarar 4,3 (3,9) procent av invånarna mellan 18-65 år. För riket låg motsvarande arbetslöshet på 5,1 procent och för Västra Götaland på 4,3 procent. Personer i program med aktivitetsstöd uppgick 2024-12-31 till 146 (143) personer. Bland ungdomar (18-24 år) var 21 (21) personer öppet arbetslösa 2024-12-31.

Attraktivt boende

Sedan tidigare har kommunen antagit en fördjupad översiktsplan för Vårgårda tätort och startat upp ett liknande arbete för Hol. Under året har kommunen antagit en planeringsstrategi som pekar på behovet av att se över hela översiktsplanen för kommunen, vilket har förberetts för inför kommande år. Sedan den tidigare översiktsplanen antogs har flera större förändringar skett i kommunen, med exempelvis ny dragning av E20 samt ökade krav på energi-, miljö- och beredskapsfrågor.

Vårgårda har haft en stark befolkningstillväxt under flera år. En viktig, bakomliggande faktor är tillgången på nya bostäder som under flera år har överträffat förväntningarna. Under 2024 har befolkningstillväxten fortsatt varit stark, men antalet nya bostäder har inte ökat i samma takt som tidigare, vilket gör att prognosen för befolkningsutvecklingen framåt ser lägre ut. De bostäder som har färdigställts har framförallt uppförts på landsbygden och varit enbostadshus.

Med det rådande konjunkturläget har flera planerade bostadsprojekt pausats, exempelvis på Hjultorps kulle och Johannedal. Planeringen ligger fast för dessa projekt, men vikande efterfrågan har gjort att ingen aktör har kunnat genomföra dem.

Arbete pågår med flera detaljplaner som förväntas bli färdigställda under 2025 – Fagrabo Väst och Flaskeberget för bostäder och Vårgårda Norra för Verksamhetsmark. Förhoppningen är att kommunen ska

Planeringen av utökningen inom vatten- och avloppsanläggning-

arna har pågått under flera år. Förstärkning har skett för leverans av vatten och under året har förvaltningen kunnat presentera utredningar och förslag på nytt vattenverk. Även reningsverket står inför kommande investeringar samtidigt som behovet av underhåll i det befintliga ledningsnätet dras med stora behov. Liksom med andra frågor tydliggörs vikten av att fatta väl avvägda beslut inför framtiden som säkrar kommunens tillgång på tjänsterna samtidigt som det sker på ett så effektivt sätt som möjligt.

Hållbar miljö

Kommunens ambitioner och målsättningar inom miljömässig hållbarhet har under året legat fast och kompletterats med antagandet av nya Klimatlöften under året. Klimatlöftena består av konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som om de genomförs förväntas ge stor utsläppsminskning. Kommunen ansvarar för att de antagna klimatlöftena genomförs under perioden och de olika verksamheterna har en viktig roll i genomförandet av åtgärderna.

Kommunfullmäktige tillsatte 2023 en miljöberedning med uppdrag att förnya den befintliga miljöstrategin. Arbetet utmynnade under 2024 i en ny miljöstrategi som antogs av fullmäktige i december.

Kommunens ambitioner och målsättningar inom miljömässig hållbarhet har under året legat fast och kompletterats med antagandet av nya Klimatlöften under året. Klimatlöftena består av konkreta åtgärder där kommunen har rådighet, som är beprövade och som om de genomförs förväntas ge stor utsläppsminskning. Kommunen ansvarar för att de antagna klimatlöftena genomförs under perioden och de olika verksamheterna har en viktig roll i genomförandet av åtgärderna.

Frågor om el, effekt och överföringskapacitet i elnätet har varit i fortsatt fokus och inriktat på att analysera och diskutera möjligheter och utmaningar. 2022 genomfördes med hjälp av en konsult en dialog med de 15 största elförbrukande företagen för att tillsammans med både dessa och elnätsägaren (Vattenfall) utreda hur situationen är i Vårgårda. Utredningen visar att det är viktigt att snarast vidta ett antal åtgärder tillsammans med berörda aktörer (näringslivet, grannkommuner, Vattenfall) för att säkerställa en fortsatt god möjlighet för både befintliga verksamheter att utvecklas och för nya företag att i framtiden etablera sig. Arbetet fortsätter 2025 under ledning av kommunen och COI.

Koldioxidbudget Vårgårda

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2019 ska en förenklad koldioxidbudget för Vårgårda kommun redovisas. Beräkningsmodellen som används i den koldioxidbudget som Västra Götalandsregionen har tagit fram kan även användas för kommuner. Denna koldioxidbudget siktar på att uppfylla målet för maximalt två graders uppvärmning utifrån Parisavtalet. Observera att beräkningsmodellen och det resultat som visas i diagramform har ett globalt rättviseperspektiv och därmed bygger på antagandet att samtliga människor i världen har en lika stor utsläppsbudget (från och med 2023).

I den nationella emissionsdatabasen (RUS) sammanställs all tillgänglig utsläppsdata för alla växthusgaser i Sverige. Utsläppen är omräknade till koldioxidekvivalenter. I Vårgårda som geografiskt område visar denna data att utsläppen successivt har minskat de senaste åren. En påtaglig minskning kunde noteras i transportsektorn under 2020. (Fig. 1) Troligen berodde det på att resandet med bil, särskilt arbetspendlandet, under pandemin då

minskade. Under 2021 vände dock utsläppen för transporter, liksom de totala utsläppen, uppåt igen.

2022 minskade återigen utsläppen för såväl transporter som totalt. (Se Fig. 1). Detta kan förklaras av en ökad användning av förnybar energi, minskad användning av fossila bränslen, effektiviseringar inom industrin, ökad användning av biodrivmedel, elektrifiering m.m.

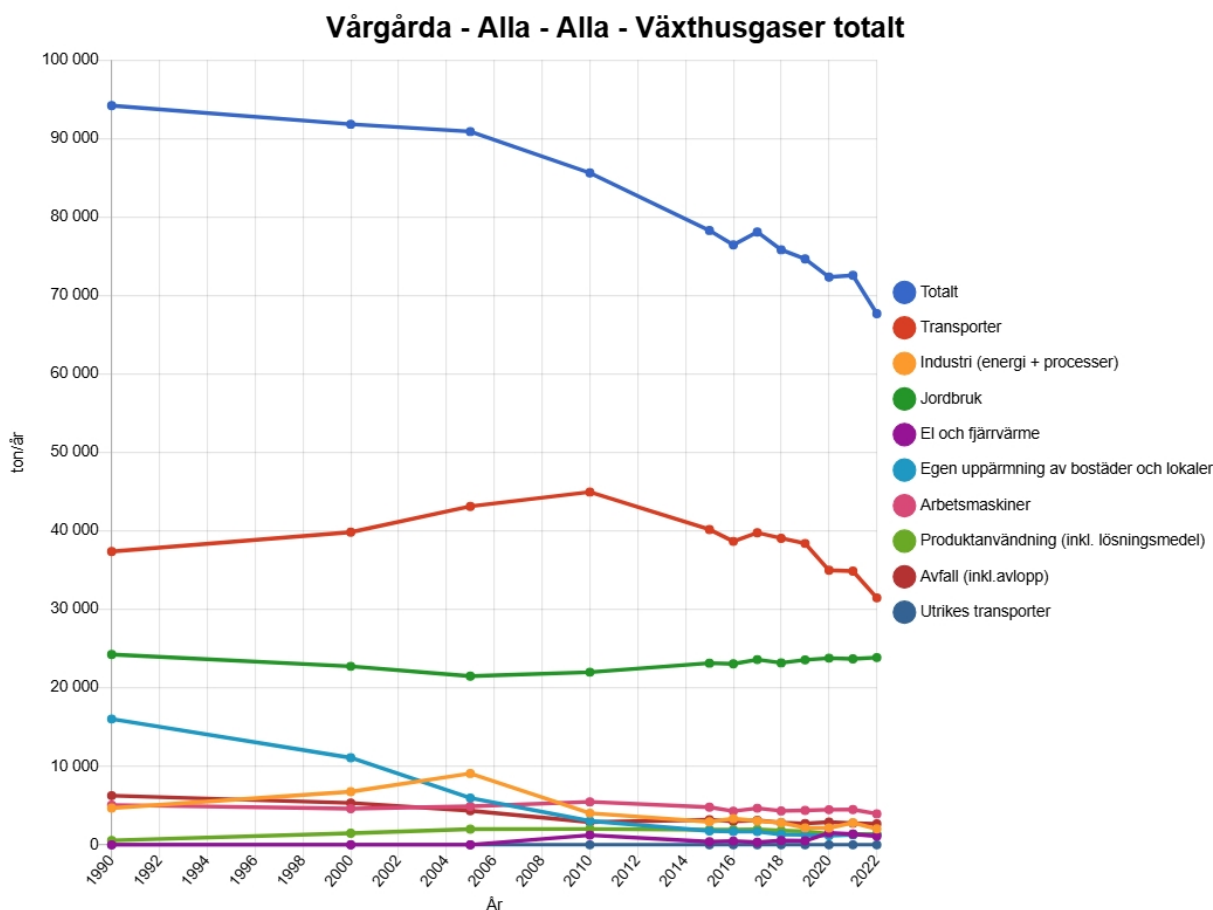

Fig. 1. Total mängd utsläpp av växthusgaser omvandlat till koldioxidekvivalenter fördelat på olika utsläppssektorer/verksamheter i den geografiska kommunen Vårgårda. Data från nationella emissionsdatabasen RUS. <https://nationellaemissionsdatabasen.smhi.se/>

Utifrån denna utsläppsdata är det möjligt att för respektive geografiskt område (län eller kommun) göra en uppskattning av om respektive område håller sig inom en för området särskilt beräknad koldioxidbudget. En sådan uppskattning för hela Västra Götalandsregionen gjordes på uppdrag av VGR 2019 och utifrån den beräkningsmodellen går det att för alla kommuner göra en uppskattning av återstående utsläppsutrymme av växthusgaser för samtliga verksamheter som finns inom respektive geografiskt område. Vad denna uppskattning innebär för Vårgårdas del går att utläsa av grafen nedan (Fig. 2).

Om utsläppen för 2023 blir lika stora som de var 2022 återstår i så fall fram till och med 2029 sju år till av liknande utsläpp innan utsläppsutrymmet beräknas vara helt slut vid utgången av 2030. Om de årliga utsläppen ökar så minskar däremot tiden fram tills

koldioxidbudgeten är slut. Ju mer de årliga utsläppen minskar desto längre räcker den lokala utsläppsbudgeten.

Då Vårgårdas koldioxidbudget beräknats till ca 500 000 ton krävs årliga minskningar på 13,3 % för att möjliggöra en jämn minskningstakt. Då utsläppen vid den senaste uppföljningen mellan 2021 och 2022 minskade med ca 7 % innebär det att tempot behöver mer än ha fördubblats mellan 2022 och 2023 samt mellan 2023 och 2024, annars krävs minskningar på 30 % från 2026 och framåt. Då siffrorna dessutom släpar efter innebär det att vi inte vet hur utsläppen har utvecklats förrän efteråt.

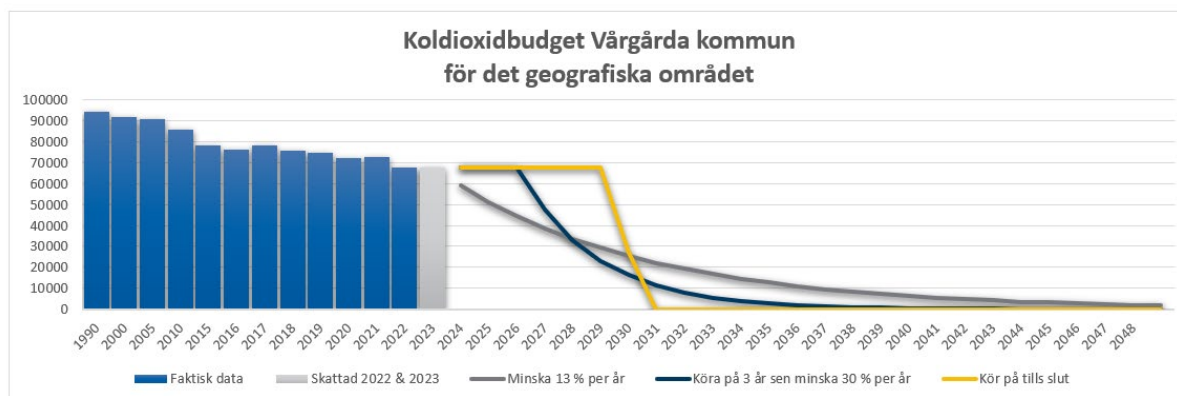

Fig. 2. Utsläppsdata från nationella emissionsdatabasen RUS. <https://nationellaemissionsdatabasen.smhi.se/> Koldioxidbudgeten beräknad utifrån Västra Götalandsregionens totala utsläppsutrymme omvandlad till Vårgårdas utsläppsutrymme för att klara målen i Parisavtalet. Modell framtagen på uppdrag av VGR. (KOLDIOXIDBUDGET 2020-2040 VÄSTRA GÖTALANDSREGION, 2019-05-31, Uppsala Universitet, Kevin Anderson, Jesse Schrage, Isak Stoddard, Aaron Tuckey & Martin Wetterstedt)

Konkurrenskraftigt näringsliv

Kommunen har ett aktivt samarbete med ortens företag genom nätverket Center of Innovation (COI), som bildades 1994. COI har en tjänsteperson anställd och driver näringslivsfrågor i kommunen.

Vårgårda kommun har ett gott näringslivsklimat vilket återspeglas i Svenskt Näringslivs ranking avseende näringslivsklimatet. 2024 placerade sig Vårgårda kommun återigen på en förstaplats av landets 290 kommuner. Kommunens tjänstepersoner har under lång tid fått ett väldigt gott betyg från kommunens företagare i bemötande, service och hur kommunen jobbar med upphandling. Med ett bra företagsklimat i kommunen blir det lättare att starta och utveckla framgångsrika företag.

Under 2024 registrerades 95 nya företag i Vårgårda kommun, varav 19 också var registrerade som arbetsgivare. Nyföretagandet är av stor betydelse för den samhällsekonomiska utvecklingen, eftersom de nya företagen skapar tillväxt, sysselsättning och export.

Utvecklande skola

Födelsetalen har sjunkit under de två senaste åren, vilket medfört att antalet barn inom förskolan minskat. Enligt gällande prognoser visar kommande tioårsperiod stabila volymer för kommunen som helhet. Antalet barn i fritidshem har ökat, så även vistelsetid.

De kommunala förskolorna och grundskolorna arbetar med att synliggöra utbildning och dess kvalitet utifrån likvärdighet. Målet är att det systematiska kvalitetsarbetet ska utgå från nationellt kvalitetssystem samt tydliggöras utifrån vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet och kollegialt lärande.

Under året har det skett ett kommunövergripande arbete med riktade satsningar kring matematik, språk- och läsinläring inom hela verksamhetsområdet.

För att kunna ge alla barn och elever de bästa tänkbara förutsättningarna för ökade kunskaper och ett bra liv, sker kontinuerlig samverkan med många aktörer. Dels genom riktade insatser i samverkan med socialtjänst och Kultur& Fritid, dels genom olika projekt med företagare och näringsliv.

Sedan flera år tillbaka har det skett en systematisk satsning inom gymnasieskolan på skolans elevhälsoarbete för att nå den politiska målsättningen kring fullföljda studier. De senaste åren har arbetet i hög utsträckning fokuserats kring elevhälsans samverkan med andra instanser, bland annat socialtjänst och vård. Detta utvecklingsarbete fortsätter framgent.

Fortsatt arbete har skett inom gymnasieskolan kring elevinflytande, närvaro och värdegrund. Många elever har haft högre frånvaro efter pandemin. Skolan har därför utvecklat sina rutiner kring frånvaroutredningar.

Pensionsåtaganden

Kommunen tillämpar den så kallade blandmodellen för redovisning av pensionsskuld. Detta innebär att den skuld som är intjänad innan 1998 är upptagen under ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Den pensionsskuld som är uppkommen efter 1998 är till stora delar försäkrad och skulden är beräknad inklusive särskild löneskatt.

Pensionsåtagande	Bokslut 2023	Bokslut 2024
Pensionsförpliktelser		
Avsättning inkl. särskild löneskatt	9,4	9,9
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	208,6	211,6
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	37,4	53,1
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-
Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelse)	255,4	274,6
Förvaltade pensionsmedel - marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital	47,8	70,3
varav överskottsmedel	2,8	2,6
Totalt kapital pensionsstiftelse	-	-
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)	-	-
Summa förvaltade pensionsmedel	47,8	70,3
Finansiering		
Återlånade medel	207,6	204,3
Konsolideringsgrad (procent)	18,7	25,6

Tabell: Vårgårda kommuns pensionsåtagande 2023-2024

Finansanalys

Vårgårda kommunkoncerns totala låneskuld i uppgår till 939 mnkr. I koncernen ingår de två låntagarna Vårgårda Bostäder AB med en andel på 48 procent (449 mnkr) och Vårgårda kommun med andel på 52 procent (490 mnkr).

Vårgårda bostäder har lån på 146 mnkr hos Nordea och 303 mnkr hos Kommuninvest. Vårgårda kommun har hela sin låneportfölj på 490 mnkr hos Kommuninvest.

Totalt har koncernen en nettoskuld hos Kommuninvest på 793 mnkr. Den genomsnittliga räntan de senaste 12 månaderna uppgår till 2,59 procent och räntekostnaderna till 21,3 mnkr. (17,9 mnkr)

Vårgårda bostäders nettoskuld hos Nordea har en genomsnittlig ränta de senaste 12 månader på 2,98 procent och räntekostnaderna 2024 uppgick till 0,95 mnkr.

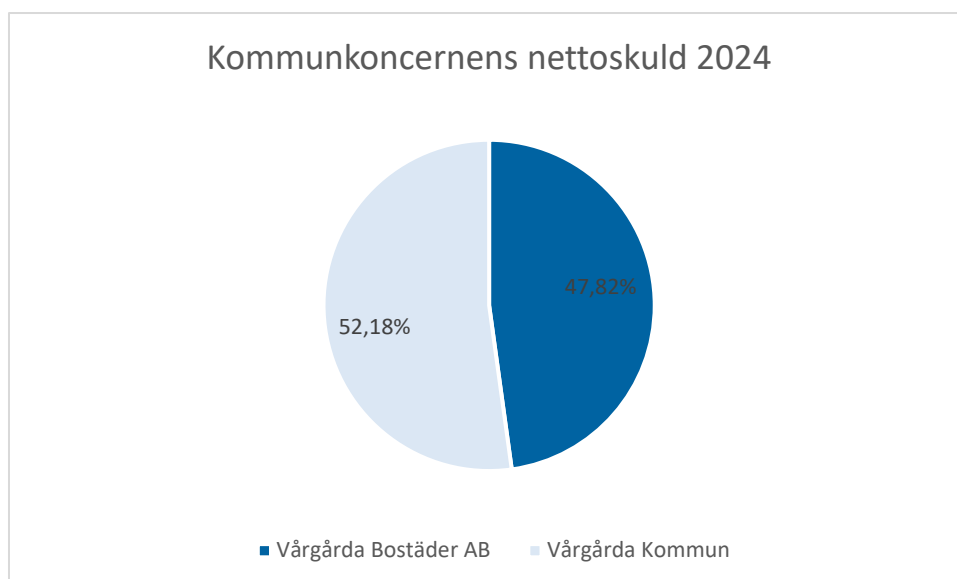

Diagram: Vårgårda kommunkoncerns samlade låneskuld hos Kommuninvest och Nordea

Skuldportföljen hos Kommuninvest visar en genomsnittlig kapitalbindning på 1,62 år och den genomsnittliga räntebindningen är 1,96 år. Av portföljen har 45,65 procent en kapitalbindning på 1 år eller kortare och 43,51 procent har en räntebindning på 1 år eller kortare. Utan derivat hade 62,42 procent av portföljen haft en räntebindning på 1 år eller kortare.

Ränterisken för Vårgårda Bostäder AB definieras i bolagets finanspolicy samt säkringsdokumentation. Bolaget ska på kort och lång sikt sträva efter en balanserad ekonomisk utveckling med utgångspunkt från bolagets uppdrag, investeringsbehov och ekonomiska risker.

De långfristiga skulderna är föremål för risker/möjligheter vid förändringar av marknadsräntorna. För att hantera dessa risker/möjligheter använder Vårgårda Bostäder AB finansiella derivatinstrument, så kallade ränteswapar. På detta sätt kan räntebindningen och kapitalbindningen hanteras med full flexibilitet. Förutsättningar skapas för att, när som helst, förändra räntebindningstiden och bättre möta förändringar på räntemarknaden.

Per bokslutsdagen finns ränteswapar som totalt uppgår till 290 mnkr (333). Den genomsnittliga räntebindningstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 2,74 år (3,43) och den genomsnittliga effektiva räntan uppgår till 1,41 procent (1,74). Marknadsvärdet på ränteswaparna uppgår till 22,4 mnkr (26,8).

Händelser av väsentlig betydelse

År 2024 var ett mycket utmanande år för offentlig sektor och så också för Vårgårda kommun. Lågkonjunktur, prisökningar och inflation fortsatte från 2023 in i 2024, dock med en stabilisering i slutet av året och sänkt räntenivå.

Arbetslösheten ökade under 2024 samtidigt som kompetensförsörjningsutmaningen blev allt mer kännbar.

Nya inriktningsmål beslutades av kommunfullmäktige inför år 2024 och har varit ett viktigt arbete inom förvaltningen och en omställning i hur målen redovisas. Den politiska inriktningen har varit att styra mot syfte och effekt för invånaren i högre grad än tidigare mål. Helhetssyn är fortsatt vägledande i målens inriktning.

I augusti beslutade fullmäktige om att starta upp arbetet med en ny vision för Vårgårda. Den nuvarande visionen togs fram 2013 i sin ursprungsform. I september påbörjades därefter insamling av perspektiv till framtagandet av ny vision. Hösten 2024 har ett omfattande arbete skett med att samla in perspektiv från många olika grupper, såväl yngre som äldre, människor i behov av funktionsstöd, civilsamhälle med flera grupper. Det har resulterat i ett underlag som är mer omfattande än någonsin inför ett visionsarbete. Arbetet tas vidare för bearbetning våren 2025.

Samverkan kring gemensamma servicenämnder som funnits med Herrljunga kommun sedan 2015 har under året omformats och beslut om att avtalssamverka i stället för att samverka genom gemensamma nämnder har fattats av fullmäktige. Samverkan fortsätter vara ett viktigt verktyg för kommunerna att lösa gemensamma utmaningar.

Barn och unga

Inom IFO (Individ – och familjeomsorg) och resursenheten fortgår arbetet med förhållningssättet Signs of Safety och förberedelser inför den nya socialtjänstlagen. Målsättningen är att fortsatt hitta lösningar på hemmaplan och att alla Vårgårda-bor ska få möjlighet att växa och utvecklas i det egna samhället med stöd av den egna familjen. För de barn som trots allt är placerade så har verksamheten börjat använda sig av metoden ”Förälder på avstånd” som syftar till att stötta föräldrar till placerade barn. Detta förväntas leda till bättre relationer mellan placerade barn och biologiska föräldrar.

En förutsättning för att kunna nå de kommunala målen är en utökad samverkan mellan verksamheterna samt mellan kommun och övriga myndigheter och organisationer i samhället. Detta inte minst när det kommer till barn och ungas uppväxtvillkor där det behöver finnas breda satsningar för att tillförsäkra att alla barn har goda uppväxtvillkor.

Omsorg om personer med funktionsvariation

Inom området funktionsstöd pågår även där ett förbättringsarbete. Under året har den dagliga verksamheten förändrats något, med mer målgruppsstyrda aktiviteter för att bättre möta målgruppens behov. Ett arbete kring mänskliga rättigheter har även pågått i verksamheterna där fokus varit på skydds- och begränsningsåtgärder. Gruppboenden

Ågatan har under hösten fått flytta till tillfälliga lokaler då en brandtillsyn visat att brandsäkerheten inte var tillräcklig på Ågatan, sprinklers ska därför installeras.

Omsorg om äldre

Inom vård och omsorg har fokus under året varit att skapa förutsättningar för en hållbarhet och ett fokus på uppdraget. Under hela året har verksamheten tampats med stort ekonomiskt underskott, och en omorganisation med anledning av detta har genomförts. Det har påverkat verksamheten och analysen är att det framförallt är inom hemtjänsten som det största arbetet med ekonomin behöver göras. Under året har fullmäktige fattat beslut om ett nytt förfrågningsunderlag för privata utförare (och indirekt även den kommunala utföraren) med något mer strikta bedömningar som kommer att påverka företagets möjlighet att få betalt när insatser ej utförts. Utöver detta har mycket fokus legat på planeringen av ett nytt särskilt boende, och med detta olika interna flyttar för att planera inför detta.

Vårgårda som besöksmål

Arbete har inletts kring destinationsutveckling och att utveckla Vårgårda som besöksmål. Dessutom har det satsats på ett bredare och fylligare utbud av kulturaktiviteter för medborgare i alla åldrar. Att utveckla byggnaden Kulturen till en öppnare mötesplats är en del av detta arbete.

Kommunikation

Under året har en förstärkning skett som ger mer resurser till kommunens kommunikation. Syftet är att förstärka kommunens förmåga gällande kriskommunikation samtidigt som kommunikation kring kommunala verksamheter utvecklas.

Lokalförsörjning

Arbetet med lokalförsörjning fortsätter i enlighet med Program för strategisk lokalförsörjning. Kommunens investeringsintensiva period fortgår. Den höga graden av investeringar tillsammans med prisökningar inom byggsektorn gör det tydligt att kommunen måste arbeta med lokaleffektivitet och göra kloka val framöver för att kunna bibehålla en kvalitativ verksamhet.

Under sommaren färdigställdes Kesbergets förskola, som har övertagit befintlig verksamhet från Tånga, Paviljongen, Björkhyddan och Västerbo. Den nya förskolan inrymmer åtta avdelningar och är lokaliserad där Björkhyddans förskola tidigare låg.

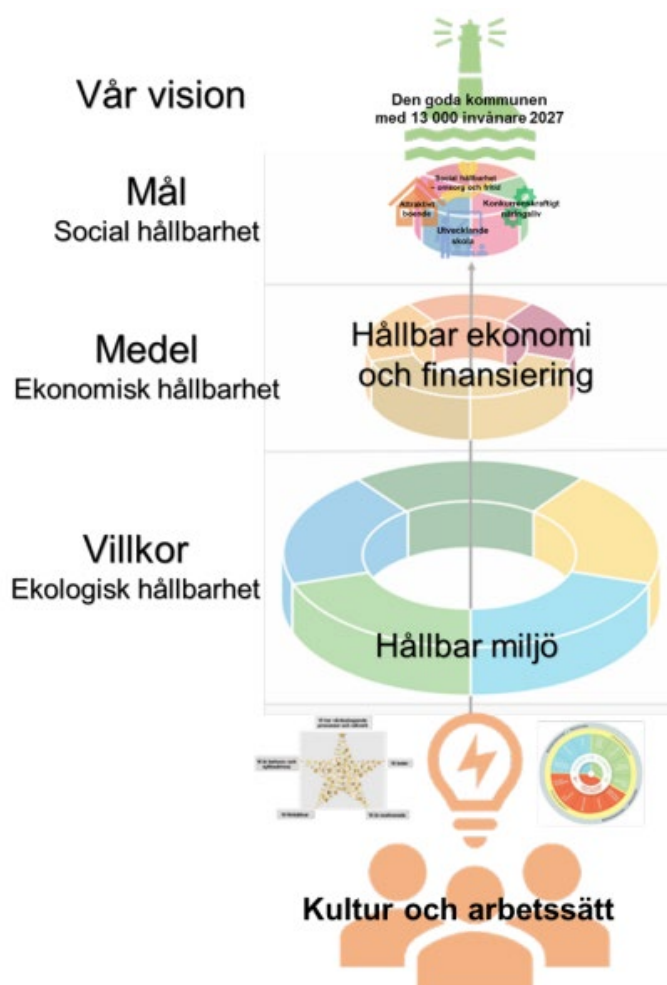
Musikskolan har tidigare huserat i Kesbergsskolans lokaler men i juni stod den nya musikskolan klar i anslutning till Kulturen.

Ett nytt särskilt boende för äldre har planerats under flera år och under 2024 har projekteringen blivit klar. Det förväntas bli kommunens största projekt någonsin och det är därför viktigt med en bred förankring, både i verksamheten och politiskt. Projektet förväntas vara helt klart 2028/2029.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Inriktningsmål för god ekonomisk hushållning

Kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom till exempel helägda bolag. Kommunfullmäktige har fastställt mål för god ekonomisk hushållning. Budget- och verksamhetsplan 2024-2027 innehåller sju inriktningsmål, där de fyra prioriterade fokusområdena från visionen ingår.

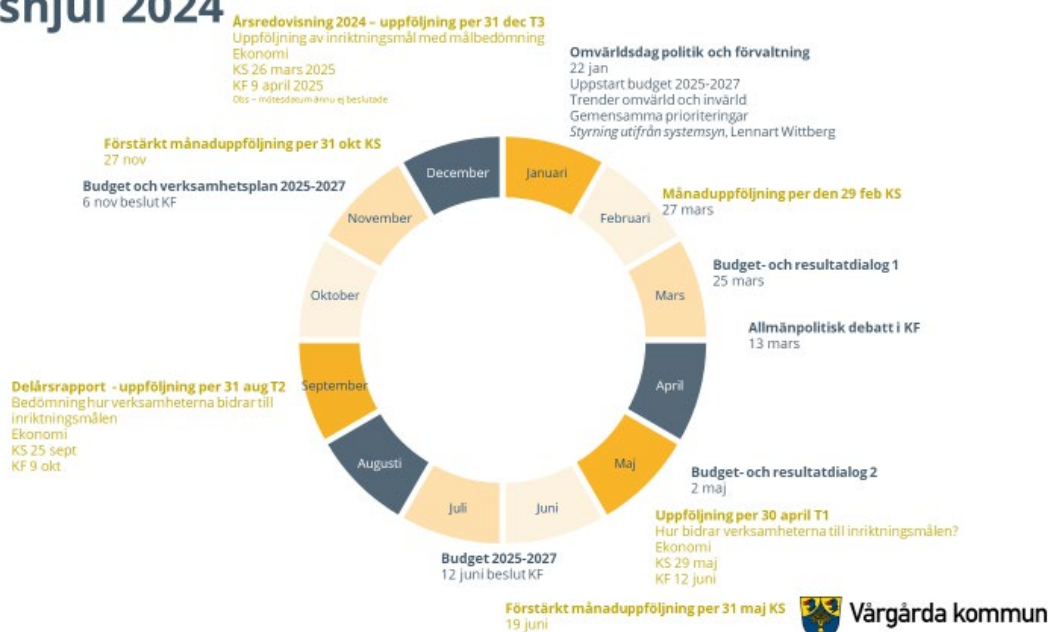

Måluppföljning per den 31 december 2024

Under året följs verksamheten upp mer fördjupat vid tre tillfällen; måluppföljning per den 30 april, delårsrapport per den 31 augusti samt årsredovisning per den 31 december. Förvaltningen gör inför dessa tillfällen en måluppföljning som omfattar samtliga verksamhetsområden och utfallet per den 31 december 2024 sammanfattas nu i denna rapport.

Inför 2024 antogs nya inriktningsmål av kommunfullmäktige, där styrningen förändrades till att fokusera mer på effekter för de som bor, lever och verkar i Vårgårda. Målen präglas av systemsyn och att från invånarens perspektiv se verksamheten som en helhet, som samverkar för att nå ett gemensamt syfte. För att bedöma måluppfyllelse kopplas ett antal nyckeltal till målen, nyckeltalen redovisas vid uppföljningar tillsammans med trendpilar för att visa på utvecklingen över tid för respektive nyckeltal.

Årshjul 2024

Dokumentets struktur

Inom varje målområde redovisas måltext från Budget och verksamhetsplan 2024-2026 (kursiverad).

Respektive måltext innehåller ett antal nyckelfraser. Under varje nyckelfras redovisar verksamheterna hur de bidrar till att nå de effekter som avses i målet, utifrån den systematiska verksamhetsuppföljningen. Exempelen har verksamheterna lyft fram i måluppföljningen som viktiga för att nå målets effekter.

I förhållande till några av målen genomförs uppföljningar genom internkontroll, bland annat avseende närvarouppföljning samt arbete för att motverka diskriminering. Detta tydliggörs i en särskild rubrik i anslutning till målets nyckeltal. Förbättringsåtgärderna som genomförs utifrån internkontrollgranskningarna ska bidra till att verksamheten uppnår sina mål och att detta sker så kostnadseffektivt som möjligt, att tillgångar skyddas och oönskade händelser och effekter undviks.

I måluppföljningen per den 31 december redovisas de nyckeltal som finns tillgängliga samt en analys med utfall för respektive mål. Där statistik relaterar till individer är denna uppdelad på kön.

I tabellen med nyckeltal finns trendpilar som visar utvecklingen över tid. Grön pil visar en positiv trend, röd pil negativ trend och gul pil oförändrad eller trenden är svår att bedöma.

Fokusområde Hållbar miljö

Inriktningsmål

Vårgårda kommun har en stark miljöprofil där kommunens verksamheter är ledande och ett föredöme i arbetet att skapa det hållbara samhället.

Stark miljöprofil

Vårgårda har en stark miljöprofil där långsiktighet och helhetssyn tillsammans med tydliga mål och strategier skapar förutsättningar för det hållbara Vårgårda. Kommunens nya miljöstrategi förväntas antas under perioden och den pekar ut riktningen för kommunens arbete.

Som ett led i att genomföra åtgärder för att bidra till ökad hållbarhet och de globala målen i Agenda 2030 genomför förvaltningen hållbarhetsanalyser för alla beslutsärenden i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. På så sätt säkerställs att alla politiska beslut beaktas utifrån de tre dimensionerna av hållbar utveckling (social, ekologisk och ekonomisk). Upphandling används som verktyg för att stärka miljöprofilen. Där finns krav på såväl ekologisk som social och ekonomisk hållbarhet.

Genom att inkludera barn och elever i diskussioner och aktiviteter kring hållbarhet redan från en tidig ålder, bidrar förskolans och skolans verksamhet till att skapa medvetna och engagerade medborgare för framtiden. Genom att utgå från läroplanen och erbjuda praktiska aktiviteter och projekt kan barn och elever få en djupare förståelse för miljöfrågor och se sitt eget ansvar. Ett exempel på det är att förskolorna arbetar med ett övergripande tema "Hållbar utveckling – hållbart lärande och hållbara relationer" där man arbetar för att få barnen att vilja engagera sig i olika hållbarhetsfrågor.

Ett exempel hur man bidrar för att nå målet för de äldre åldrarna är att man inom natur- och teknikprogrammen på gymnasiet genomfört projekt kring hållbar utveckling. En del av arbetet har varit utställt i kommunhusets foajé.

Sedan flera år pågår ett strategiskt arbete för att minska klimatpåverkan genom upphandling. Upphandling används därmed som verktyg för att stärka miljöprofilen. I Policy för upphandling finns krav på såväl ekologisk som social och ekonomisk hållbarhet. Några exempel på detta är upphandlingen av biogasdrivna fordon för renhållning och skolskjuts. När det gäller skolskjuts kommer även elektriska bussar kunna användas.

För att involvera invånare i alla åldrar i klimatarbetet har kommunen tillsammans med Naturskyddsföreningen bjudit in till Klimatprat, ett öppet arrangemang som anordnas på biblioteket. Klimatprat är en mötesplats för att svara på frågor, berätta om vad som görs och helt enkelt föra dialog om det gemensamma ansvaret för miljön. Ett annat utåtriktat arrangemang som ordnats är "Hållbarhetsfredag i kommunhusets foajé", som genomförts som en aktivitet inom Hållbarhetsfestivalen i Västra Götaland och uppmärksammar olika temaområden inom miljöarbetet.

Som ett led i att genomföra åtgärder för att bidra till ökad hållbarhet och de globala målen i Agenda 2030 genomför förvaltningen hållbarhetsanalyser för alla beslutsärenden i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. På så sätt säkerställs att alla politiska beslut beaktas utifrån de tre dimensionerna av hållbar utveckling (social, ekologisk och ekonomisk). Hållbarhetsanalysen innefattar en analys på om beslutet har positiv eller negativ påverkan på kort och lång sikt på den ekologiska hållbarheten.

Kommunens fordon ska så långt det är möjligt vara fossilfria. Dock är det svårt att få tag på så väl gasfordon som elfordon, vilket gör att andelen fossilfria fordon inte utökats i önskvärd takt. Riktlinjer för laddinfrastruktur är antagna, arbete pågår med utbyggnad. Detta är en viktig förutsättning för att möjliggöra övergången till elfordon.

Där resor krävs för att genomföra möten försöker verksamheterna prioritera digitala möten när så är möjligt och lämpligt. Samåkning uppmuntras vid behov av bilresor vid till exempel samverkansmöten. Möjlighet till distansarbete någon dag i veckan för pendlare till kommunen där arbetet tillåter. Arbetsgivaren erbjuder möjlighet till avbetalning på Västtrafiks årskort för pendlare för att uppmuntra resor med tåg eller buss.

Medarbetarna inom hemtjänsten cyklar till brukare inom tätorten. Det finns en rutin att gå eller cykla om det är möjligt. Samhandling sker där det är möjligt, för att minska antalet resor.

På Viaduct har fokus på klimatmål vid analyser av insatser och arbetsträning ökat. Egen tvätt och omhändertagande av arbetskläder görs för att minska transporter och möjliggöra meningsfull sysselsättning.

För att förenkla och öka mängden insamlat farligt avfall genomförs uppsamling med miljöbilen på olika platser på landsbygden. Farligt avfall kan också alltid lämnas in på Tumbergs återvinningscentral. Kommunen planerar för framtida insamlingssystem som innebär sortering nära alla fastigheter.

I badet har ett bassängtäck installerats, vilket bidrar till att behålla värmen och minskar behovet av tillförd värme och därmed sänker energiåtgången.

Möjligheten att fjärravläsa vattenmätare börjar ge resultat när systemet nu används i större skala. Mätarna bidrar till att tidigt upptäcka även mindre läckage i vattennätet, även inne hos enskilda fastighetsägare. Arbetet har bidragit till ett minskat läckage av vatten, vilket i förläningen innebär att mindre vatten behöver tas från grundvattenreserver.

Kommunen är ett föredöme

Vårgårda kommun vill vara ett föredöme och inspirera medborgare, företag och föreningar i att hjälpa till att nå inriktningsmålet. Strategin för det arbetet tar avstamp i kommunens miljöstrategi och märks i flera konkreta åtgärder, som exempelvis Returgården, Svanenmärkta byggnader och fossilfria fordon. I kommunens tillagningskök är svenska, närproducerade och ekologiska livsmedel en självklarhet och maträtterna är anpassas utifrån säsong och klimatpåverkan. Kommunen har ansvar för och kontakt med medborgare i alla åldrar

och det är därför viktigt att kommunen är ett föredöme och påverkar genom faktiska handlingar.

För att skapa ett hållbart byggande bygger kommunen med Svanenmärkning. En Svanenmärkt byggnad är ett bra val för miljön och klimatet och för de som bor och vistas i den. Den uppfyller stränga obligatoriska krav för hela byggnadens livscykel, inklusive utvinning och produktion av material, byggprocessen, användningsfasen samt återvinnings- och avfallsfasen. Kraven bidrar även till byggnader med bra inomhusklimat och av en hög kvalitet. Lindbladskolan, Fagrabo förskola samt Kesbergets förskola har alla byggts med Svanenmärkning. Även det nya äldreboendet som planeras kommer att vara Svanenmärkt.

Kommunen arbetar med gröna lån och gröna obligationer i enlighet med finanspolicyn för att finansiera kommande investeringar. Exempel på investeringar som gjorts med gröna lån är Lindbladskolan.

År 2023 antog kommunfullmäktige en strategi för ökat återbruk av möbler och inventarier som syftar till återanvändning i första hand före inköp av nya produkter. Strategi för ökat återbruk tydliggör att möbler som inte används för närvarande inte ska bli stående i förråd utan lämnas vidare till Returgården för att kunna nyttjas av någon annan. Arbetsmarknadsenheten driver Returgården, på så sätt ges människor meningsfull sysselsättning (social hållbarhet), inköp minskas genom återanvändning (ekonomisk hållbarhet) och bidrar till minskad miljöpåverkan genom återbruk. På Returgården hämtar man möbler och annat som någon verksamhet inte längre behöver och lägger in dem i ett bokningssystem som finns på kommunens intranät. Vid stärkta informationsinsatser om Returgården på kommunens intranät ökade antalet bokningar av möbler markant.

Effekterna av det arbetet är att kommunen gör färre nyinköp av möbler vilket minskar klimatavtrycket. Returgården har sen 2020 t.o.m. december 2024 sparat bland annat 97,5 ton koldioxid, vilket motsvarar ca 33 bils års utsläpp. Ekonomiskt har Returgården sparat in motsvarande 3 751 000 kronor för verksamheterna jämfört med om nya produkter skulle ha köpts in.

Fastighetsenheten har infört avlämningsbesiktningar då verksamheter avlämnar lokaler vid flytt, där återbruk av möbler och inventarier i så stor utsträckning som möjligt är en viktig del. Detta tillämpades med mycket gott resultat för första gången vid flytten till den nya Kesbergets förskola.

Inom IT-avdelningen återbrukas 95 % av all teknisk utrustning.

Där det är möjligt väljer verksamheterna flergångsprodukter för att minska framför allt plastanvändning.

I kommunens tillagningskök är svenska, närproducerade och ekologiska livsmedel en självklarhet och maträtterna är anpassas utifrån säsong och klimatpåverkan. Inköp av svenska livsmedel prioriteras, som ett led i att bidra till en hållbar miljö. Vad gäller andelen ekologiska livsmedel ligger denna på 19,6 %, vilket är en betydande minskning sen 2021 då

nivån låg på 31,8 %. Vårgårda tillhör nu de 25 % av kommunerna i Sverige med lägst andel ekologiska livsmedel.

I Lena matsal testar verksamheten odlingsskåp där man odlar bland annat kryddväxter. Om detta slår väl ut kommer fler kostverksamheter att införa detta.

Möjligheten att tillvarata all mat har förbättrats, vilket medför att mindre mängder mat slängs. Åtgärder genomförs också för att minska tallrikssvinnet. Arbeta med att minska matsvinn pågår exempelvis inom funktionsstöd och Vård och Omsorg genom bättre planering och beställningar.

Energieffektivisering görs av kommunens fastighetsbestånd, bland annat genom utbyte till LED-lampor, översyn och utbyte av ventilation i verksamhetslokalerna. Detta har även minskat kostnaderna för el.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Vårgårda kommun agerar ofta föredöme och inte minst på enhetsnivå finns ett tydligt hållbarhetsarbete och många medarbetare uttrycker att det är stimulerande att arbeta med klimat- och miljöarbetet.

För att nå ännu bättre resultat vad gäller sortering av avfall och öka återbruk behöver det ske utökade kommunikationsinsatser. Fastighetsnära insamlingssystem för avfall förbereds. Detta planeras att införas 2027 och förväntas ge positiva effekter på mängden avfall som sorteras.

Andelen svenskproducerade livsmedel har en relativt stabil nivå. Värt att notera är att andelen svenskproducerat kött i kommunens måltidsproduktion är mycket hög, ca 98 %.

2024 nåddes inte målet om minskad energiförbrukning i Vårgårda kommun. Den genomsnittliga förbrukningen ligger på 138,7 och det är en ökning med 0,7 % jämfört med 2023. Energieffektiviseringar som har utförts under 2024 är bland annat byte av ventilation på Sundlergymnasiet. Ett stort arbete har pågått under året med byte av belysning till LED. Det har också installerats styrutrustning i kylrum som ska minska energiförbrukningen, där finns en garanti på minst 10% besparing på sikt, men installation genomfördes i slutet av 2024 så effekt uppnås först 2025.

Vårgårda kommuns totala förbrukning av energi har dock minskat mellan 2023 och 2024. Snittförbrukning har minskat från 135 Kwh/m² till 128 Kwh/kvm. Men på grund av den justering som görs utifrån väderlek har jämförelsetalet ökat.

Arbetet med att hålla kommunens fastigheter energieffektiva fortgår. Energiförbrukning påverkas av kommunens verksamheter utifrån nyttjandegrad, hur mycket lokalerna används, till exempel användning av värmefläktar, portabel AC och annan utrustning. Det sker också värmeförluster när dörrar/fönster ställs öppna. Några fastigheter sticker ut och har inte minskat sin energiförbrukning trots ett mildt väder, det är framförallt Centrumhuset (Kommunhuset) samt kommunens sporthallar; Lenahallen, Nårunga sporthall, samt den centrala Sporthallen. Även kommunens gruppboenden har haft en högre

förbrukning. Fastighetsenheten jobbar löpande med att bevaka temperaturer, luftflöde med mera för att hålla nere förbrukning och det är viktigt att samverkan sker mellan fastighetsenheten och alla verksamheter. Fastighetsenheten kommer från och med 2024 använda normalårskorrigerings som är en bruklig standard, istället för gradtalsjustering när korrigerings görs för väderlek. Vid jämförelse mellan 2023 och 2024 enligt normalårskorrigerings är det en liten minskning mellan åren av energiförbrukningen.

Utfall måluppfyllelse

Utifrån aktiviteter som bidragit till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att måluppfyllelsen är på en god nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Andelen svenskproducerade livsmedel i kommunens verksamheter mätt i kronor (%)	67,4	67,2	72,6	74,0	73,3	→
Andelen fossilfria fordon av det totala antalet personbilar och lätta lastbilar i kommunkoncernen. Varav gasfordon	75 55	81 55	80 54	79 53	79 53	→
Mängd insamlat mat- och restavfall, kg/invånare	164	158	156	151	159 *	→
Energiförbrukning i kommunkoncernens verksamheter, kilowattimmar per kvadratmeter och år (normalårsjusterat) Statistiken som redovisas avser endast förvaltningen	155,4	147,7 (minskning med 5 % mot 2020)	142,6 (minskning med 3,5 % mot 2021)	137,8 (minskning med 3,4 % mot 2022)	138,7 (ökning med 0,7%)	→

*) avser egen mätning, officiell statistik för 2024 publiceras vecka 45 2025

Fokusområde Attraktivt boende

Inriktningsmål

I Vårgårda finns en mångfald av boenden i attraktiva och goda miljöer för alla livssituationer.

Mångfald av boenden

Mångfald i kommunens bostadsbestånd kan givetvis ses ur flera perspektiv. I Vårgårda finns en befolkningsutveckling och därmed en bebyggelseutveckling i nästan hela kommunen. Förutsättningarna för att bosätta sig på landsbygden och i tätorten är olika, och det är viktigt att våga behålla särarten i olika boendeformer och miljöer. Det finns en tydlig efterfrågan av bostäder både på landsbygden och i tätorten och kommunen behöver balansera dessa behov och utveckla bebyggelsen i alla delar av kommunen. I tätorten är det viktigt att det finns en planberedskap, både för kommunal mark och för mark som ägs av privata aktörer. På landsbygden är det viktigt att arbeta med privata markägare och att kommunen har en effektiv och ändamålsenlig process för de som vill bygga bostäder.

Det är viktigt att det finns en bred förankring kring de målsättningar och styrdokument som påverkar kommunens utveckling inom bostadsbyggandet, i allt från översiktlig planering till riktlinjer för bostadsförsörjning och exploatering. På så sätt kan förverkligandet av målet och dess intentioner genomföras på ett effektivt sätt.

Kommunens arbete med en god social hållbarhet bidrar till attraktiva och goda miljöer för alla livssituationer. Därför bidrar arbetet som beskrivits i inledningen, med de gemensamma fokusområdena utifrån de sociala hållbarhetsmålen, även till att nå de effekter som avses i detta mål. Socialtjänsten har till exempel bidragit med kunskap om målgrupperna i arbetet med bostadsförsörjning och andra planer för att få med de sociala delarna i stadsplaneringen.

Attraktiva och goda miljöer

För att få fler människor att vilja flytta till Vårgårda behöver arbete ske i enlighet med fokusområdena i kommunens vision. Samarbetet med bostadsmarknadens aktörer är fortsatt viktigt, genom att arbeta tillsammans stärks Vårgårdas attraktionskraft. Försäljningen av tomter avsedda för villor har ökat kraftigt de senaste åren och det är en utmaning för kommunen att kunna planera för byggklara tomter i den utsträckning som efterfrågan har ökat.

Flera planarbeten är påbörjade och planprogrammet för kommunens framtida område, Fagrabo, förväntas säkerställa en god tillgång även på längre sikt. För att ytterligare kunna leva upp till målet behöver kommunen se över framtida strategiska markköp.

Brottsförebyggande arbete har en viktig roll i att skapa attraktiva och goda miljöer. Ett strategiskt råd har startat, med deltagare från näringslivet och flera andra aktörer. Utifrån

rådet skall specifika arbetsgrupper skapas. Detta är en del i att se till att barn växer upp i en trygg miljö med stödjande vuxna och kan även ses som aktiviteter inom ramen för målen för social hållbarhet.

Att det finns god tillgång till lokala arbetsplatser är en viktig del i att skapa attraktiva och goda miljöer där människor vill bo och arbetet med detaljplaner för utökad verksamhetsmark pågår vid flera platser.

För alla livssituationer

Alla invånare har behov av boende under hela livet, men behovet ser olika ut under livets gång och beroende på vilka förutsättningar och preferens man har. Målet är att man ska kunna leva och trivas i Vårgårda genom hela livet och oberoende av vilken livssituation man befinner sig i och då är det viktigt att det finns olika typer av boenden. Olika stora boendeytor, trädgårdar och upplåtelseformer kan kommunen vara med och påverka. Det finns även medborgare som, på grund av sin livssituation, har behov av mer anpassade boenden än vad den reguljära bostadsmarknaden kan erbjuda och då behöver kommunen erbjuda den typen av anpassade boenden.

Inom funktionsstöd pågår arbetet med att hitta rätt boende för alla inom målgruppen, och möjligheter att göra boendekarriär. Flera individer inom funktionsstöd har gjort boendekarriär sen arbetet påbörjades, det vill säga att man bor i den bostad som motsvarar individens behov.

Vård och omsorg erbjuds genom hemtjänst och hemsjukvård, vilket möjliggör att kunna ha ett gott liv i den egenvalda bostaden hela livet och kunna bo kvar även på landsbygden. Genom bostadsanpassning kan par ges möjlighet att bo kvar tillsammans. Det finns också erbjudande om parboende i särskilt boende och dessa möjligheter utökas när det nya äldreboendet byggs.

I samband med planeringen av nytt äldreboende ses utemiljön i anslutning till boendet över. Detta för att möjliggöra för de äldre att komma utomhus och få tillgång till naturen.

Samverkan mellan socialtjänst och Vårgårda Bostäder AB sker i ett vräkningsförebyggande arbete. Syftet med arbetet är att fler invånare ska ha möjlighet att behålla ett boende och inte bli bostadslösa. Bättre följsamhet har uppnåtts i att betala hyra till Vårgårda Bostäder AB vilket bör leda till färre vräkningar. Vårgårda bostäder AB har i stort sett inga lediga lägenheter i dagsläget.

En fysisk mötesplats har möjliggjorts i samverkan mellan socialtjänstens verksamhet och Vårgårda Bostäder. Mer om detta beskrivs under målet Social hållbarhet – omsorg och fritid.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

- Handläggningstider bygglovsärenden, följs upp per den 31 december.
- Omprövning av ärenden, följs upp per den 31 december.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Arbetet med detaljplaner för blandade bostäder har gett effekten att en av kommunens största detaljplaner på länge, Fagrabo Väst, blev klar för granskning hösten 2024. Detaljplanen innehåller möjlighet till närmare 300 bostäder i blandade former.

En förutsättning för fortsatt planering är att den översiktliga planeringen är aktuell och under året har både riktlinjer för bostadsförsörjning och gång- och cykelplan antagits. Dessa och andra planeringsinstrument möjliggör fortsatt utveckling genom detaljplaner.

Vårgårda fortsätter att ha en relativt god inflyttning och har legat i topp i Västra Götaland 2024. Däremot har betydligt färre bostäder färdigställts under året, vilket är en trend som märkts i nästan hela Sverige. I Vårgårda har fortfarande villor uppförts på landsbygden i en motsvarande mängd som tidigare, men antalet bostäder i tätorten har minskat drastiskt.

Att det finns god tillgång till lokala arbetsplatser är en viktig del i att skapa attraktiva och goda miljöer där människor vill bo och arbetet med detaljplaner för utökad verksamhetsmark pågår vid flera platser.

Vad gäller invånarantalet ser kommunen en god utveckling i dagsläget. Detta kan dock komma att dämpas de kommande åren då färdigställande av nya bostäder inte har utvecklats i samma takt. Det kan konstateras i och med pågående lågkonjunktur att bostadsbyggnationen har minskat, men att Vårgårda ändå klarar sig bra i jämförelse med många andra kommuner i regionen.

Utfall måluppfyllelse

Utifrån aktiviteter som bidragit till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att måluppfyllelsen är på en godtagbar nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Antal invånare i kommunen	11 946	12 180	12 268	12 384	12 474	
Flyttnetto (skillnad mellan antal inflyttade till kommunen och antal utflyttade från kommunen)	109	226	71	100	86	
Antal nya bostäder fördelat på: - tätort/landsbygd - hyresrätt/bostadsrätt/ägarerätt	40/25 statistik om bostadstyp ej tillgänglig	83/24 statistik om bostadstyp ej tillgänglig	26/20 statistik om bostadstyp ej tillgänglig	82/23 statistik om bostadstyp ej tillgänglig	4/21 3 lgh 1 villa	
Planberedskap för nya bostäder som kan byggas med stöd av alla gällande detaljplaner den 31/12, antal/1000 invånare	53,3 (2019)	Statistik ej tillgänglig	Statistik ej tillgänglig	Statistik ej tillgänglig	49,9	

Fokusområde Utvecklande skola

Inriktningsmål

Vårgårda kommun har trygga barn och elever med goda relationer som upplever nyfikenhet och intresse för studierna.

Barn och elever får de kunskaper och färdigheter som behövs för att gå vidare i studier eller arbete och att kunna leva ett gott liv.

Trygga barn och elever med goda relationer

Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga i skolan. Trygghet och studiero är en förutsättning för att barn och elever trivas, lära sig saker och utvecklas i skolan. I förskolan är trygghet en grundförutsättning för verksamheten och mätningar visar att tryggheten är mycket god. Inom grundskolan pågår värdegrundsarbete som följs upp kontinuerligt. Alla skolor analyserar sitt arbete med hjälp av ett IT-system. Elever från år 2 inom gymnasiet ingår i en trygghetsgrupp på skolan som träffas för att utvärdera elevernas upplevelser samt diskutera eventuella åtgärder. Inom alla skolformer pågår ett arbete med bemötandefrågor som utvärderas genom bland annat enkäter till elever och vårdnadshavare. Detta arbete kan behöva utvecklas ytterligare. Gymnasieskolan arbetar för att främja elevers närvaro då man sen 2020 sett en ökad frånvaro bland eleverna.

Inom alla skolformer pågår ett arbete med bemötandefrågor som utvärderas genom bland annat enkäter till elever och vårdnadshavare. Inom flera skolor genomförs elevenkäter såväl hösttermin som vårtermin, där enheten utgår från resultaten och skolan tillsammans med eleverna beslutar insatser för att förbättra verksamheten. Samma frågor följs därefter under vårterminen, inom elev- och klassråd. På gymnasiet ingår elever från år 2 i en trygghetsgrupp på skolan som träffas för att utvärdera elevernas upplevelser samt diskutera eventuella åtgärder.

Gymnasieskolan har sedan pandemin sett en ökad frånvaro bland eleverna, därför har verksamheten haft särskilt fokus på att arbeta för att främja elevers närvaro. Under året har en översyn skett kring skolans rutiner när det gäller främst anmäld frånvaro. Rutinen fokuserar tydligare på att säkerställa att elevens frånvaro inte beror på skolsvårigheter. När läsåret 2023/2024 summerades har elevernas frånvaro sjunkit med två procentenheter i jämförelse med föregående läsår. Frånvaron är dock högre än före pandemin.

Tydligare kommunövergripande rutiner gällande uppföljning av frånvaro har införts på alla enheter inom förskola till grundskola. Inom förskolan ringer personalen hem om barn inte kommer till förskolan. Detta för att uppmärksamma vårdnadshavare på att barnet är saknat och att visa på vikten av närvaro i förskolan. För grundskolans del finns kommunövergripande rutin för frånvarohantering samt kommunövergripande dokument kring frånvaroutredning, vilket införts 2024. Respektive enhet har tydliga planer kring

hantering av frånvaro. Även om planen beskriver att frånvaroutredning ska sättas igång vid 20% frånvaro så arbetar skolan med tidiga signaler kring frånvaro och följer noga utvecklingen.

Förskola och grundskola genomför aktiviteter och initiativ för att främja en kultur av tillit, respekt, samarbete och kommunikation mellan elever, personal och föräldrar. Inom förskolor och skolor genomförs på förhand planerade samverkansråd, föräldraråd, föräldramöten samt utvecklingssamtal. Utöver dessa sker tillställningar under året beroende på enheternas olika traditioner. Det kan röra sig om exempelvis vernissage, öppet hus, sommar- och/eller julfester.

Inom förskolan arbetar man med relationellt ledarskap för att skapa goda relationer både med personal, vårdnadshavare och barn. Kompetensen är stärkt via olika insatser avseende exempelvis kunskaper kring barn i behov av särskilt stöd.

Inom grundskolan finns planer mot diskriminering och kränkande behandling som följs upp varje år. Fokus på enheterna ligger i att stärka vuxennärvaro samt genomföra olika rastaktiviteter. Några av enheterna arbetar med faddergrupper. Det kontinuerliga värdegrundsarbetet fortsätter utifrån att förebygga, åtgärda och följa upp.

Nyfikenhet och intresse för studierna

Skolan ska främja ett lärande där individen stimuleras att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Undervisning handlar om att fånga ett intresse och därifrån utveckla lärandet. Inom förskolan pågår ett kvalitetsarbete som bland annat handlar om att erbjuda alla barn en stimulerande lärmiljö. Skolorna arbetar aktivt med att utveckla olika arbetsformer för att öka elevernas nyfikenhet och intresse. Fritidshemmet är en viktig verksamhet som kan bidra till att elever känner stimulans i skolarbetet. I programteam och ämnesgrupper på gymnasieskolan identifieras årligen ett utvecklingsområde där arbetssätt kan utvecklas för att göra undervisningen mer intressant.

Grundskolorna arbetar aktivt med att utveckla olika arbetsformer för att öka elevernas nyfikenhet och intresse. Ökad förförståelse genom exempelvis bildstöd, visuellt och muntligt är ett exempel på insatser i syfte att erbjuda undervisning som överensstämmer med elevens kunskapsnivå.

Fokus har varit på tillgänglig lärmiljö och tydliggörande pedagogik. Det språkutvecklande arbetssättet har varit i fokus med tonvikt på läs och skriv samt ökad kunskap kring olika funktionsvariationer och bemötande. Det kollegiala lärandet har stärkts på flera enheter. Det går att se på flera enheter en ökad nyfikenhet och intresse för lärande hos eleverna, detta gäller framför allt i de yngre åldrarna.

På Sundlergymnasiet sker ett arbete med internationalisering genom utbyte med skolor i andra länder, bland annat med Spanien och Tyskland. Dessutom erbjuder skolan kurser där det sker studiebesök och temaaktiviteter, vilket syftar till att öka elevernas motivation och intresse.

Kunskaper och färdigheter

Ett av skolans viktigaste uppdrag är att utveckla alla barns och elevers kunskaper och färdigheter. Genom breda ämneskunskaper får barn och elever möjlighet att utveckla sitt lärande vidare. Alla förskolor i kommunen arbetar aktivt med språkutveckling. TRAS, dvs tidig registrering av språkutveckling genomförs för alla treåringar i syfte att fånga eventuella stödbehov i tid. Inom skolans yngre åldrar arbetar personal med stöd av språk-, läs-, och skrivutvecklare med liknande strukturer genom både bedömningsstöd och screeningplaner. Det är viktigt att genom ett systematiskt kvalitetsarbete följa upp elevernas kunskaper för att rektor tillsammans med förstelärare ska kunna driva det pedagogiska ledarskapet. I gymnasieskolan pågår pedagogiskt utvecklingsarbete genom att konferenstid var fjärde vecka avsätts till detta. Samtliga lärare deltar då i ett utvecklingsprojekt, det kan gälla till exempel hållbar utveckling, utveckla arbetet med APL inom yrkesprogram eller deltagande i Skolverkets satsning Språksprånget.

Förskolorna fortsätter sitt systematiska arbete med språkutveckling genom TRAS, dvs tidig registrering av språkutveckling. TRAS genomförs för treåringar i syfte att fånga eventuella stödbehov i tid.

Förskolorna arbetar med närmiljö, pedagogiskt ledarskap och språkutvecklande arbetsätt för att skapa en likvärdig utbildning inom förskolan för alla barn i Vårgårda. Inom dessa områden finns ett riktat målgruppsarbetet som en bas för utvecklingsarbetet. Lärnämiljöerna har utvecklats i förskolan via gemensam samsyn.

Förskola och grundskola har gjort en satsning på läsning med en språk-, läs- och skrivutvecklare på heltid som leder och samordnar arbetet med läsning och läsförmåga för hela verksamheten. Medel har även erhållits från Sparbanksstiftelsen i ett projekt för att väcka läslust.

Inom skolans yngre åldrar fortsätter skolorna arbeta med stöd av språk-, läs-, och skrivutvecklaren. Även stöd kring matematik byggs upp med centrala insatser. Liknande strukturer byggs upp genom både bedömningsstöd och screeningplaner. Elevernas läsförmåga i årskurs ett följs upp tre gånger per år, en gång på hösten och två gånger under våren.

Arbetet med att skapa studiero fortsätter att prioriteras. Det är viktigt att föra dialog kring resultaten och undervisningskvalitet kopplat till studiero. En högre andel av pedagogerna är behöriga legitimerade. Det går att se att det är lugnare och tryggare skolmiljö på flera enheter.

Regelbundna analysmöten kring resultaten tillsammans med elevhälsan har under perioden formerats och utökats. Ämnesutveckling med samsyn och samarbete behöver utvecklas för att nå en ökad måluppfyllelse. Kunskap kring betyg och bedömning och kunskapskraven behöver tydliggöras för elever och vårdnadshavare.

Undervisningen ska utvecklas mot större variation och delaktighet från eleverna. Frågan

kring hur alla elever kan nås och utvecklas mot målen i alla ämnen måste vara i fokus samt prioriteras.

Det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 3 på gymnasiet var något lägre än föregående år, detta gäller för såväl pojkar som flickor. Vad gäller examen inom 4 år är resultatet något högre än de tre senaste åren.

Skolan behöver diskutera hur skolan ska agera vid frågeställning kring neuropsykiatriska funktionshinder (NPF) som orsaksfaktor för svårigheter i elevens skolgång. En större sam- syn i stöd till familjer vid frågeställning kring NPF behöver också utvecklas.

Ett gott liv

Skolan har i uppdrag att förmedla och förankra grundläggande värden och främja elevernas lärande för att därigenom förbereda dem för att leva och verka i samhället. Det är viktigt att skolan samarbetar med andra aktörer för att främja elevers utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare. Inom för- och grundskola på- går samarbeten med idrottsföreningar, bibliotek och andra aktörer som kan bidra till barns och elevers utveckling. I gymnasieskolan pågår sedan flera år tillbaka en satsning på elevhäl- soarbetet samt aktiv samverkan med socialtjänst, vård och andra myndigheter. Detta arbete syftar framför allt till att ungdomar inte ska avbryta sina studier i förtid.

Inom för- och grundskola pågår samarbeten med idrottsföreningar, bibliotek och andra aktörer som kan bidra till barns och elevers utveckling. Exempel på detta är bland annat riktade rastaktiviteter genom såväl ordinarie personal som genom projektet ”Rörelse på rast” som genomförs inom fyra av Vårgårdas sex F-6-skolor.

I gymnasieskolan pågår sedan flera år tillbaka en satsning på elevhälsoarbetet samt aktiv samverkan med socialtjänst, vård och andra myndigheter. Detta arbete syftar framför allt till att ungdomar inte ska avbryta sina studier i förtid samt att de elever som avbryter sina studier på andra sätt ska vara förbereda för ett gott liv.

Ungdomsmottagningen har regelbunden närvaro på Sundlergymnasiet vilket ger möjlig- het för ungdomar till samtal.

Alla ungdomar i rätt åldersspann erbjuds feriejobb. Detta ökar möjligheten att fler ungdo- mar får en positiv bild av att arbeta och ha en egen försörjning.

Socialtjänsten och grundskolan har tillsammans utvecklat föräldrastöd till riktade grupper med barn i tonåren. Detta för att fler vårdnadshavare ska få redskap och ökad trygghet i sin föräldraroll.

Ett föräldracafé har startat upp på Trädgårdsgatan. Det är en del i ett arbete kring Öppen förskola för språk och integration. Där samverkar flera av kommunens verksamheter och civilsamhället. Detta arbete beskrivs även inom målet social hållbarhet – omsorg och fritid samt är en del av förvaltningens övergripande fokusområden ”social sammanhållning och gemenskap” samt ”god start i livet med goda uppväxtvillkor”.

Föräldramöten sker med alla som börjar i förskoleklass tillsammans med socialtjänst. Målet är att skapa ett engagemang hos föräldrarna och stärka föräldraförmågan att kunna ta ansvar.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

- Brister i rutiner dokumentation kring elever i behov av särskilt stöd - arbetssätt för att säkerställa likvärdighet och elevernas rätt till extra anpassningar och särskilt stöd behöver stärkas och utvecklas inom grundskolan, följs upp per den 30 april samt per den 31 december.
- Arbete för att motverka diskriminering, följs upp per den 31 december.
- Brister i rutiner kring elevers närvaro - Rutiner och åtgärder för att säkerställa närvaro, följs upp per den 31 augusti och den 31 december.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Vad gäller Skolinspektionens enkät blir det tydligt att arbetet med trygghet och att skapa goda relationer behöver fortsätta inom grundskolan. Framför allt gäller detta elever i äldre åldrar. En trygg skola med goda relationer bidrar till att motverka diskriminering och olika former av kränkningar. Det är också viktigt att eleverna känner att de bemöts med höga förväntningar och med en tro på att alla kan utvecklas.

Utifrån området nyfikenhet och intresse för studierna kan konstateras att även dessa resultat ligger lågt i grundskolan i Skolinspektionens enkät. Ett arbete med att utveckla undervisningen så den blir varierad och stimulerande har påbörjats. Samarbete över ämnesgränserna är också ett sätt att stimulera till nyfikenhet, undervisningen behöver utgå från helhet snarare än delar.

När det gäller kunskaper och färdigheter ses generellt att undervisningen i såväl åk 5 som åk 8 bör anpassas bättre utifrån elevernas mognad så att eleverna förstår vad de ska kunna i de olika ämnena. Det är också viktigt att eleverna får bättre återkoppling på sitt lärande.

Vad gäller Sundlergymnasiets elever svarar 86 % att de är nöjda med sin skola. Det är tio procentenheter högre än snittet för elever i riket och en ökning med två procentenheter mot föregående mätning.

Analysen visar att frånvaron ökar under högstadietåren. Arbete med närvaro kräver tidigt samordnade insatser vad gäller utredningar av frånvaroorsaker samt att det finns ett utvecklat elevhälsoarbete. Ett samarbete har inletts med socialtjänsten kring problematisk skolfrånvaro, vilket kommer att fortsätta även detta läsår. Elevernas frånvaro på gymnasiet har sjunkit med två procentenheter i jämförelse med föregående läsår.

I årskurs 1 kunde 90 % läsa vid läsårets slut. Språk-, läs- och skrivutvecklare arbetar fortsatt med att stödja arbete med läsning. Nytt från hösten 2024 var att högstadiet inför ett arbete kring läsning vilket antas ha effekter på måluppfyllelse i samtliga ämnen.

Resultaten i årskurs 3 visar en hög måluppfyllelse i svenska och något lägre i matematik.

Vad gäller meritvärdet i årskurs 9 låg detta lågt i jämförelse med riket, pojkar låg lägre än flickor. Detsamma gäller för behörigheten till nationellt gymnasieprogram. Ett stärkt barn- och elevhälsoarbete har påbörjats, genom att kraftsamla och samordna ett tvärprofessionellt samarbete. Detta för att bland annat kunna sätta in relevanta och tidiga insatser för elever i behov av särskilt stöd. Det är också av vikt att skapa en ökad dela-kultur för kollegialt lärande och på sätt utveckla undervisningen och därmed en högre måluppfyllelse.

Det systematiska kvalitetsarbetet har tydliggjorts och styrts in mot det nya nationella kvalitetssystemet som Skolverket tagit fram. I det ligger mål och delmål att arbeta mot samt framgångsfaktorer som gynnar lärandet. Det innefattar också ett självskattnings-verktyg för att utveckla analysen på olika nivåer i styrkedjan.

Per den 15/10 2020 var 96 elever inskrivna på Sundlergymnasiet. Av dessa tog 76 elever (79,2 %) gymnasieexamen (49 kvinnor och 27 män). Sex elever fick studiebevis (tre kvinnor och tre män), studiebevis har elever som gått tre år på programmet men inte nått examensmålen.

Två elever fick gymnasieintyg (samtliga män). Gymnasieintyg får IMV-elever som följt ett program i tre år, men inte blivit godkända i grundskolans engelska eller matematik. Elva elever gjorde avbrott i sina gymnasiestudier (fem kvinnor och sex män). En kvinna har pågående studier ett femte år.

Måluppföljningen visar att mycket utvecklingsarbete pågår och flera goda exempel finns inom grundskolor, på förskolor och gymnasieskola. Det konstateras utifrån kunskapsresultaten och elevernas upplevelse av trygghet och goda relationer i Skolinspektionens enkät i grundskolan att det som behöver ske är att elevhälsoarbetet behöver stärkas, kollegialt lärande behöver utvecklas och att utveckling av undervisningen behöver ske genom det systematiska kvalitetsarbetet. Utifrån att kunskapsresultaten och elevenkätens värden är låga/visar en negativ trend inom grundskolan, bedöms målet som helhet ligga på en icke godtagbar nivå.

Utfall måluppfyllelse

Utifrån aktiviteter som bidragit till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att måluppfyllelsen är på en icke godtagbar nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Skolinspektionens enkät elever grundskolan åk 5 grundskolan åk 8 gymnasieskolan år 2 och vårdnadshavare – trygghet, bemötande (lärare och elever), stöd, inflytande och stimulans	Statistik ej framtä- gen	Statistik ej framtä- gen	Statistik ej framtä- gen	Statistik ej framtä- gen	Åk 5 och åk 8 grund- skolan År 2 gymnasiet Vårdnads- havare ej redovisad	
Närvaro grundskolan gymnasiet	Statistik ej framtä- gen	Statistik ej framtä- gen	Statistik ej framtä- gen	Statistik ej framtä- gen	Redovisas separat	
Nationella prov - Elever i åk 3 som deltagit i och klarat alla delprov för ämnesproven i - svenska och svenska som andraspråk - matematik	- -	- -	73 71	65 69	83 77	
Meritvärdet i årskurs 6. Flickor Pojkar	231	231	231	209	219 226 211	
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. Flickor Pojkar	67,5 77,6 55,4	76,0 78,3 73,8	71,8 71,4 72,2	63,2 78,1 50,0	49,3 54,3 42,6	
Elever i åk 9 som är behöriga till yrkespro- gram på gymnasiet Flickor Pojkar	80,5 85,1 75,0	87,2 88,3 86,2	84,6 84,3 84,8	83,1 82,8 83,3	78,2 81,5 73,8	
Gymnasieelever med examen inom 4 år, Sundlergymnasiet Kvinnor Män	88 93 82	70 78 64	73 75 72	74 80 69	79 85 71	
Andel ungdomar som är etablerade på arbets- marknaden eller vidare studier två år efter gymnasieexamen	74,2	91,3	Statistik publiceras v 21 2025	Statistik saknas	Statistik saknas	

Fokusområde Social hållbarhet

– omsorg och fritid

Inriktningsmål

Alla Vårgårdabor har möjlighet att leva ett gott liv och får utifrån sina behov insatser av god kvalitet.

Ett gott liv

Att leva ett gott liv Vårgårda handlar om många olika delar, och är också individuellt. Det finns dock delar som berör de allra flesta, att ha en fungerande skolgång eller ett arbete att gå till, att ha en god hälsa, att ha tillgång till ett umgänge med andra och att det ska finnas tillgång till olika sysselsättningar för fritiden. Detta gäller såväl de yngsta barnen, de äldsta vuxna och alla däremellan. Förutom kommunens olika ansvarsområden är föreningslivet i hög grad med och bidrar till möjligheten att leva ett gott liv i Vårgårda.

Under året har Vårgårda kommunen deltagit i SKR-projektet Öppen förskola för språk och integration. Detta har inneburit att en filial till den ordinarie öppna förskolan öppnat på Trädgårdsgatan. Förutom ordinarie personal från öppna förskolan har även medarbetare från vuxenutbildningens SFI samt Arbetsmarknadsenheten funnits på plats. Syftet med detta är att stötta föräldralediga vuxna att snabbare komma till eget arbete efter avslutad föräldraledighet. Det är ännu för tidigt att se några långsiktiga effekter av detta, men det kan konstaterats att familjer som inte tidigare varit på öppen förskola kommit till denna filial, och att det i några fall även inneburit att de sökt sig vidare till den ordinarie öppna förskolan samt sökt föräldrastöd inom socialtjänsten.

Inom grundskolan pågår ett flerårigt projekt kallat "Rörelse på rast". Syftet med projektet är att öka rörelsen och den sociala interaktionen bland eleverna inom ramen för skoldagen och stötta skolor i att anta ett mer rörelseorienterat arbetssätt. Detta görs genom att genomföra rastaktiviteter, erbjuda skolpersonal kompetenshöjande insatser inom rörelseförståelse samt vägleder skolorna i ett utvecklingsarbete. Samverkan mellan skolorna och lokala idrottsföreningar etableras också där barnen ges möjlighet att testa på nya idrotter med sänkta trösklar. Detta samarbete skapar en brygga mellan barnen och föreningslivet. En skola som sätter rörelse i fokus bidrar till att fler barn får en bättre vardag, skolresultat och lägger grunden för ett hälsosamt liv. Genom att bjuda in olika aktörer såsom idrottsföreningar och musikskola i verksamheten ökar möjligheten till en aktiv och meningsfull fritid för alla elever.

Biblioteket har genomfört satsning på läsning som riktar sig mot yngre. Bland annat genomförs lovaktiviteter och man erbjuder aktiviteter för att inkludera unga för att läsningen ska bli ett alternativ till mer skärmorienterade aktiviteter.

Inom kommunens LSS-verksamhet har fokus under året dels varit mänskliga rättigheter, men även en fortsatt utveckling av den dagliga verksamheten (DV) där det finns ökade

möjligheter till eget val av arbete. Effekterna som kan noteras kring förändringen på daglig verksamhet är att det är fler brukare som kommer till sitt arbete på daglig verksamhet. Personalgruppen som arbetar på DV ser stor skillnad i såväl motivation som glädje till jobbet hos brukarna efter denna förändring, men det har ännu inte skett någon stor positiv förändring vad gäller svaren i brukarundersökningen.

Kring arbetet med mänskliga rättigheter så har det lett till många bra diskussioner i arbetsgruppen och metodhandledarna upplever att det lett till en ökad förståelse för frågorna hos medarbetare. Det har också konkret lett till att verksamheten utvärderat de skydd- och begränsningsåtgärder som funnits och i vissa fall avslutat dem. Det som återstår framåt under året är att än mer involvera brukarna i arbetet med mänskliga rättigheter så att de får en utökad kunskap om detta och hur de kan använda dem. Ett arbete har även påbörjats för att kunna erbjuda äldre brukare mer anpassade aktiviteter.

Personal som möter individer med funktionsnedsättning arbetar med alternativ kompletterade kommunikation (AKK) men även handläggare inom myndighetsutövning har börjat arbeta med bildstöd vid kallelse, utredningar och beställningar i syfte att alla ska förstå vad som görs och öka självbestämmandet. Individens självbestämmande, delaktighet och förståelse är viktiga delar för att kunna få leva ett gott liv. Bildstöd har även utvecklats som ett stöd i arbetet med rehabilitering på rehab-enheten.

Insatser av god kvalitet

En del i det kommunala uppdraget är att erbjuda behovsprövade insatser till personer som har behov av dessa. Insatserna ska hålla en god kvalitet och vara individanpassade. Detta som ett led i att utjämna de olika förutsättningar i livet som varje individ har med sig. För att kunna erbjuda goda insatser krävs kompetenta medarbetare och uppdragstagare vilket är nyckeln till den uppleva kvaliteten.

Extern samverkan sker systematiskt och löpande med regionens verksamheter. Målet är en trygg och säker vårdövergång från slutenvården med förhållningssättet personcentrerad vård och omsorg.

Kompetensutveckling har skett inom såväl palliativ vård som delegeringsutbildning för trygg och säker läkemedelshantering. Utbildning i lyftkörkort har påbörjats och förflyttningsinstruktörer finns på alla avdelningar, detta för att nå en säkrare vård och omsorg för säkra förflyttningar.

På Kullingshemmet har verksamheten arbetat aktivt med att tillvara och lyfta de anhörigas viktiga roll gentemot de boende, samt att förbättra arbetet med aktiviteter. Sedan hösten finns en särskilt anställd aktivitetssamordnare som arbetar mot såväl Kullingshemmet som Vårgården kring aktiviteter på daglig basis för de som vvr på särskilt boende, men ibland även de äldre som är kringboende.

Förhållningssättet Signs of safety genomsyrar fortfarande arbetet inom Individ- och familjeomsorgen och resursenheten vilket rimmar väl med den nya socialtjänstlagen som träder i kraft under 2025.

Gymnasiet har beviljats ESF-medel för ett treårigt projekt för att hitta alternativa vägar för elever inom gymnasiet.

För vuxna individer som inte är föräldralediga, men arbetssökande och uppbär försörjningsstöd så är det fortfarande så att dessa får sin insats via Viaduct. Där erbjuds individanpassade lösningar, och många går vidare till ett arbete på den öppna arbetsmarknaden. För de som står långt från arbetsmarknaden så har kommunen, med delfinansiering från Västra Götalandsregionen startat projektet Inkluderande arbetsliv. Syftet med detta projekt är att personer långt från arbetsmarknaden ska få mycket stöd i såväl språk som yrkeskunskap för att kunna närma sig ett arbete inom Vård och omsorg. Både inom Inkluderande arbetsliv och Viaduct verksamhet så används fortfarande Vårgårdamodellen som innebär att ekonomiskt bistånd växlas mot en stödanställning för att personer ska komma ut i arbete och därefter få en alternativ försörjning, förhoppningsvis via lönearbete, men om inte så genom a-kassa. Effekterna är även här svåra att mäta, men det kan konstateras att kommunen har fått försörjningsstödstagare, vilket tyder på att verksamheten inom AME gör ett gott arbete i att få ut människor i annan försörjning.

Inom äldreomsorgen är användandet av digitala hjälpmedel och teknik en viktig fråga för den långsiktiga kompetensförsörjningen. Under våren har läkemedelsautomater börjat användas inom hemtjänsten. Fyra brukare har fått möjlighet att testa detta och utfallet har varit gott. De brukare som använt automaterna har upplevt en ökad självständighet.

Kommunens badhus har utökat sin verksamhet med simskolor, som är mycket populära. Genom att fokusera på nya målgrupper för simskolor har man lyckats nå andra grupper, som tidigare inte tagit sig till badhuset. Badet har också sett en ökning av besökare som tidigare inte besökt badet.

I oktober sattes det upp Piffl-skåp i Dahls park på Backgårdsgatan. Det är en aktivitetsbox med utrustning för olika aktiviteter till utlåning. Just nu innehåller boxen det man behöver till fotboll, ringospel, kubb, spikeball, superjenga och fyra i rad. Utbudet varierar efter säsong och efterfrågan. 128 personer använde utrustningen de två första månaderna.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

- Brister i utförande av delegerade hälso- och sjukvårdsbeställningar (HSL), följs upp per den 30 april, 31 augusti samt 31 december.
- Brister i kommunikation kring flytt av brukare inom äldreomsorgen, följs upp per den 30 april, 31 augusti samt 31 december.
- Brister i mottagande av akuta beställningar inom hemsjukvården och hemtjänsten kvällar, nätter och helger; följs upp per den 30 april, 31 augusti samt 31 december.
- Skydd- och begränsningsåtgärder LSS, följs upp per den 30 april samt 31 december.
- Barnperspektivet i försörjningsstöd, följs upp per den 30 april samt 31 december.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat:

Att kunna leva ett gott liv i Vårgårda är en viktig och relevant fråga för alla kommunens verksamheter, och många insatser görs, både mindre och större för att nå detta mål. På individnivå handlar det mycket om ett gott bemötande från dem som den enskilde möter, vilket delvis fångas in i de brukarundersökningar som sker årligen. Vad gäller dessa resultat så kan man se en svag positiv trend, vilket är glädjande. Detta resultat säger dock inte allt då det endast är en ögonblicksbild. Kvalitet i mötet är ett svårfångat begrepp, och förvaltningen jobbar på en bred front för att kunna säkerställa att alla medarbetare har förutsättningar och kompetens att kunna leverera detta till de invånare som nyttjar våra tjänster. Vissa av dessa omnämns längre ner under målet Kultur och arbetssätt, men har direkt bäring även på detta mål då det är just i mötet och vår syn på de vi är till för som kvalitén uppstår. Värt att nämna är satsningen inom hemtjänsten kring arbetsmaterialet "Vård i annans hem", arbetet med mänskliga rättigheter inom funktionsstöd och arbetet med att involvera anhöriga inom äldreomsorgen. Även verksamheternas satsningar på digitalisering förväntas leda till god kvalitet, men även en kostnadseffektivitet.

Kring barn och unga så genomförs flera främjande insatser som syftar till en generellt bättre folkhälsa såsom "rörelse på rast" och lovaktiviteter, men även riktade insatser, exempelvis "Öppen förskola för språk och integration". Förväntad effekt rörande det sistnämnda är att nå en målgrupp föräldrar och barn som inte alltid söker sig till kommunens öppna verksamheter. Under hösten har medarbetare från barn och unga myndighet och utförare börjat vara på den öppna ungdomsverksamheten (Bubblan) en kväll varannan vecka. Syftet är även där att möta ungdomar på en annan arena, ge dem en möjlighet att träffa socialtjänsten och förhoppningsvis få en annan bild och sänka trösklarna, arbetet kommer att fortsätta under våren.

Vårgårda kommun har en förhållandevis god arbetsmarknad med låg arbetslöshet, vilket i sin tur genererar låg andel av befolkningen som uppbär försörjningsstöd och därmed få barn som finns i dessa familjer. Detta är en positiv trend som behöver bibehållas. Förutom att klara sin skolgång, är även föräldrar som har ett arbete att gå till en stark skyddsfaktor för barn och unga. Insatser för att stötta människor till eget arbete finns och utvecklas ständigt.

Utöver de insatser om kommunen gör är det tydligt att samverkan är vägen framåt för att kunna erbjuda alla invånare ett gott liv i Vårgårda. Mycket finns på plats, men det finns behov av att utöka samverkan än mer. Positiva exempel att nämna är ungdomsmottagningens närvaro på Sundlergymnasiet, samverkan med Arbetsförmedlingen kring insatser för arbetslösa och den samverkan som sker på regional nivå med sjukvården.

Förutom ovanstående positiva insatser så finns det alltså flera delar som kan bli bättre. Detta visar inte minst de intern- och egenkontroller som genomförs i verksamheterna. Även nyckeltalen som redovisas nedan ger en något ojämn bild av effekterna av förvaltningens arbete. Med detta för handen görs bedömningen att målet har nått en godtagbar nivå, med stor potential att framöver nå en god eller mycket god måluppfyllelse.

Utfall måluppfyllelse

Utifrån aktiviteter som bidragit till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att måluppfyllelsen är på en godtagbar nivå.

Nyckeltal för inriktnings-målet	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare med minst två besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde	12	15	15	18	18	
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%)	93	-	83	88	90	
Kvinnor Män					89 91	
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) (Könsuppdelad statistik saknas)	79	-	65	74	70	
Brukarbedömning LSS *) gruppboende serviceboende daglig verksamhet	88	89	89	88	75	
	-	86	62	88	57	
	-	80	77	80	88	
Sammanvägda värdet på enkät Signs of Safety - andelen positiva svar	Mätning startade 2023	Mätning startade 2023	Mätning startade 2023	92	88	
Andel barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd	1,2	0,3	0,4	0,5	Publiceras 2026	
Arbetslöshet, statistik från Arbetsförmedlingen	5,2%	4,9%	4,5%	3,9%	5,5%**)	
Andel elever i musik- eller kulturskola, 6–19 år	11,7	8,9	12,4	12,8	Publiceras v 46 2025	
Antal deltagartillfällen i idrottsföreningar per invånare 7–20 år	16,9	16,2	19,4	21,6	Publiceras v 46 2025	

*) Brukaren känner sig trygg med alla i personalen

**) Aktuell siffra från Arbetsförmedlingen rörande inskrivna arbetslösa

Fokusområde Konkurrenskraftigt näringsliv

Inriktningsmål

Vårgårda har ett gott näringslivsklimat och fler företag och branscher etablerar sig i kommunen.

Gott näringslivsklimat

Vårgårda har som mål att vara en ledande företagskommun, med tillgång till kompetens, mark, lokaler och möjlighet att starta nytt, driva, samverka och utvecklas. Vårgårda vill vara en attraktiv plats att driva och utveckla företag på. Näringslivsklimat påverkas av flera saker, men kommunen behöver hela tiden utveckla de processer som stödjer Vårgårdas goda näringslivsklimat och fortsätta utveckla samverkan med näringslivet. En av framgångsfaktorerna inom området har varit samarbetet inom föreningen Center of Innovation (COI) och kommunen avser att fortsätta stötta COI:s arbete med näringslivsutveckling. COI kan skapa gemensamma arenor där samverkan mellan företag och kommun kan bidra till att lösa de utmaningar som näringslivet i Vårgårda står inför, exempelvis elförsörjning och kompetensförsörjning.

Arbetsätten för att nå ett gott näringslivsklimat tar sin utgångspunkt i ett syftes- och behovsdrivet arbetssätt som utvecklats över tid. Det har visat sig stämma väl med de parametrar som forskning har visat vara framgångsrika i att skapa bra verksamheter. Arbetssättet utgår ifrån syfte med verksamheten och att lyssna på de som driver företag i kommunen för att underlätta och förenkla processer. Exempel på detta är bygglovsprocess med fokus på tidig rådgivning och regelbundna besök på företag i kommunen, där förtroendevalda och tjänstepersoner tillsammans lyssnar in behoven.

Ytterligare en av framgångsfaktorerna inom området har varit samarbetet inom den ideella föreningen Center of Innovation (COI) och kommunen avser att fortsätta stötta COI:s arbete med näringslivsutveckling. COI kan skapa gemensamma arenor där samverkan mellan företag och kommun kan bidra till att lösa de utmaningar som näringslivet i Vårgårda står inför, exempelvis elförsörjning och kompetensförsörjning.

Arbetet med att nå ett gott näringslivsklimat utgår från både kultur och arbetssätt, där arbetssättet präglas av lyhördhet inför företagarnas behov, vilja att förbättra för att möta behoven och en god dialog. Detta arbetssätt fortsätter framöver.

Arbetsmarknadsenheten (AME) är med och stöttar företag i rekryteringar, utifrån sin målgrupp. Vuxenutbildningen bidrar till målet genom att möjliggöra att eleverna blir anställningsbara utifrån branschernas behov. Vuxenutbildningen har ökat marknadsföringen kring sin verksamhet för att fler ska få kännedom om och välja en utbildning på plats i Vårgårda.

Grund- och gymnasieskola arbetar tillsammans med Center of Innovation (COI) utifrån Plan för skola arbetsliv, som antogs hösten 2023. Såväl vuxenutbildningen som gymnasiet har deltagit på träffar med näringslivet för att knyta kontakter med samverkansparter.

Flera aktiviteter har genomförts inom ramen för denna plan, bland annat nätverk med studie- och yrkesvägledare samt aktiviteter för elever i årskurs 8 för att visa olika branscher. Skolans PRAO-verksamhet motiverar elever kring att komma ut i arbetslivet. Arbetsplatserna visar på vad som krävs för att kunna bli anställningsbar. I mars arrangerades en heldag av LRF i samarbete med COI och Gullhögsskolan för alla elever i årskurs 8, för att visa på arbetsmöjligheter inom gröna näringar. Genom skolans arbete med Teknik främjas innovationer och problemlösning och det skapar arbetssätt som gynnar kreativitet och fantasi.

Sundlergymnasiet genomför projekt med näringslivet. Kursen Ung Företagsamhet genomförs obligatoriskt på flera program. Eleverna är med och får pröva på att under ett år starta upp, utveckla och avveckla ett företag. På yrkesprogrammen finns programråd i samverkan med branscherna.

Etableringar i kommunen

Vårgårda kommun har goda förutsättningar för att attrahera etableringar av fler företag i Vårgårda. Här finns god infrastruktur och ett logistiskt attraktivt läge mitt i en mycket expansiv region. Vårgårda är sedan flera år känt för ett gott näringslivsklimat, vilket ofta förklarar dialogen med potentiella etableringar och kan fungera som ett argument för etablering.

För att möjliggöra fortsatta etableringar behöver påbörjade detaljplanearbeten färdigställas och kommunen behöver även se över strategiska markköp för att kunna säkerställa att framtida etableringar väljer Vårgårda. Samtidigt är det viktigt att kommunen ser positivt på de etableringar som kompletterar eller stärker kommunens befintliga näringsliv eftersom näringslivets utveckling är en viktig del i det hållbara samhällsbygget.

Industrimark behöver finnas tillgänglig vid efterfrågan. De flesta lediga tomter avsedda för industrimark är i nuläget fulltecknade. Det finns några lediga tomter på Flygaren kvar, men dessa har en begränsning i bygghöjd. Det finns behov av att köpa mer industrimark. Genom markförvärv har kommunen säkerställt god rådighet över mark som är lämplig för framtida etableringar. Rådigheten är en förutsättning för att kommunens ska kunna styra vilka aktörer som etablerar sig.

Kommunen och COI har drivit gemensam plattform för att arbeta med behovet av förstärkt elförsörjning i kommunen samt hur eventuella brister kan motverkas och hanteras. Arbetet sker tillsammans med kommunens största elförbrukare.

Verksamheten undersöker hur ändamålsenliga lokaler kan tillskapas för Fordon- och Transportprogrammet för att anpassa utbildningen efter behoven såväl inom vuxen- som gymnasieutbildning.

Utifrån den statistik som finns tillgänglig i statistikdatabasen Bisnis Analys med företagsfakta har det registrerats 95 nya företag i kommunen under året, varav fyra handelsbolag, 43 privata aktiebolag samt 48 enskild firma (16 kvinnor och 32 män). 19 av företagen var också registrerade som arbetsgivare (att jämföra med 17 st 2023 och 23 st 2022). Motsvarande statistik för samma tidsperiod tidigare år är 77 st 2023, 105 st 2022, 99 st 2021, 75 st 2020 och 43 st 2019. Nyföretagandet är av stor betydelse för den samhällsekonomiska

utvecklingen, eftersom de nya företagen skapar tillväxt, sysselsättning och export.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Vårgårda har haft ett gott näringslivsklimat under många år. Utmaningen framåt är att bibehålla och möta de utmaningar som näringslivet kommer möta. Arbetet med att säkerställa god tillgång till lämplig mark för etableringar och att fortsätta skapa forum för samarbete inom Vårgårdas näringsliv är viktigt för att företag ska vilja finnas och verka i Vårgårda även i framtiden.

Utfall måluppfyllelse

Utifrån aktiviteter som bidragit till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att måluppfyllelsen är på en god nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Placering i Svenskt Näringslivs företagsranking.	3	1	1	1	1	
Företagsklimat enligt Öppna jämförelser (Insikt) -totalt, index	71	80	78	77	Publiceras v 17 2025	
Antal nystartade företag per 1000 invånare, 16–64 år	10,8	13,2	11,4	10,0	Publiceras v 24 2025	
Yta planlagd mark avsedd för företags-etablering (i hektar)	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas	Statistik saknas	

Fokusområde Hållbar ekonomi och finansiering

Inriktningsmål

Vårgårda kommun har en god ekonomisk hushållning med en hållbar ekonomi och finansiering. Varje generation bär under sin livscykel kostnaderna för den service den konsumerat. Det innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

Hållbar ekonomi och finansiering och god ekonomisk hushållning

Hållbar ekonomi och finansiering innebär att resursfördelning i Vårgårda kommun sker utifrån ett långsiktigt hållbart perspektiv. Enligt SKR:s ekonomirapporter som ges ut regelbundet ökar gapet mellan möjlig finansiering och behovet av service i kommunerna framöver. En väg att minska detta gap och få en hållbar ekonomi är att öka kvaliteten, se över vad som skapar värde för kommuninvånarna och hitta kvalitetsbristkostnader. I detta arbete är kommunens ledare och medarbetare mycket viktiga.

God ekonomisk hushållning handlar om att skapa förutsättningar för långsiktigt god ekonomi i all kommunens verksamhet och att kommunens investeringar till största del kan finansieras med egna medel. Det ekonomiska resultatet i Vårgårda kommun ska över tid uppgå till minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

Samtliga nedanstående kontrollmoment följs upp per den 30 april, 31 augusti samt 31 december.

- Felaktiga inköp (Att varan eller tjänsten är rätt avseende leverantör, vara och pris)
- Felaktig kontering
- Jäv
- Felaktig moms
- Felaktig attest
- Bluffakturor
- Leverantörsfakturor betalas inte i tid

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Kommunens resultat motsvarar 0,1 procent av skatte- och bidragsintäkter för 2024. Målsättningen är att nå ett resultat om 2,0 procent över innevarande treårsperiod. För perioden 2022-2024 uppgår resultatet till 1,7%.

För att framöver kunna klara målsättningen om ett resultat över 2,0 procent över en treårsperiod behöver den ekonomiska trenden vända. Utfallen 2024 och 2023 har legat under målnivån medan resultatet 2022 låg över målnivån. Arbete med hållbar ekonomi pågår genom utvecklings- och förbättringsarbete och genom att tydliggöra sambanden mellan verksamhet och ekonomi för att försöka få till en bättre budgetföljsamhet framöver.

Kommunen en hög investeringsnivå i förhållande till resultatnivå. Vid perioder av större investeringsvolym är en resultatnivå på två procent inte tillräcklig för att, tillsammans med avskrivningarna, på lång sikt finansiera investeringarna och bibehålla soliditeten på 40 procent enligt målvärdet. Investeringsnivåerna har krävt extern finansiering och under 2024 har låneskulden ökat med 90,0 mnkr.

Under 2024 görs analysen att en soliditet på 40% kan nås 2032 om:

- SKRs skatteprognos per april 2024 hålls
- Investeringsnivån anpassas till 70 mnkr från 2028
- Verksamhetens nettokostnad ökar med max 2,5 procent årligen

Utfall måluppfyllelse

Utifrån aktiviteter som bidragit till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att måluppfyllelsen inte når de finansiella målen. Det ekonomiska resultatet för en tre års period är nära målvärdet men trenden är negativ. Både vad gäller soliditet och självfinansieringsgrad nås inte de finansiella målen och trenden är negativ. Utifrån aktiviteter som bidragit till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att måluppfyllelsen är på en icke godtagbar nivå.

Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Ekonomiskt resultatet (%) i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag.	3,3	4,1	4,5	0,7	0,1	
Soliditet (eget kapital i förhållande till balansomslutning)	37,2	40,4	39,3	37,2	34,7	
Självfinansieringsgrad	129,6	90,4	76,9	43,5	33,6	

Fokusområde Kultur och arbetssätt

Inriktningsmål

Vårgårda kommun har engagerade och ansvarstagande medarbetare och ledare. Alla arbetar för det gemensamma uppdraget och bidrar till att utveckla och förbättra verksamheten.

De skapar värde tillsammans med och genom dialog med de som bor och verkar i Vårgårda.

Engagerade och ansvarstagande medarbetare och ledare

För att tillgodose behoven hos den verksamheten är till för och skapa goda resultat krävs motiverade och engagerade medarbetare och ledare. För att öka motivationen hos medarbetare och ledare behövs ett tillitsbaserat arbetssätt med handlingsutrymme.

Engagemang är enligt forskning den faktor som skapar goda och hållbara resultat i verksamheter över tid. Faktorer som driver medarbetarengagemang är att medarbetare och ledare känner mening med arbetet, att man känner att man behärskar sina arbetsuppgifter, samt har möjlighet att påverka hur arbetet utförs.

Ledarskapet och vikten av stabilitet och långsiktighet samt engagemang från kommunens ledning på alla nivåer är grundläggande för att skapa goda hållbara resultat. Både medarbetare och ledare strävar mot att nå mätbara, konkreta resultatförbättringar för dem som verksamheten är till för. En god och kontinuerlig dialog är viktig för att nå detta. Dialogen syftar till att stärka handlingsutrymme, kunskap om förbättringsarbete och utveckling.

Ledarforum genomförs för alla ledare i kommunen. Syfte är att stärka den gemensamma riktningen i förvaltningen som helhet och att utgöra inspiration och erfarenhetsutbyte för kommunens ledare. Arbetet är kopplat till målet Kultur och arbetssätt. Ledarforum genomförs med tema "Gemensam riktning och helhetssyn" där inriktningsmål och fokusområden kommuniceras och dialog sker med alla ledare.

Ledarnätverk har upprättats där chefer från olika verksamhetsområden träffas genom att besöka varandras arbetsplatser och arbeta med gemensamma frågor. Nätverken består över tid och har koppling till ledarforum.

Samhällsbyggnad och Kultur och Fritid har genomfört uppföljningen av inriktningsmålen tillsammans med alla medarbetare vid ett gemensamt tillfälle då samtliga medarbetare samlats. Dagen inleddes med genomgång av målen och dess syfte och alla medarbetares bidrag till helheten. Därefter genomfördes en uppföljning där samtliga medarbetares individuella tankar om bidrag till målet samlades in genom en rundvandring. Dagen

upplevdes lustfylld av medarbetarna och upplevdes som ett bra tillvägagångssätt för att få med så många olika medarbetarröster som möjligt.

Arbeta för det gemensamma uppdraget

Kommunens verksamhet behöver vara behovs- och syftesdriven, vilket handlar om att göra rätt saker utifrån syftet. Den mest grundläggande förutsättningen för att kunna göra rätt saker är att föra dialog kring varför verksamheten finns, det vill säga verksamhetens syfte. Det är också viktigt att klargöra vilka individer eller andra organisationer som verksamheten är till för, samt vilka behov dessa har. Syftet och behoven är vägledande för arbetssättens utformning och förbättringsarbeten.

En tydlig riktning har utifrån tidigare utvecklingsarbete satts för förvaltningen med ett stärkt fokus på det gemensamma uppdraget och inriktningsmålen. Den gemensamma riktningen utgår ifrån inriktningsmålen och visionen med målet Kultur och arbetssätt i fokus. Riktningen kommunicerades på Ledarforum enligt följande: "Vi använder hela laget för att nå vårt gemensamma syfte. Det är vi tillsammans som leder Vårgårda kommun framåt. Vi tänker helhet på riktigt vilket märks i våra beteenden. Vårt ledarskap når ända ut i vardagen, där det genomsyrar arbetssätten och beteenden hos ledare och medarbetare."

Ett led i detta övergripande riktningarbete är att kommunikation via intranätet om vision och målarbete har ökat. Syftet är att skapa förståelse hos medarbetare för det gemensamma uppdraget och för att skapa transparens. Flera medarbetare har återkopplat att de ser positivt på den stärkta interna kommunikationen. En uppdaterad kommunövergripande introduktion för nyanställda planeras, för att stärka det gemensamma uppdraget.

Värde skapas genom dialog

En kontinuerlig och systematisk dialog med de som bor och verkar i Vårgårda är nödvändig för att ta reda på deras behov. Därefter handlar det om att lyckas omsätta behoven till arbetssätt för att säkerställa att alla delar i kommunen strävar åt samma håll för att uppfylla syftet. Verksamheterna behöver dessutom arbeta aktivt med att förbättra arbetssätten utifrån förändrade och framtida behov hos dem kommunen är till för.

Nästan alla anställda i kontaktyrken arbetar med brukar/klient/patient-kontakter i princip dagligen. Detta gör att i det lilla finns det goda möjligheter att följa upp den enskildes önskemål och dialog sker ständigt. Den enskildes genomförandeplan är en viktig del i detta inom socialtjänst/vård- och omsorg, och är en möjlighet för verksamheten att på aggregerad nivå följa upp arbetet. Under året har uppföljningar visat att samtliga brukare inte har aktuella genomförandeplaner, vilket är ett lagkrav. Arbetet med att detta ska vara på plats pågår. Detta är det enskilt viktigaste verktyget som verksamheten har för att tillse att de som erhåller insatser från verksamheten får det de ska och på det sätt som de önskar. Ofta sker även uppföljningar i samverkan med andra aktörer såsom regional primärvård och slutenvård samt polis.

För att skapa tillit krävs goda relationer mellan verksamheter och mellan verksamhet och /eller brukare/elever/patienter/invånare. Det är därför viktigt att mötas för att lära känna varandra och på detta sätt skapa tillit och goda relationer för att kunna erbjuda hjälp och stöd.

Socialtjänsten har initierat ett utåtriktat arbete med anledning av den kommande nya socialtjänstlagen för att möta medborgare i vardagen. Bland annat sker detta genom att samverka med Bubblan löpande.

I arbetet med att ta fram en ny vision har perspektivinsamlingar varit en viktig del. För att få en så väl förankrad och god bild av hur alla som bor, lever och verkar i Vårgårda har insamlandet av perspektiv skett brett. Träffar har genomförts med föreningar, näringsliv, intressegrupper och medarbetare. Kommundirektör och kvalitetsstrateg har genomfört visionsfrukostar och visionsfika med drygt hundra medarbetare. Dessutom har perspektiv samlats in via arbetsplatsträffar i kommunens verksamheter, ungdomar på Gullhögskolan och Sundlergymnasiet samt via visionportalen på hemsidan. Även femåringar på förskola har tyckt till om hur de tänker sig framtidens Vårgårda. Totalt har drygt 1100 personer gett sina perspektiv på vad de tycker är det bästa med Vårgårda och hur de tänker sig framtidens Vårgårda.

Utveckla och förbättra verksamheten

Tre av fyra uppger i medarbetarenkäten att de bedriver förbättringsarbete i sitt dagliga arbete. 74 % uppger att chefen uppmuntrar till förbättringsarbete. Att jobba med ständiga förbättringar där man ser konkret förbättrade resultat skapar engagemang och trivsel. Ett exempel på detta är att socialtjänsten vid utveckling av arbetssätt skapar arbetsgrupper med medarbetare för att få in så många perspektiv som möjligt och skapa delaktighet.

Arbetet med att utveckla och förbättra sker bland annat genom systematiskt kvalitetsarbete i förskola och skola, genom analys av avvikelser och de synpunkter som kommer in till verksamheten. Brister som identifieras genom uppföljning av internkontrollen och tillsyn används också för att förbättra verksamheten. Här kan systematiken kring analys och arbete med att identifiera rotorsaker utvecklas ännu mer för att få effekt och förbättrade resultat.

Inom socialtjänsten barn- och unga-verksamhet har det i brukarundersökningar under året uppmärksamats att föräldrar verkar något mer nöjda än barn och unga med sin kontakt med sin socialsekreterare. För att bli bättre på att fånga in barn- och ungas röst har verksamheten under året haft en egenkontroll där enhetschef tillsammans med socialsekreterare granskar ärenden och handläggning av placerade barn för att förbättra arbetet med att lyfta barn och ungas röst.

Inom verksamhet Vård- och omsorg har det under året skett en utbildningsinsats inom *Projekt Vilja*. Samtliga medarbetare inom särskilt boende, samt vård- och omsorgs ledningsgrupp har under våren ingått i projektet. Rent praktiskt har detta inneburit att de respektive grupperna regelbundet träffat en coach som tillsammans med grupperna bland annat har arbetat med olikheter i personalgruppen, möjligheter att styra över sina känslor och hur man tar situationer, stöd i att sänka stress. Träffarna har varit uppskattade och har löpt på under hela året. Syftet med detta arbete har varit att arbeta med just kulturen på arbetsplatsen och att alla ska få reflektera kring sina egna roller, och vikten av den, på arbetet. Det är svårt att ännu se några effekter av arbetet, men projektet rapporteras regelbundet till styrgrupp och där är uppfattningen att träffarna varit uppskattade av

medarbetarna. Arbetet sker processinriktat efter behov i den egna organisationen. Elva arbetsgrupper inklusive ledningsgruppen är involverade i projektet. Bland annat ges möjligheter för seniora chefer att vara mentorer åt nyare chefer, grupputveckling och självledarskap.

Inom hemtjänsten påbörjades under förra året att arbeta med Sunt arbetslivs material ”Vård i annans hem”, även där var syftet att stärka medarbetargrupperna och ge dem en möjlighet att reflektera över sin egen roll och vilka möjligheter det finns. Detta arbete har fortsatt under våren. Effekten som kunnat ses i verksamheten är att medarbetare förbättrat sin kommunikation. Samtalskontrakt har upprättats och det har fungerat som stöd kollegor emellan när kommunikationen brustit. Dessa samtalskontrakt (hur vill vi vara mot varandra på jobbet och hur ska vi kommunicera på ett schysst sätt) har även använts i introduktion av nya sommarvikarier. Materialet kommer fortlöpande användas i verksamheten då det varit en bra grund för samtal och reflektion kring det viktiga arbetet som utförs i andra människors hem.

På gymnasiet arbetar man aktivt med att involvera all personal i arbete med uppföljning och förbättringar av verksamheten. Detta verifieras till exempel av Skolinspektionens enkät där resultaten ligger långt över snittet i riket.

SAS och MAS/MAR har startat upp arbetet med kvalitetsmöten med enhetschefer i syfte att förbättra kvalitén i insatserna som utförs och öka lärandet.

En aktivitetspedagog har anställts inom Vård och Omsorg som syftar till att skapa relevanta aktiviteter för de boende samt för närboende äldre.

Socialtjänst, och den kommunala hälso- och sjukvården har sedan förra året ett nationellt uppdrag att förbättra sitt arbete med beredskap vid större samhällsstörningar och /eller höjd beredskap. Under året har enheter påbörjat arbetet genom att öva krisscenarion anpassade till deras egna verksamheter för att hitta sårbarheter.

Kontrollmoment inom fokusområdet som följs upp utifrån Plan för intern kontroll 2024

- Bristande uppföljning av personalomsättning, följs upp per den 30 april samt 31 december.

Analys av måluppfyllelse utifrån resultat

Under året har arbetet med kultur och arbetssätt tagits vidare framåt, från att riktning satts i kommunledningsgrupp och på Ledarforum till att under hösten spridas till alla enheter i kommunen. Samhällsbyggnad och Kultur och fritid har samlat alla medarbetare för att knyta an det dagliga arbetet till målen. Att arbeta för det gemensamma uppdraget är en riktning som satts och som på ett löpande sätt tas framåt. Det är ett långsiktigt arbete att göra målen kända, arbetet är påbörjat och fortsätter. Andelen som svarat en hög värdering kring att de känner till sin arbetsplats mål i medarbetarenkäten har ökat.

Vad gäller dialog med medborgaren som systematiskt arbetssätt sker det på olika sätt i de olika verksamheterna. Systematisk dialog med medborgarens tankar som underlag för att förbättra verksamhet kan utvecklas som helhet i kommunen, även om måluppföljningen visar att några verksamhetsdelar kommit längre än andra i arbetet. Dialog har genomförts med många medborgare i visionsarbetet.

Dialog som systematiskt arbetssätt kan utvecklas även internt, exempelvis följs i nuläget medarbetarnas upplevelser upp endast en gång per år på övergripande nivå genom medarbetarenkäten. En dialog om hur ett mer agilt arbetssätt kan utvecklas avseende detta har inletts med central samverkansgrupp och samsyn råder om att arbetet som nu sker genom enkäten behöver moderniseras och förbättras.

Att utveckla och förbättra verksamheten sker på olika sätt i de olika verksamheterna, funktionsstöd har skapat en tydlig bas i att utgå ifrån syftet för att förbättra verksamheten genom att använda sig av verksamhetsbeskrivningar, Sundlergymnasiets involverande av medarbetare i förbättringsarbete och projekt Sunt arbetsliv inom hemtjänsten utgör alla goda exempel i detta avseende. Ledarskapet och en tydlig övergripande riktning är en viktig faktor för att arbeta med förbättringar och utveckling av verksamheten.

Sjukfrånvaron ligger på 7,5 % för 2024, för kvinnor 8,3 % och män 4,5 %. Sjukfrånvaron stiger något för båda könen i jämförelse med förra året. Det är långtidssjukskrivningarna som ökat. Långtidssjukfrånvaron (andel av sjukfrånvaron över sextio dagar av den totala sjukfrånvarotiden) ökar med drygt tio procent till 46,6%, att jämföra med 42,3 % förra året (motsvarar 4,3 procentenheter). För kvinnor är långtidssjukfrånvaron 48,8 % av den totala sjukfrånvaron och för män 31,0 %. Gällande långtidsfrånvaro är fysiska sjukdomar den främsta bakomliggande orsaken.

Sjukfrånvaron ökar inom främst Vård och omsorg, som ligger kvar på en högre nivå än kommunen i övrigt. Som beskrivs ovan i åtgärder för att bidra till avsedda effekter, så pågår utvecklingsarbete inom vård- och omsorg samt arbete utifrån projekt Vilja som visar positiva effekter och uppskattas av medarbetare, men ännu kan ingen effekt ses av detta i sjukfrånvaron. Ett konstaterande är utifrån ARIUBA-kartläggning och som lyfts i den beredning om kompetensförsörjning som gjordes 2024, är att kommunen skulle ha potential att öka de främjande insatserna för medarbetare i behålla-perspektivet, för att minska ohälsa.

Vad gäller medarbetarenkäten kan konstateras att totalindex har höjts något. Framför allt beror detta på att ledarskapsindex har ökat med tre procentenheter.

Personalomsättningen minskar för kommunen som helhet och ligger nu på samma nivå som riket. Vårgårda har inte legat på denna låga nivå sen 2013.

Utfall måluppfyllelse

Utifrån aktiviteter som bidragit till målet samt analys av resultat och trenden för nyckeltalen är bedömningen att måluppfyllelsen är på en god nivå.

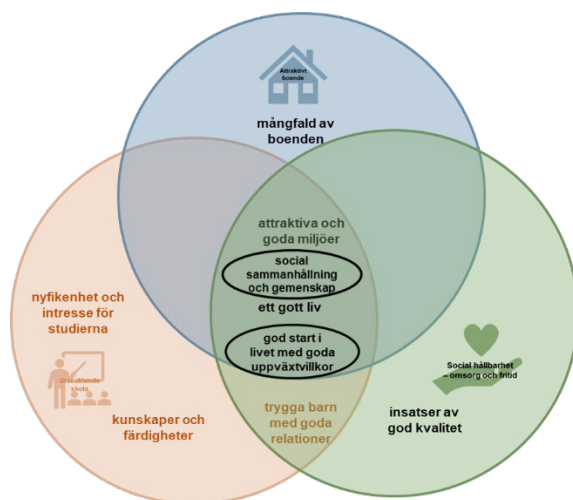
Nyckeltal för inriktningsmålet	2020	2021	2022	2023	2024	Trend
Medarbetarenkäten - Hållbart medarbetarengagemang; totalindex	83	74	77	76	78	
motivationsindex	83	75	78	78	78	
ledarskapsindex	81	73	76	77	80	
styrningsindex	81	75	78	77	77	
Andel sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	7,2	6,7	7,8	7,3	7,5	
kvinnor	7,7	7,2	8,5	8,1	8,3	
män	5,1	4,6	5,2	4,1	4,5	
Personalomsättning - andel tillsvidareanställda medarbetare avgångna till extern arbetsgivare (ska redovisas per verksamhet)) Om man räknar in samtliga avgångsorsaker (så som till exempel arbetsbrist och omorganisation)	11,2	12,3	12,8 15,8*)	13,3 14,4*)	9,0 10,3*)	

Gemensamma fokusområden kopplade till de sociala hållbarhetsmålen

I arbetet med att ta sig an de nya målen och utifrån tidigare utvecklingsarbete kallat "Tillsammans mot den goda kommunen", har ett kommunövergripande arbete gjorts och en riktning satts, där verksamheterna ökar sitt samarbete för att ta sig an gemensamma utmaningar.

Med hjälp av kunskap från omvärld och kommunspecifikt har kommunens ledningsgrupp tillsammans med Vårgårda Bostäders VD arbetat gemensamt utifrån de tre sociala hållbarhetsmålen. I arbetet har det framträtt två områden av särskild vikt, där gemensamt arbete behöver ske för att nå effekterna som avses i alla tre målen. Områdena har definierats som "social sammanhållning och gemenskap" samt "god start i livet med goda uppväxtvillkor". Inom dessa områden bidrar alla verksamheter, inklusive bolaget, från sitt respektive grunduppdrag för att nå effekter.

God start i livet och goda uppväxtvillkor

Under året har det fattats beslut om en handlingsplan rörande barn och unga som verksamheterna i samverkan arbetat med under året. Socialtjänstens öppna verksamhet erbjuder regelbundet under året föräldrautbildningar. Det handlar dels om de traditionella föräldrautbildningarna tillsammans med BVC, men även ABC-utbildningar (Alla barn i centrum), samt vid behov olika riktade föräldragrupper/utbildningar. Som exempel har det under året funnits en grupp som riktar sig till föräldrar som själva har en NPF-diagnos. ABC-utbildningarna utvärderas regelbundet och dessa visar på en hög grad av nöjdhet, Av 29 utvärderingssvar så uppger 22 av dessa att utbildningen på alla sätt uppfyllt deras förväntningar och att de skulle rekommendera den till en vän. Utbildningarna kommer att fortsätta att regelbundet erbjudas. Under vårens startade även en samverkan kring föräldramöten för de som har barn som ska börja förskoleklass, som kommer fortsätta. Denna samverkan mellan skola och socialtjänst har haft som syfte att tidigt visa föräldrar vilka typer av stöd kommunen kan erbjuda och betyder att representanter från de båda verksamheterna gemensamt träffar dessa föräldrar vid några tillfällen i storgrupp.

Under våren har socialtjänsten och Gullhögs skolan samverkat kring en grupp föräldrar. Dessa har erbjudits stöd genom flera föräldramöten där flera professioner, som ex polis och fritidsgård träffats och arbetat med att planera för stöd till såväl ungdomar som föräldrar. Den muntliga återkopplingen som professionella fått är att föräldrar uppskattat insatsen och att de sett effekt på sina ungdomar. Konkreta åtgärder som kommit ut från detta arbete är att ungdomar erbjudits att delta i en ungdomsgrupp som resursenheten faciliterat, och flera har även erbjudits feriejobb. Syftet med detta har varit att bryta negativa mönster och hitta ett annat fokus för de unga. Arbetet har fortsatt under hösten och bland annat lett till fler anmälningssamlingar och även möten omkring elever där det inte gått så långt som till anmälan utan möten har skett för att prata om möjlighet till stöd från socialtjänsten. Detta har lett till en ökad och bättre samverkan mellan verksamheterna.

Med anledning av kommande ny socialtjänstlag har socialtjänsten initierat ett utåtriktat arbete för att möta medborgare i vardagen, bland annat genom att samverka med fritidsgården Bubblan löpande.

För de ungdomar som väljer att hoppa av, eller aldrig börja gymnasiet så har kommunen ett särskilt ansvar, det kommunala aktivitetsansvaret (KAA). Ansvar för detta ligger hos AME.

Inom socialtjänsten finns spetskompetens vad gäller våld i nära relationer. Denna funktion finns tillgänglig för övriga kommunen för att informera och ge stöd i dessa frågor. Utöver denna funktion samverkar Vårgårda med andra kommuner kring Barnhus och resurscentrum i Sjuhärad. Dessa verksamheter möter barn och unga som utsatts för eller riskerar att utsättas för våld. De fungerar även som stöd i mer komplexa frågor. Som en del i att hitta våldsutsatta arbetar socialtjänsten med screeningfrågor. Detta arbete kan aldrig vara tillräckligt framgångsrikt så länge det finns barn och unga som bevittnar och eller utsätts för våld. Det är dock viktigt att frågan är aktuell och hålls levande inom verksamheterna så att det inte tappas bort. Våldsfrågan är aktuell inom såväl handläggare inom barn och unga som familjebehandling och frågorna lyfts och diskuteras regelbundet. Under hösten fattade Kommunstyrelsen beslut om ett nytt styrdokument som rör arbetet med våld i nära relationer i kommunen. Två handläggare har även utbildats för att bättre kunna möta män som utövar våld.

Skola, socialtjänst och Kultur & Fritid har ett förbättringsteam som under året har arbetat med temat jämställdhet, samtycke, relationer och sexualitet. Bakgrunden till detta är att flera aktörer sett en förskjutning av ungas värderingar inom området. Bubblan, Gullhögs skolan och Sundlergymnasiet har internt konkret arbetat med frågan. Teamets roll har varit att praktiskt samordna, hjälpa och stödja det arbetet. Att arbeta med jämställdhet, samtycke, relationer och sexualitet är en viktig del i kommunens arbete såväl kring våld i nära relationer som i kommunens brottsförebyggande arbete.

Uppföljning av uppdrag till förvaltningen

"Uppdrag till vård och omsorg att se till att Vårgårda har rätt biståndsbedömning".

Verksamheten har haft fokus på att komma i fas med uppföljningar, då det är viktigt att beslutet stämmer överens med behovet som den enskilde har. Några insatser har justerats, men resultatet har visat att de flesta beviljade bistånd har legat på en skälig nivå. Det har även arbetats med att skapa tydlighet kring syfte och mål med insatser och skapa samsyn mellan handläggare. De nya riktlinjerna har varit ett återkommande arbete under hela året. Kommunikation, information och tydlighet samt vikten av att upprätthålla god samverkan med samverkanspartners och tydliggörande av uppdrag.

Även anhörigstödet är under uppbyggnad då det kan antas att mer förebyggande och främjande insatser gentemot invånare och anhöriga bör leda till färre fattade biståndsbeslut. Handläggarna jobbar även aktivt med att i första hand alltid fatta beslut om trygg hemgång, att via sjukhuset gå via korttiden och hem ska vara ett undantag, det första valet ska alltid vara att gå hem till det egna hemmet.

Det finns ett behov av att fortsätta arbetet med denna fråga då den är central i att kunna klara av de ekonomiska målen och av vikt för att hushålla med de kommunala resurserna.

"Uppdrag till Samhällsbyggnad att införa ett system som gör effektiv lokalanvändning lönsam på enhetsnivå."

Kommunens lokalförsörjningsarbete syftar till att användandet av lokaler idag och i framtiden sker ändamålsenligt och effektivt. Inom ramen för lokalförsörjningsplaneringen arbetar en lokalstrateg med att effektivisera lokalanvändningen.

Arbetet utgår från kommunens program för strategisk lokalförsörjning och förvaltningen har påbörjat ett arbete med att ta fram ett system som gör effektiv lokalanvändning lönsam på enhetsnivå. Framtagandet av ett sådant system är komplext eftersom det påverkar kommunens modell för resursanvändning för olika enheter, och dessa modeller ser olika ut. Ett nytt system för lokalkostnader behöver harmoniera med hur exempelvis skola, förskola, hemtjänst och andra verksamheters resurstilldelning fungerar som helhet. En annan viktig fråga i sammanhanget är till vilken grad lokal anpassning ska kunna ske, i förhållande till en gemensam helhet. En effektiv lokalanvändning som är lönsam på enhetsnivå förutsätter att beslutsmandat och resurser för lokaler finns på enhetsnivå.

Årets resultat och god ekonomisk hushållning

I sammanställd redovisning ges en bild av kommunens åtagande oavsett juridisk form. Koncernens resultat uppgår till 0,0 mnkr, vilket är 6,4 mnkr sämre än föregående år. Det försämrade resultatet beror främst på grund av att kostnaderna ökar i större utsträckning än intäkterna. Framförallt är ökning av pensionskostnaderna och låg intäktsökning när det gäller skatter och generella bidrag som påverkar trenden. Vårgårda Bostäder redovisar ett negativt resultat på 0,7 mnkr. I koncernredovisningen har elimineringar av intäkter och kostnader gjorts med 9,1.

Vårgårda kommuns resultat för 2024 uppgår till 0,7 mnkr (6,1 mnkr) och innebär en negativ budgetavvikelse på 5,0 mnkr. Det finansiella målet för Vårgårda kommun är att resultatet under en treårsperiod ska uppgå till minst 2 procent av kommunens skatteintäkter och generella bidrag. Årets resultat uppgår till 0,1 procent, vilket innebär att målsättningen för det enskilda året om 2 procent inte har infriats. Under den senaste treårsperioden är det genomsnittliga resultatet 1,7 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det innebär att kommunen inte klarar det finansiella resultatmålet.

Intäkter

Vårgårda kommunkoncerns intäkter har ökat med 4,8 procent uppgår till 279,2 (266,4) mnkr, exklusive skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnung. Vårgårda bostäder AB har ökat sina intäkter med 4,5 mnkr. De ökade intäkterna beror främst på ökade hyresintäkter.

Vårgårda kommuns intäkter har ökat med 3,3 procent och uppgår till totalt 218,1 (211,1) mnkr. De ökade intäkterna beror främst på höjda taxor inom framförallt renhållning och VA.

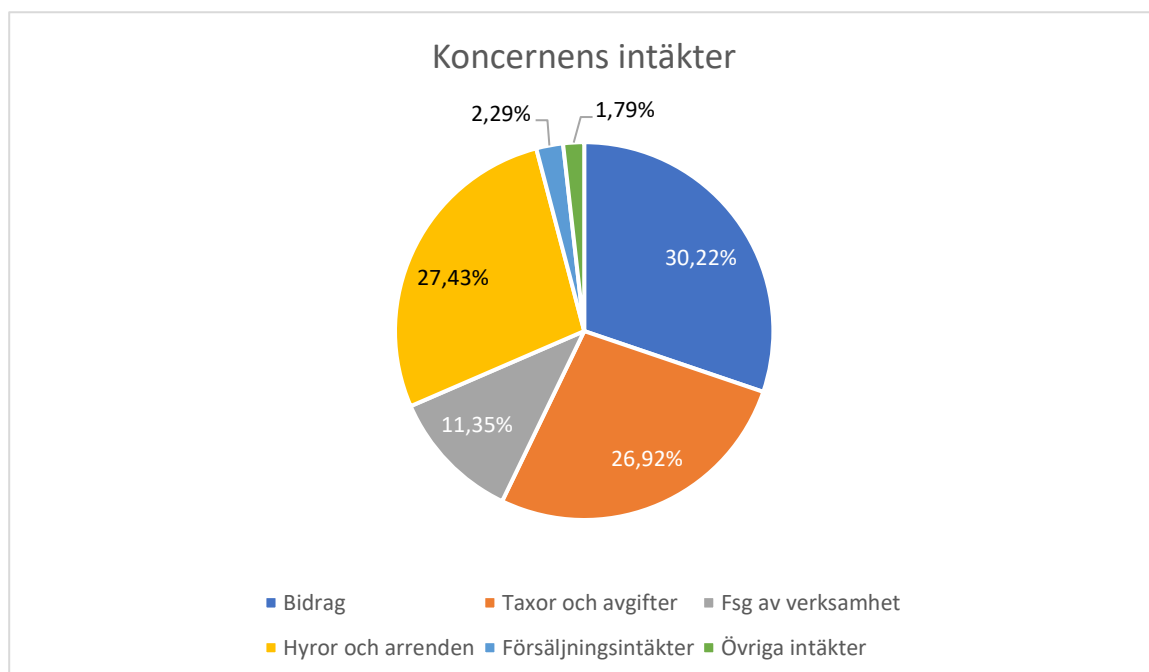

Diagram: Fördelning koncernens intäkter 2024, exkl skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnung.

Kostnader

Kostnaderna för Vårgårda kommunkoncern uppgår till 1 095,3(1 049,5) mnr. Det är en ökning med 46 mnr eller 4,4 procent jämfört med föregående år.

Koncernens avskrivningar uppgår till 59,6 mnr (55,6 mnr), en ökning med 7,1 procent. De finansiella kostnaderna för koncernen har ökat från 17,4 till 20,5 mnr, 18,1 procent. Det beror dels på det förändrade ränteläget och dels på nyupplåning under året.

Vårgårda kommuns kostnader inklusive kapitalkostnader, har ökat med 4,0 procent och uppgår till 1 101,2 (1 058,5) mnr. Störst andel av kostnaderna avser kostnad för arbetskraft. Dessa kostnader har ökat med 4,8 procent och avser ökat PO-pålägg enligt rekommendation från SKR och ökade pensionskostnader. Det avser också ökade lönekostnader som ökar i större omfattning än lönerevideringen 2024. Även kostnader i form av köp av huvudverksamhet ökar och det avser bland annat köp av Räddningstjänst samt ny lagstiftning inom renhållning (möts av ökade taxor).

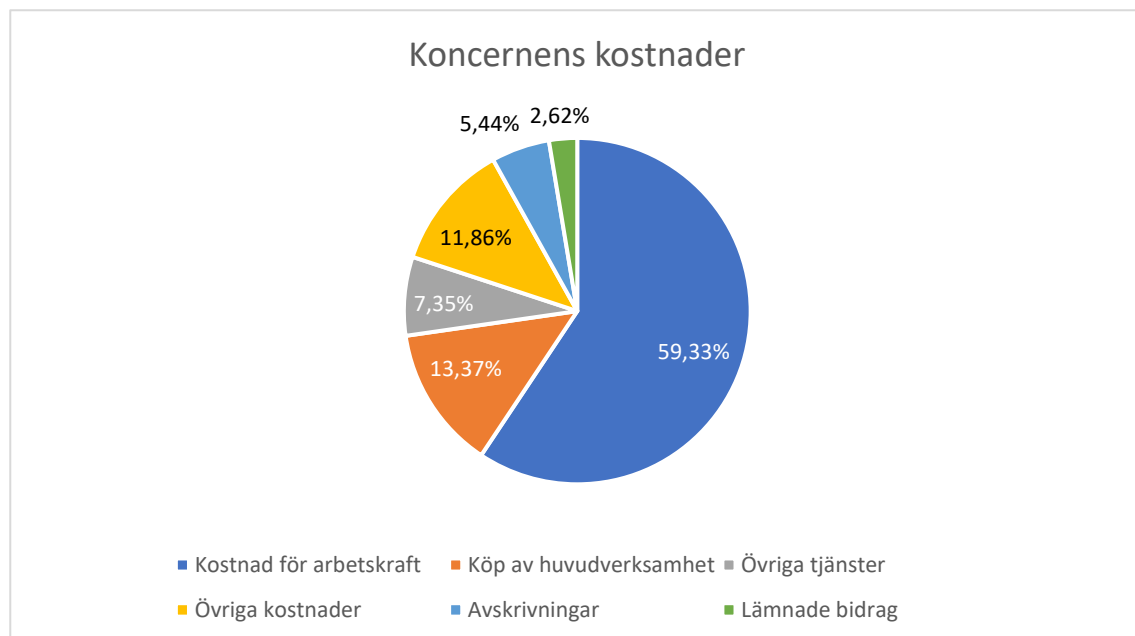

Diagram: Fördelning koncernens kostnader

Skatteintäkter och generella bidrag

Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 893,7 (860,6) mnr, vilket är en ökning mot föregående år med 33,1 mnr eller 3,8 procent. Samma period föregående år ökade skatteintäkter och generella bidrag med 41,7 mnr eller 5,1 procent. Den svagare intäktsökningen beror främst på den inbromsning på arbetsmarknaden som skett under andra halvåret 2023 och lägre lönesummor.

Av totala skatteintäkter och statsbidrag uppgår skatteintäkter från Vårgårda kommuns eget skatteunderlag till 640,6 (624,3) mnr. De generella statsbidragen uppgår till 253,1 (236,3) mnr och består av generella bidrag för inkomst- och kostnadsutjämning, regleringsbidrag, fastighetsskatt/-avgift, LSS-utjämningsbidrag/avgift och riktade bidrag till verksamheten.

Den lägre nivån för lönesumman 2024 som påverkar skatteprognosen ger en negativ bas-effekt på 2025. Därefter sker en återhämtning så den slutliga nivån för skatteunderlaget är något högre än tidigare 2028.

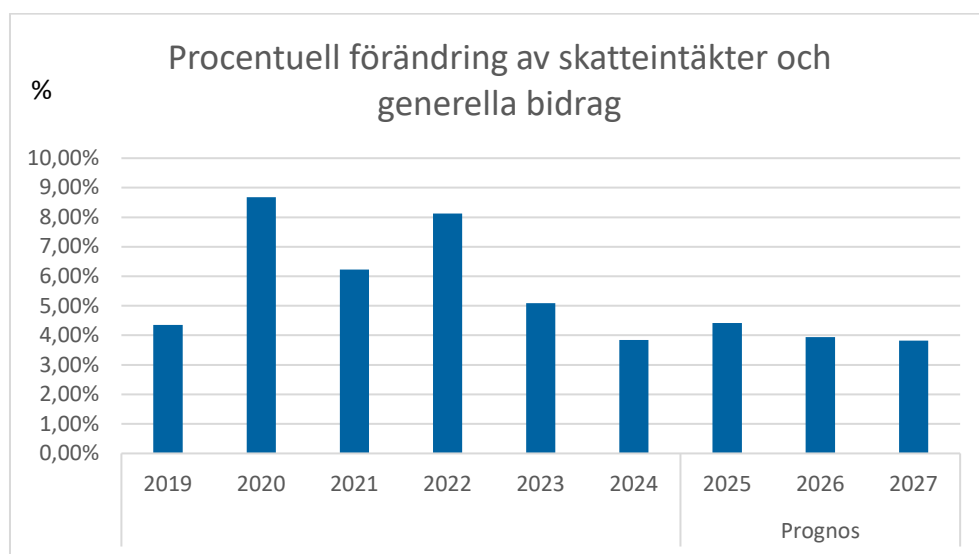

Diagram: Kommunens utveckling av skatteintäkter och generella bidrag

Nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad

Årets nettoinvesteringar för Vårgårda kommunkoncern uppgår till 145,8 mnkr vilket är 25,3 mnkr högre än föregående år. Vårgårda kommun har ökat sina nettoinvesteringar med 24,1 mnkr vilket motsvarar 23 procent.

Koncernens Investeringsutgifter har egenfinansierats till 40,8 procent. Jämfört med föregående år är det en försämring med 10,6 procentenheter. Det låga resultatet för koncernen och den relativt höga ökningen av investeringsutgifterna bidrar till den lägre självfinansieringsgraden.

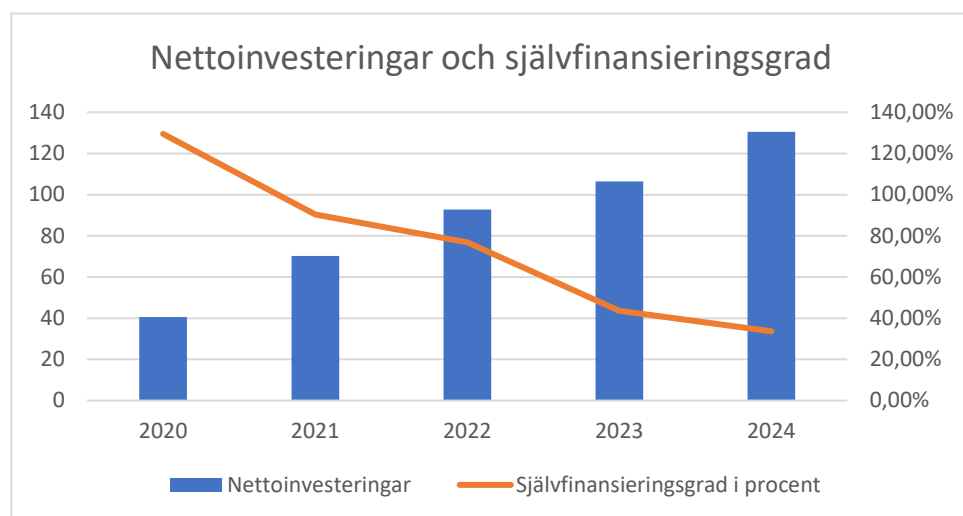

Diagram: Kommunens nettoinvesteringar och självfinansieringsgrad

Vårgårda kommun har ett finansiellt mål att investeringarna ska självfinansieras under budgetperioden. Årets nettoinvesteringar uppgår till 130,5 mnkr. Investeringsbudget uppgår till 184,2 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på 53,7 mnkr. Investeringsutgifterna självfinansiering uppgår till 33,6 procent, vilket är en försämring mot föregående år med 9,96 procentenheter. Orsaken till den lägre självfinansieringsgraden är ett lågt resultat samtidigt som investeringsutgifterna varit höga. Under den senaste treårsperioden uppgår den genomsnittliga självfinansieringsgraden till 49 procent vilket innebär att det långsiktiga målet om full självfinansiering inte har infriats.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan inom Vårgårda kommun och dess koncern. Den visar hur stor del av koncernens tillgångar som själv finansierats, det vill säga det egna kapitalet i förhållande till det bokförda värdet av tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen och tillgångarnas och skuldernas förändring. År 2024 har koncernen en soliditet på 25,0 procent vilket är 1,2 procentenheter lägre än föregående år.

Enligt ägardirektiv ska Vårgårda Bostäder AB ha en soliditet på minst 12 procent. För 2024 uppfyller bolaget inte målet då soliditeten uppgår till 5,6 procent. Den låga soliditeten beror på en ökning av tillgångssidan på grund av nyinvesteringar tillsammans med ett svagt resultat.

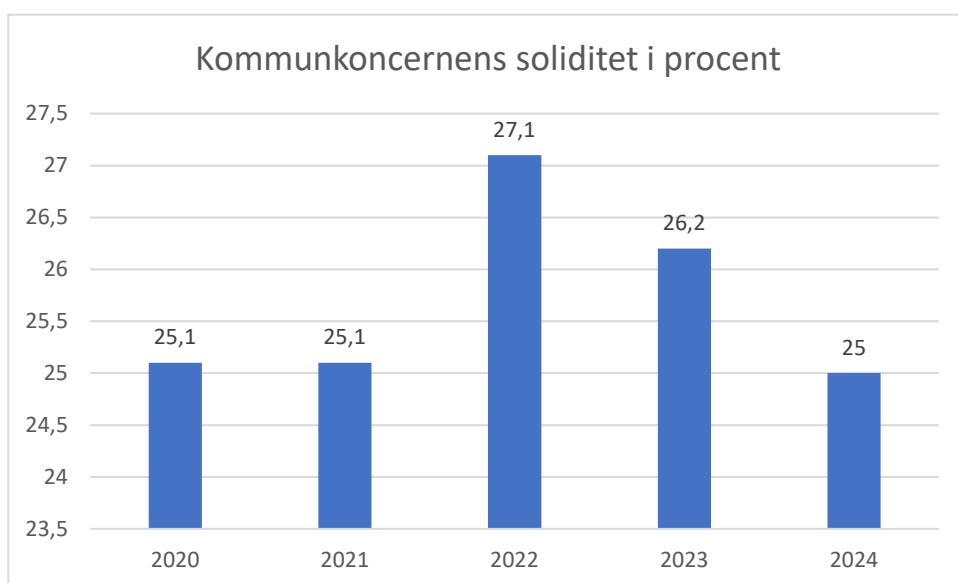

Diagram 4 Vårgårda kommunkoncerns soliditet åren 2022-2023

Ett av Vårgårda kommuns finansiella mål är att soliditeten ska uppgå till minst 40 procent. För år 2024 uppfylls inte målet då soliditeten uppgår till 34,7 procent. Jämfört med föregående år är det en minskning med 2,5 procentenheter. Höga investeringsutgifter och en minskad resultatutveckling bidrar till den lägre soliditeten.

Skuldsättningsgrad

Den andra sidan av soliditeten är skuldsättningsgraden som beskriver hur stor del av tillgångarna som finansierats med främmande kapital. År 2024 har Vårgårda kommunkoncern en skuldsättningsgrad på 75 procent. Jämfört med föregående år är det en ökning med 1,2 procentenhet. Förändringen beror på nyupplåning och lägre resultat 2024.

Vårgårda kommuns totala skuld- och avsättningsgrad har ökat med 2,5 procentenheter jämfört med föregående år och uppgår till 65,3 procent. Avsättnings- och den kortfristiga skuldsättningsgraden minskar något medan den långfristiga skuldsättningsgraden ökar, på grund av nyupplåning.

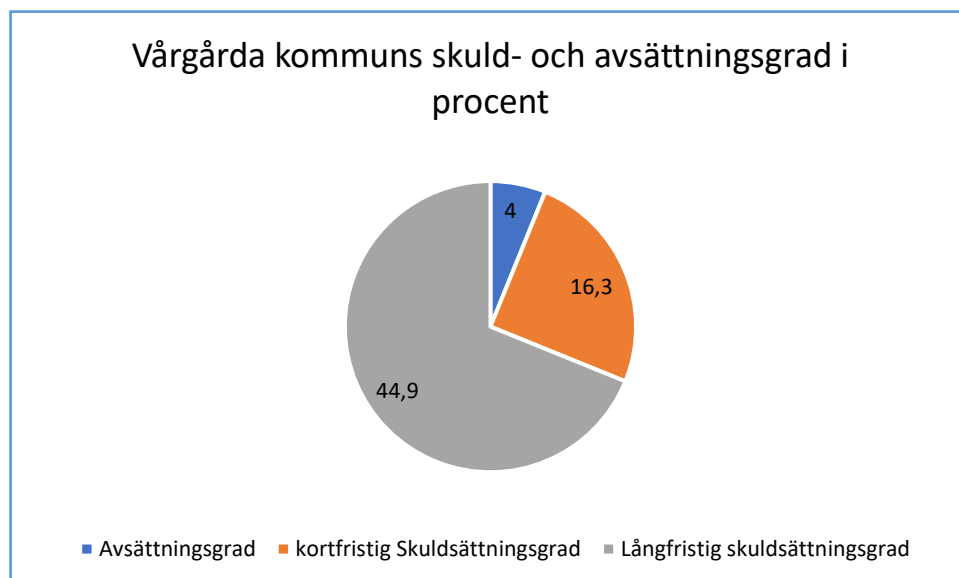

Diagram Fördelning av total skuld- och avsättningsgrad 2024

Balanskravsresultat

Enligt kommunallagen ska en kommun ha en god ekonomisk hushållning och en del i detta är att styra verksamheten så att årets totala intäkter är större än de totala kostnaderna. Om detta inte uppnås och ett underskott uppstår måste en kompensation ske med positiva resultat inom kommande treårsperiod. Detta för att neutralisera det negativa resultatet och återställa balansen i det egna kapitalet.

Från och med 2024, enligt regeringens beslut, ändras kommunallagen. Förändringen innebär att den nya resultatreserven (RER) införs samt att resultatutjämningsreserven (RUR) fasas ut under en tioårsperiod och ska således upphöra senast 2033. Införandet av RER innebär att kommuner och regioner ges större möjligheter att planera sitt sparande i syfte att nå en god ekonomisk hushållning.

Vårgårda kommun har sedan tidigare inget negativt balanskrav att återställa. Årets balanskravsresultat är positivt och uppgår till 0,7 mnkr (4,1) vilket innebär att kommunen uppfyller lagkrav om att intäkterna ska överstiga kostnaderna.

Balanskravsutredning, mnkr	2022	2023	2024
Årets resultat enligt resultaträkningen	37,0	6,1	0,7
- Samtliga realisationsvinster	-0,4	-2,0	-
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	36,6	4,1	0,7
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-5,0	-	-
- Reservering av medel till resultatreserv	-	-	-
+ Användning av medel från resultatutreserv	-	-	-
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Årets balanskravsresultat	31,6	4,1	0,7

Tabell: Vårgårda kommuns balanskravsutredning

Väsentliga personalförhållanden

Siffror för Vårgårda kommunkoncern kommer inte att redovisas då dessa kan härledas till enskilda individer. I detta avsnitt redovisas bara Vårgårda kommuns väsentliga personalförhållanden.

Personalredovisningen syftar till att tydliggöra hur kommunen under året har arbetat med personalfrågorna. Utgångspunkt för arbetet är kommunens styrdokument samt Servicenämndens beskrivna uppdrag och mål för stödfunktionen Personalavdelningen.

Personalstruktur

Alla anställda i kommunen är samlade inom en förvaltning – Kommunförvaltningen. Förvaltningen är uppdelad i olika verksamheter: Utbildning F-9, Utbildning Gymnasieskola, Samhällsbyggnad, Vård och Omsorg, Socialtjänst, Kultur och Fritid, Kommunövergripande (KÖ), Kommunledningskontoret (KLK) samt servicenämndens verksamheter (Personal och Ekonomi).

Per 2024-11-30 uppgick det totala antalet månadsavlönade till 1 129. Fördelningen mellan män och kvinnor ligger kvar på en oförändrad nivå som tidigare år.

Månadsavlönad personal	2023	2024
Antal månadsavlönade	1 117	1 129
Antal omräknade heltider	1 076	1 089
Andel kvinnor i procent	81	81
Andel män i procent	19	19

Sysselsättningsgrad

Under 2024 har andelen heltidstjänster ökat med en procentenhet mot föregående år. Efter att majoriteten av alla anställningsavtal för medarbetare med deltidsanställning skrevs om till heltid per den 1 december 2020 sågs en större ökning mellan åren 2019 och 2020. Den årliga ökning som skett efter det har stagnerat på strax över 90%. Medarbetare har fortsatt möjlighet att söka tjänstledighet upp till ett år i taget vilket nyttjats av ett flertal.

Heltid/deltid tillsvidareanställda i procent	2023	2024
Andel heltidsanställda	93	94
kvinnor	93	93
män	95	95

Företagshälsovård

Kommunen anlitar sedan april 2022 Skaraborgshälsa som företagshälsovård. Under 2024 köpte kommunen företagshälsovårdstjänster för cirka 1 100tkr. Detta är en markant ökning från tidigare år, vilket delvis beror på de så kallade Kom-kr medlen, där kommunen framgångsrikt sökt pengar och också fått medel för att göra dyrare insatser inom främst det förebyggande arbetet med sjukfrånvaro.

Nyttjande av företagshälsovård (tkr)	2023	2024
Frisk	65	
Förebyggande/Risk	373	
Sjuk	57	
Totalt	495	1 100

Personalförmåner

Vårgårda kommun erbjuder sina anställda olika personalförmåner såsom friskvårdserbjudande på 1 000 kr (fr.om. 2025 – 2000kr), fem-sex extra semesterdagar genom att växla in semesterersättning samt möjlighet att köpa västtrafikkort via lön. Vad gäller friskvårdsbidraget har 1014 tkr nyttjats av 1 100tkr i budget.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas i förhållande till ordinarie arbetstid och omfattar även timavlönade.

Redovisning av sjukfrånvaro i förhållande till ordinarie arbetstid i procent	2023	2024
Total sjukfrånvaro	7,3	7,5
Långtidssjukfrånvaro (>60 dagar)	42,3	46,6
Män långtidssjukfrånvaro	28,8	31,0
Kvinnor långtidssjukfrånvaro	44,0	48,8
Total sjukfrånvarotid		
för kvinnor	8,1	8,3
för män	4,1	4,5
Total sjukfrånvarotid		
-29 år	5,9	4,3
30-49 år	6,5	6,6
50-69 år	9,0	9,1

Av den totala sjukfrånvaron utgörs 46,6 procent av långtidssjukfrånvaro, vilket är en ökning med drygt 4 procentenheter mot föregående år.

Gällande långtidsfrånvaro är fysiska sjukdomar den främsta bakomliggande orsaken.

Den totala sjukfrånvaron uppgår till 7,5 procent vilket är en marginell ökning jämfört med motsvarande period föregående år (7,3). Det är långtidssjukskrivningarna som ökat.

Lönepolitik

Årets lönerevision har genomförts utifrån de centrala avtalens intentioner. I Vårgårda avsattes 3,7% till löneökning. Vårdförbundet låg i konflikt, varför avtalet för vårdförbundet försenades till efter sommaren.

Ekonomi

Personalkostnader (mnkr)	2023	2024	Procentuell förändring
Löner och arvode	452,6	472,1	4,3%
PO-pålägg	140,5	147,4	4,9%
Pensioner inkl. löneskatt	79,9	85,7	7,3%
Totalt	672,9	705,2	4,8%
Varav sjuklönekostnad	9,9	10,5	5,8%

Vårgårda kommuns totala personalkostnader har ökat med 32,2 mnkr mellan åren 2023 och 2024, vilket motsvarar en ökning på 4,8 procent. Löneomkostnaderna (PO-pålägg, pensioner och löneskatt) har ökat i högre takt och utgör en något högre andel av de totala lönekostnaderna jämfört med året innan. Sjuklönekostnaderna har ökat i högre utsträckning än löner och arvoden.

Förväntad utveckling

Den globala ekonomiska osäkerheten har genererat såväl ökade prisnivåer samt högre räntenivåer för svenska kommuner. Skatteintäkter och generella bidrag har inte ökat i samma utsträckning som kostnadsökningarna vilket har bidragit till två år med en negativ reell skatteunderlagsutveckling. I Vårgårda syns effekten av detta genom lägre resultatnivå än de finansiella målen både för 2023 och 2024. Trenden pekar dock på att ekonomin återhämtar sig under 2025 och stabiliserar sig på en mer normal nivå 2026 och 2027.

En mer osäker och orolig omvärld påverkar kommunen på flera sätt, inte minst i de statliga initiativ som pågår för kontinuitetsplanering vid kris och kommuners beredskap. Ett högre investeringsbehov och ett ökat demografiskt tryck gör att kommunen måste hantera budgetutmaningar och prioritera resurser på ett effektivt sätt. För att lyckas med detta krävs arbete med innovationer och ständiga förbättringar i verksamheten. Investeringar i utbildning, näringslivsutveckling och hållbarhet är också viktigt för att skapa en stabil och attraktiv kommun för både nuvarande och framtida invånare.

Andelen äldre förväntas att öka markant under kommande tio åren, samtidigt som den yngre befolkningen minskar. Ett nytt äldreboende förväntas påbörjas under 2025. Investeringen kommer att bli den största som Vårgårda kommun har genomfört och projektet kommer att innebära ökad lånefinansiering.

Den förändrade befolkningsstrukturen med förändrad demografi är en gynnsam utveckling eftersom det innebär ett längre liv för många människor, men den ställer även krav på anpassning av tjänster och infrastruktur. Det är nödvändigt att säkerställa att verksamheten som möter äldre håller hög kvalitet och effektivitet.

Trots flera utmaningar finns det också många möjligheter. Vårgårda har en stark gemenskap och ett engagerat näringsliv som tillsammans kan bidra till en positiv utveckling. Genom att stärka både samarbete och innovationsarbete kan en hållbar och inkluderande framtid skapas för alla invånare.

Arbetet fortsätter för att Vårgårda även fortsättningsvis ska vara en plats där människor trivs och vill bo, arbeta och leva. Inte minst sker detta i visionsarbetet som startade 2024 och som förväntas leda till en ny vision för Vårgårda under 2025.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

(mnkr)	Not	Koncernen		Kommunen		
		Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	3	266,4	279,2	211,1	218,1	202,6
Verksamhetens kostnader	4	-1 049,5	-1 095,3	-1 018,3	-1 058,1	-1 029,5
Avskrivningar/Nedskrivningar	5	-55,6	-59,6	-40,2	-43,1	-39,8
Verksamhetens nettokostnader		-838,7	-875,7	-847,5	-883,1	-866,7
Skatteintäkter	6	624,3	640,6	624,3	640,6	637,2
Gen statsbidrag och utjämn	7	236,3	253,1	236,3	253,1	240,1
Verksamhetens resultat		21,9	18,1	13,2	10,6	10,7
Finansiella intäkter	8	1,9	2,4	3,3	2,9	2,0
Finansiella kostnader	9	-17,4	-20,5	-10,4	-12,7	-7,0
Resultat efter finansiella poster		6,4	-0,0	6,1	0,7	5,7
Extraordinära poster		-	-	-	-	-
Årets resultat		6,4	-0,0	6,1	0,7	5,7

Tabell: Vårgårda kommun och kommunkoncernens resultaträkning

Kassaflödesanalys

(mnkr)	Koncernen		Kommunen		
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Budget 2024
Löpande verksamhet					
Inbetalningar från kunder	176,2	196,4	119,9	134,5	140,0
Inbetaln av skatter, gen bid, moms mm	859,8	910,4	859,8	910,4	877,4
Inbetalningar av bidrag	86,4	82,8	86,4	82,8	80,0
Övriga inbetalningar	0,1	-0,2	0,1	-0,2	-
Utbetalningar till leverantörer	-358,1	-356,6	-339,1	-321,4	-346,7
Utbetalningar till anställda	-684,6	-718,9	-670,3	-708,4	-714,4
Utbetalningar av bidrag	-27,2	-28,7	-27,2	-27,2	-25
Övriga utbetalningar	-	-	-0,2	-	-
Ränteinbetalningar	1,9	2,4	3,3	2,9	2,0
Ränteutbetalningar	-17,4	-20,5	-8,4	-11,0	-7,0
Förändring avsättning	2,1	-7,7	2,2	-11,7	-5,0
Summa Löpande verksamhet	39,2	59,4	26,4	50,6	1,3
Investeringsverksamhet					
Invest i materiella anlägg.n.tillg.	-120,5	-145,8	-106,4	-130,4	-105,1
Försäljn av materiella anlägg.n.tillg.	6,1	8,4	2,4	-	-
Invest i immat. anlägg.n.tillg.	-	-1,0	-	-0,9	-
Försäljn av immat. anlägg.n.tillg.	-	-	-	-	-
Invest i finansiella anlägg.n.tillg.	-1,2	-0,7	-1,2	-0,7	-
Bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-	-
Summa Investeringsverksamhet	-115,6	-139,2	-105,2	-132,0	-105,1
Finansieringsverksamhet					
Upptagande av lån	50,0	90,0	50,0	90,0	95,5
Amortering av lån	-	-	-	-	-
Summa Finansieringsverksamhet	50,0	90,0	50,0	90,0	95,5
Förändring av likvida medel	-26,4	10,2	-28,8	8,6	-8,3
Likvida medel vid årets början	76,8	50,4	76,8	48,1	41,0
Likvida medel vid årets slut	50,4	60,5	48,1	56,4	32,6
Förändring av likvida medel	-26,4	10,1	-28,8	8,3	-8,4

Tabell: Vårgårda kommun och kommunkoncernens kassaflödesanalys

Balansräkning

(mnkr)	Not	Koncernen		Kommunen		
		Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Buget 2024
Tillgångar						
Anläggningstillhgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	10	1,7	2,0	0,1	0,9	-
Materiella anläggningstillgångar		1 343,8	1 427,8	907,4	997,3	964,1
varav mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	1 284,4	1 366,5	853,9	941,1	
varav maskiner och inventarier	12	59,2	61,3	53,5	56,2	
varav övriga materiella anläggningstillgångar		-	-	-	-	
Finansiella anläggningstillgångar	13	31,1	32,5	35,9	37,1	35,1
Summa anläggningstillgångar		1 376,6	1 462,3	943,6	1 035,4	999,2
Bidrag till statlig infrastruktur	14	-	-	-	-	
Omsättningstillgångar						
Förråd/exploatering	15	2,4	2,0	2,4	2,0	2,5
Fordringar	16	127,2	111,1	124,6	105,5	80,0
Kortfristiga placeringar		-	-	-	-	-
Kassa och bank	17	50,4	60,5	48,1	56,4	32,6
Summa omsättningstillgångar		180,0	173,6	175,0	163,9	115,1
Summa Tillgångar		1 556,6	1 635,9	1 118,6	1 199,3	1 114,3
Eget kapital, avsättningar och skulder						
Eget kapital	18					
Eget kapital vid årets början		402,1	408,3	410	416,0	407,8
Varav resultatreserv		-	-	-	-	
Varav resultatutjämningsreserv		5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Årets resultat		6,4	-	6,1	0,7	8,5
Eget kapital vid årets slut		408,5	408,3	416,2	416,7	416,3
Varav resultatreserv		-	-	-	-	
Varav resultatutjämningsreserv		5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Avsättningar						
Avsättningar för pension och likn förplikt	19	9,4	10,0	9,4	10,0	9,8
Övriga avsättningar	20	40,4	32,9	46,7	38,4	26,3
Summa avsättningar		49,8	42,9	56,1	48,4	36,1
Skulder						
Långfristiga skulder	21	896,4	987,2	447,4	538,2	531,2
Kortfristiga skulder	22	201,9	197,5	198,8	196,1	130,7
Summa skulder		1 098,3	1 184,7	646,2	734,2	661,9
Summa eget kapital, avsättn och skulder		1 556,6	1 635,9	1 118,6	1 199,3	1 114,3
Panter och ansvarsförbindelse						
Borgensåtagande	23	4,1	4,1	402,9	452,9	
Ansvarsförbindelse						
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	24	208,6	211,6	208,6	211,6	
Övriga ansvarsförbindelser						
Förvaltade fonder	25	0,1	0,1	0,1	0,1	

Tabell: Vårgårda kommun och kommunkoncernens balansräkning

Nyckeltal

(procent om inget annat anges)	Koncernen		Kommunen		Budet 2024
	Bokslut 2023	Bokslut 2024	Bokslut 2023	Bokslut 2024	
Resultat – Kapacitet					
Verksamhetens nettokost exkl. avskr/ skatteintäkt och statsbidrag	91,0	91,3	93,8	94,0	94,2
Planenliga avskrivningar / skatteintäkter och statsbidrag	6,5	6,7	4,7	4,8	4,5
Finansnetto / skatteintäkter och statsbidrag	1,8	2,0	0,8	1,1	0,6
Kostnadernas andel av skatteintäkt och statsbidrag	99,3	100,0	99,3	99,9	99,4
Årets resultat / Skatteintäkt och generella statsbidrag	0,7	0,0	0,7	0,1	0,6
Årets resultat/ eget kapital	1,6	0,0	1,5	0,2	1,4
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar	51,5	56,0	43,6	33,6	26,2
Investeringsvolym/nettokostnader mkr	15,4	13,0	13,2	15,5	15,8
Avskrivningar / nettoinvesteringar	46,1	56,0	37,8	33,0	30,5
Soliditet	26,2	25,0	39,3	34,7	37,4
Soliditet inkl. pensionsskuld och löneskatt	12,8	12,0	20,0	17,1	37,4
Total skuld- och avsättningsgrad	73,8	75,0	62,8	65,3	62,6
varav avsättningsgrad	3,2	2,6	5,0	4,0	3,2
varav kortfristig skuldsättningsgrad	13,0	12,1	17,8	16,3	11,7
varav långfristig skuldsättningsgrad	57,6	60,3	40,0	44,9	47,7
Risk och kontroll					
Kassalikviditet	88,0	86,9	86,8	82,6	86,2

Tabell: Vårgårda kommun och kommunkoncernens nyckeltal

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Vårgårda kommun följer i allt väsentligt den kommunala bokförings- och redovisningslagen (Lag 2018:597) men även de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Dessa rekommendationer tillämpas även i möjligaste mån på VA-redovisningen.

Sammanställda räkenskaper

Enligt RKR R16 har kommunen skyldighet att upprätta sammanställda räkenskaper om särskild ekonomisk betydelse föreligger, om den kommunala koncernens omsättning av företagets omsättning eller omslutning överstiger 5 procent av kommunens skatteintäkter och generella bidrag. I Vårgårda kommuns sammanställda räkenskaper ingår förutom Vårgårda kommun även det helägda bolaget Vårgårda Bostäder AB.

De sammanställda räkenskaperna upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Bokslutet baseras på Vårgårda kommuns värderings- och avskrivningsprinciper. Interna transaktioner har eliminerats.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet reducerad med avskrivningar. För att aktiveras som investering måste den materiella anläggningstillgången vara avsedd för stadigvarande bruk, ha en livslängd på minst tre år och anskaffningsvärde över 1 prisbasbelopp. Avskrivningar och internränta bokförs den månad investeringen aktiveras. Anläggningstillgångarna skrivs av linjärt över nyttjandeperioden med avskrivningstid enligt nedan tabell.

Avskrivningstider	
Datorer och servrar	3-5 år
Övriga maskiner och inventarier	5-20 år
Fordon	5-10 år
Verksamhetsfastigheter	10-33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20-33 år
Markanläggningar	20-50 år
Mark	Ingen avskr
Immateriella tillgångar	5 år

Tabell: Avskrivningstider för olika materiella tillgångar

Komponentuppdelning tillämpas från 2014 och samtliga gamla anläggningar har gjorts om till komponenter. Detta innebär att RKR R4 följs.

Immateriella anläggningstillgångar

RKR R3 har tillämpats vid klassificering, redovisning, värdering, avskrivning samt upplysning av immateriella tillgångar. Kommunen har endast förvärvade anläggningstillgångar. Anläggningstillgången ska ha ett anskaffningsvärde av minst ett prisbasbelopp och en varaktighet av minst tre år för att aktiveras. Avskrivningstiden är 5 år.

Redovisning av intäkter

Skatteintäkter, statsbidrag och generella bidrag redovisas i enlighet med RKR R2. Periodisering av statsbidrag och generella bidrag har gjorts enligt anvisningar i RKR R2.

Redovisningsprincipen som antogs av KF 2016 §6, för kommunens mottagande av ensamkommande barn, där intäkter från Migrationsverket ska matchas mot de kostnader som gruppen genererar under högst fem år från mottagandet, upphävs under räkenskapsåret 2024. Avslut av den så kallade flyktingpotten innebär en positiv resultatpåverkan på motsvarande 2,8 mnkr. Redovisningen av statliga medel från Migrationsverket avviker mot RKR R2.

Upplysning om investeringsredovisningens uppbyggnad samt ekonomistyrningsprinciper

Investeringsredovisningen visar årets utgifter för avslutade samt pågående investeringsprojekt. Varje år fattar kommunfullmäktige beslut om investeringsbudget och flerårsplan.

Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsbudget per projekt när det gäller de större investeringsprojekten (>3 mnkr). Lokalförsörjnings- och underhållsplaner ligger till grund för den beslutade investeringsbudgeten. För mindre löpande lokalförsörjning- och underhåll finns medel avsatta i investeringsbudgeten årligen.

För investeringsobjekt understigande 3 miljoner kronor beslutar kommunfullmäktige om årlig investeringsram för kommunstyrelsen/servicenämnden. Inom erhållen investeringsram disponerar kommunstyrelsen/servicenämnden anslagen.

Kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget år 2024:

- Skattefinansierade investeringsobjekt >3 mnkr
- Skattefinansierade investeringsobjekt <3 mnkr
- Avgiftsfinansierade investeringar
- Exploateringsinvesteringar

Internredovisning

Eget arbete som är kopplat till investeringar redovisas som en investeringsutgift övriga interna kostnader redovisas som en driftkostnad.

Leasing

Leasingavtal ska enligt RKR R5 klassificeras och redovisas som operationellt och finansiellt avtal, varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. Vårgårda kommun redovisar den del av lös egendom som klassificeras som finansiell leasing från och med januari 2023. År 2023 har rättats i balansräkningen.

Vårgårda kommun gör avsteg från RKR R5 när det gäller hyra av lokal som klassificeras som finansiell leasing. Vårgårda kommun hyr två fastigheter av Vårgårda bostäder som eventuellt skulle kunna klassas som finansiell leasing. Fastigheterna är ett LSS boende och en korttidsvistelse. Det bokförda värdet på fastigheterna uppgår till 10,6 mnkr. Vårgårda kommun har under året köpt en verksamhetsfastighet (korttidsboende) av Vårgårda bostäder, Måsen 3. Kommunen planerar att köpa de återstående verksamhetsfastigheter kommunen hyr av Vårgårda bostäder under de närmaste åren och väljer därför att inte genomföra en omklassifisering.

Kassabank i kommunens balansräkning

Som toppkontohavare i cash-pool redovisar Vårgårda kommun hela bankengagemanget per 2024-12-31 i kommunens balansräkning.

Underkonton tillhörande dotterbolag redovisas som en koncernskuld i kommunens balansräkning.

Redovisning av lånekostnader

Lånekostnader redovisas i enlighet med huvudmetoden och belastar därmed resultatet för den period de gäller.

Avsättningar

Medfinansiering E20

Avsättning avseende finansiering av ombyggnation E20 är från och med KF beslut 2020-12-09 en engångsavsättning och är beräknad utifrån en fördelningsmodell där regering, region och kommuner är medfinansierare. En första delbetalning till projektet har skett under år 2020 och betalningsplanen sträcker sig fram till år 2026. Indexreglering för åren 2014-2024 har gjorts utifrån uppgifter från trafikverket Region Väst.

Kommunen har genom avtal förbundit sig att bidra med 16,8 mnkr till utbyggnaden av E20. Enligt Kommunfullmäktiges beslut i mars år 2015 togs summan upp som en tillgång som årligen upplöses med 1/11. Enligt beslut i KF 2020-12-09 §149 ändras redovisningsprincipen genom att i bokslut år 2020 lösa upp det återstående bidraget till E20 med 4,8 mnkr. Detta innebär att Vårgårda kommun gör avsteg från RKR R9.

Deponi

Avsättningar för deponi har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för det slutliga återställandet. Sluttäckning sker i två etapper. Etapp 1 planerades att påbörjas under år 2023 men blev uppskjutet till början av 2024, på grund av överklagan. Enligt senaste tidplan ska Etapp 1 vara klart vecka 22 år 2025. Enligt beslut från Länsstyrelsen ska sluttäckningen som helhet vara klar år 2025.

Kommunen har hört med länsstyrelsen om det finns möjlighet att skjuta på slutdatum pga byggnation av ny ÅVC/omlastningsstation på det gamla deponiområdet. Något nytt beslut har inte fattats än.

Medfinansiering gång- och cykelväg Östadkulle—Lena

Kommunfullmäktige beslutade år 2020 att medfinansiera 50 procent av gång- och cykelväg mellan Östadkulle och Lena. Medel avsattes utifrån beräkning som gjordes år 2020 av Trafikverket.

En ny beräkning gjordes av Trafikverket år 2023, den visade att avsatt medel inte kommer att räcka. Av den anledningen gjordes ytterligare avsättning år 2023.

Pensionsskuld

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt ”blandmodellen”, vilket innebär att all pension som intjänats före 1998 inte tas upp som avsättning, utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen. Inom linjen tas också upp framtida förväntad särskild löneskatt. Utbetalningar avseende pensionsförmåner som intjänats före år 1998 redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Avsättning för pensioner

Pensionsförmåner intjänade från och med år 1998 redovisas som en kostnad i resultaträkningen och en avsättning i balansräkningen. Under avsättningar reserveras också särskild löneskatt motsvarande 24,26 procent av upptagen pensionsavsättning.

Avsättning för pensioner värderas enligt RIPS i enlighet med RKR R10 medan pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas och värderas i enlighet med K3.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 45,75 procent som inkluderar sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 2,5 procent för årets genomsnittliga kapitalbindning.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet med självkostnad, värme, vatten, el och vaktmästeri debiteras utifrån tidigare års utfall och budgeterat planerat underhåll innevarande år. I internhyran ingår kapitalkostnader.

Kostnader för IT interndeberas utifrån fakturor avseende licenser, växel och kostnader för att kunna drifta pc, Ipad eller chromebook, exempelvis tillgång till nätverk och

brandvägg. IT-verksamheten har budget för övergripande IT-kostnader.

Gemensam central administration som till exempel ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Öppet för externa transaktioner

Kommunens redovisning har varit öppen för externa transaktioner till den 10 januari 2024. Därefter har kostnader och intäkter överstigande ett prisbasbelopp hänförs till redovisningsåret.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Inga väsentliga händelser har skett efter räkenskapsperiodens utgång

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Upprättande av års- och koncernredovisning enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt enligt BFN 2012:1 (K3) för bolagskoncernen kräver att fullmäktige, nämnd, styrelse och företagsledning gör antaganden om framtiden och andra viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar på balansdagen som innebär en betydande risk för en väsentlig justering av de redovisade värdena för tillgångar och skulder i framtiden.

Det görs också bedömningar som har betydande effekt på de redovisade beloppen i denna års- och koncernredovisning. Uppskattningar och bedömningar baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer som under rådande förhållanden anses vara rimliga. Resultatet av dessa uppskattningar och bedömningar används sedan för att fastställa redovisade värden på tillgångar och skulder som inte framgår tydligt från andra källor.

Genomgående för kommunkoncernen är att uppskattningar och bedömningar utgår från försiktighetsprincipen. Exempel på försiktighetsprincipen, samt ovanstående ställningstagande, är främst hänförligt till poster som till exempel osäkra fordringar, tvister, avsättningar i övrigt med mera.

Belopp i mnkr (om inget annat anges)

Not 3 Verksamhetens intäkter	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Bidrag och kostnadsersättning	86,5	84,7	86,5	84,7
Varav bidrag från statliga myndigheter	74,2	64,2	60,0	64,2
Privata aktörer		3,4		3,4
Offentliga bidrag (investeringar)		0,2		0,2
EU-bidrag		-		-
Övriga bidrag		16,9		16,9
Exploateringsintäkter	1,8	1,7	1,8	1,7
Försäljning av verksamhet	29,3	31,7	29,3	31,7
Försäljningsintäkter	6,6	6,4	6,6	6,4
Hyror och arrenden	70,8	76,6	17,5	18,5
Realisationsvinster	2,0	-	2,0	-
Taxor och avgifter	67,4	75,2	67,4	75,2
Övriga intäkter	2,0	3,0	-	-
Summa verksamhetens intäkter	266,4	279,2	211,1	218,1

Not 4 Verksamhetens kostnader	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Inköp av anl.tillg o underhåll	-5,9	-4,6	-3,6	-4,6
Köp av huvudvsh	-138,1	-146,4	-138,1	-146,4
Lokal- o markhyror	-20,2	-2,2	-10,6	-10,5
Lämnade bidrag	-28,8	-28,7	-28,8	-28,7
Lön o soc avg	-618,0	-649,8	-608,4	-638,2
Pensionskostn	-66,6	-69,1	-64,5	-67,0
Realisationsförluster	-	-	-	-
Skattekostnad	-1,0	-1,0	-	-
Övriga kostnader	-92,2	-112,9	-85,6	-82,2
Övriga tjänster	-78,7	-80,5	-78,7	-80,5
Summa verksamhetens kostnader	-1 049,5	-1 095,2	-1 018,3	-1 058,1

Not 5 Av- och nedskrivningar	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,4	-0,4	-0,1	-0,1
Avskrivning byggnader och anläggningar	-47,9	-49,1	-32,1	-34,1
Avskrivning maskiner och inventarier	-9,2	-10,1	-8,0	-8,9
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	1,9	-	-	-
Summa av- och nedskrivningar	-55,6	-59,6	-40,2	-43,1

Not 6 Skatteintäkter	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Preliminär skatteintäkt	611,5	641,4	611,5	641,4
Preliminär slutavräkning innevarande år	9,7	2,3	9,7	2,3
Slutavräkningsdifferens föregående år	3,2	-3,1	3,2	-3,1
Summa kommunalskatteintäkter	624,3	640,6	624,3	640,6

Not 7 Generella statsbidrag & utjämning	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Inkomstutjämningsbidrag	165,4	170,7	165,4	170,7
Kommunal fastighetsavgift	30,0	32,8	30,0	32,8
Kostnadsutjämning	11,3	17,5	11,3	17,5
LSS-utjämning	-5,1	-6,7	-5,1	-6,7
Regleringsbidrag	28,7	37,8	28,7	37,8
Strukturbidrag	-	-	-	-
Övriga generella bidrag från staten*	6,0	1,0	6,0	1,0
Summa generella statsbidrag och utjämning	236,3	253,1	236,3	253,1
Generella Statsbidrag				
Minskad andel timanställda inom vård och omsorg om äldre	4,7	-	4,7	-
Ökad specialistundersköterskekompetens inom vård och omsorg om äldre	0,7	-	0,7	-
Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	0,6	-	0,6	-
Skolverket	-	0,7	-	0,7
Statsbidrag EU val	-	0,3	-	0,3
Summa generella statsbidrag	6,0	1,0	6,0	1,0

Not 8 Finansiella intäkter	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
----------------------------	-----------------	-----------------	----------------	----------------

Utdelning på aktier och andelar	0,0	0,0	0,0	0,0
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	-	-	-	-
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	-	-	-	-
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	-	-	-	-
Räntetäkter	1,8	2,4	1,6	2,0
Borgensavgift VBAB	-	-	1,6	0,8
Övriga finansiella intäkter	0,1	-	0,1	-
Summa Finansiella intäkter	1,9	2,4	3,3	2,9

Not 9 Finansiella kostnader	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Räntekostn. långfristiga lån	-13,7	-19,6	-6,7	-11,8
Övriga finansiella kostnader	-3,7	-1,0	-3,7	-1,0
Summa Finansiella kostnader	-17,4	-20,5	-10,4	-12,7

Not 10 Immateriella anläggningstillgångar	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Ingående anskaffningsvärden	3,4	2,9	0,7	0,7
Nyanskaffningar	0,6	1,0	0,2	0,9
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-0,9	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	3,1	3,9	0,9	1,6
<i>Varav pågående</i>	0,2		0,2	
Ingående av och nedskrivningar	-1,9	-1,3	-0,5	-0,6
Årets avskrivningar	-0,4	-0,4	-0,1	-0,1
Försäljningar	0,8	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Korrigeringar	0,1	-	-	-
Utgående av- och nedskrivningar	-1,3	-1,7	-0,6	-0,6
Utgående bokfört värde	1,7	2,1	0,3	0,9
Genomsnittlig nyttjandeperiod	5 år	5 år	4 år	5 år

Not 11 Materiella anläggningstillgångar	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
Mark, byggnader och anläggningar	2023	2024	2023	2024
Ingående anskaffningsvärden	1 868,3	1 927,0	1 237,8	1 288,5
Förvärv av dotterföretag				
Nyanskaffningar	158,3	232,3	143,3	214,1
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-2,8	-7,6	-0,2	-
Omklassificering annan typ	-	-	-	-
Korrigeringar	-	-	-	-
Flyttningar	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	2 023,9	2 151,7	1 380,9	1 502,7
Varav pågående	96,9		92,4	78,2
Ingående av- och nedskrivningar	-697,8	-739,5	-495,0	-527,0
Årets avskrivningar	-48,0	-50,8	-32,2	-34,6
Upplösning investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	2,3	4,0	0,2	-
Omklassificering annan typ	-	-	-	-
Korrigeringar	4,0	1,0	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Utgående av- och nedskrivningar	-739,5	-785,2	-527,0	-561,6
Summa utgående bokfört värde	1 284,4	1 366,5	853,9	941,1
- varav markreserv	18,3	24,1	18,3	24,1
- varav verksamhetsfastigheter	543,0	596,6	543,0	596,6
- varav affärsfastigheter	102,9	122,3	102,9	122,3
- varav publik fastighet	76,0	78,2	76,0	78,2
- varav övriga fastigheter	116,0	119,7	113,7	119,7
- varav förvaltningsfastigheter	428,2	425,0	-	-

Not 12 Materiella anläggningstillgångar	Koncern	Koncern	Kommun	Kommun
Maskiner, fordon och inventarier	2023	2024	2023	2024
Ingående anskaffningsvärden	84,4	97,8	71,1	86,7
Nyanskaffningar	18,5	14,3	16,6	12,7
Investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-	-0,8	-	-
Omklassificering annan typ	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Utgående anskaffningsvärde	102,9	111,3	87,7	95,5
Varav pågående	5,1	-	1,0	2,3
Ingående av- och nedskrivningar	-35,8	-43,6	-27,0	-33,5
Årets avskrivningar	-7,8	-7,0	-6,5	-5,8
Upplösning investeringsbidrag	-	-	-	-
Försäljningar	-	0,7	-	-
Omklassificering annan typ	-	-	-	-
Utrangeringar	-	-	-	-
Utgående av- och nedskrivningar	-43,6	-50,0	33,5	-39,3
Summa utgående bokfört värde	59,2	61,3	54,2	56,2
- varav maskiner	8,9	8,8	7,8	8,7
- IT-utrustning	4,5	4,2	6,3	4,2
- varav inventarier	37,7	37,2	35,3	37,2
- varav fordon	6,0	6,0	4,8	6,0
- varav anläggningar dotterbolag	2,1	9,0	-	-
Summa bokfört värde materiella anläggningstillgångar (not 11+ not12)	1 343,7	1 427,8	908,1	997,3

Genomsnittlig nyttjandeperiod	Kommun 2023	Kommun 2024
Fastighet affärsverksamhet	47 år	46 år
Fastighet annan verksamhet	32 år	32 år
Publika fastigheter	43 år	41 år
Verksamhetsfastighet	37 år	36 år
Bilar/Transportmedel	7 år	12 år
Maskiner	14 år	10 år
Inventarier	6 år	11 år
IT-utrustning	5 år	5 år

Not 13 Finansiella anläggningstillgångar	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Aktier och andelar				
Kommunförbundet Sjuhärad	0,5	0,5	0,5	0,5
Kommuninvest	13,3	14,4	13,3	14,4
Vårgårda bostäder AB	-	-	4,1	4,1
Övriga	0,2	0,3	0,2	0,3
Summa aktier och andelar	14,0	15,2	18,1	19,3
Långfristiga fordringar				
Herrljunga Kommun	15,8	15,8	15,8	15,8
Vårgårda Bostäder AB	-	-	0,7	0,7
Södra Skogsägarna	1,3	1,4	1,3	1,4
Summa långfristiga fordringar	17,1	17,2	17,7	17,9
Summa finansiella anläggningstillgångar	31,1	32,4	35,9	37,1

Not 14 Bidrag till statlig infrastruktur	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Bidrag utbyggnad av E20	-	-	-	-
Bidrag från Sparbanksstiftelsen	-	-	-	-
Ackumulerad upplösning, bidrag E20	-	-	-	-
Summa bidrag till statlig infrastruktur	-	-	-	-

Kommunfullmäktige beslutade 1 oktober 2014 att medfinansiera utbyggnaden av E20 med 16,8 miljoner kronor. Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 11 år. Beslut om antalet år som bidraget upplöses på beslutades av Kommunfullmäktige i mars 2015.

Sparbanksstiftelsen beslutade under 2015 att bidra med 3,3 mnkr till utbyggnaden av E20. Bidraget upplöses på 10 år (11-1år).

För 2020 tog Kommunfullmäktige ett nytt beslut, KF §149, om att upplösa resterande bidrag. Utöver den årliga upplösningen innebär detta en upplösning på 4,8 mnkr

Not 15 Förråd/exploateringar	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Exploatering Algutstorp	0,0	-	0,0	-
Exploatering mark Västra Degrabo	0,9	-	0,9	-
Exploatering Fagrabo	1,4	2,0	1,4	2,0
Exploatering övrigt	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa exploatering	2,3	2,0	2,3	2,0
Lager, övrigt	-	-	-	-
Summa förråd/exploateringar	2,3	2,0	2,3	2,0

Not 16 Fordringar	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
-------------------	-----------------	-----------------	----------------	----------------

Kundfordringar	10,1	13,7	10,0	11,8
Div kortfristiga fordringar	45,1	43,0	44,9	42,6
Varav kommunalskattefordringar				
<i>Varav Kommunalsskattefordringar</i>		8,8		8,8
<i>Varav Upplupna generella statsbidrag</i>		-		-
<i>Varav Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsersättningar</i>		2,6		2,6
<i>Varav Fordran kommunal fastighetsavgift</i>		31,7		31,7
Förutb kostn o upplup intäkter	72,0	54,4	69,7	51,1
Summa fordringar	127,2	111,1	124,6	105,5

Not 17 Kassa och bank	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Kassa	2,3	0,0	-	0,0
Bank	48,1	60,5	48,1	56,4
Summa kassa och bank	50,4	60,5	48,1	56,4

Not 18 Eget kapital	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Eget kapital vid årets början	405,4	408,5	413,4	416,2
Justering eget kapital*	-3,3	-0,2	-3,3	-0,2
Årets resultat	6,4	-0,0	6,1	0,7
Utgående eget kapital	408,5	408,3	416,2	416,7
<i>Varav resultatreserv</i>	-	-	-	-
<i>Varav resultatutjämningsreserv</i>	5,0	5,0	5,0	5,0
Utgående eget kapital	408,5	408,3	416,2	416,7

*Justering avser en rättning pga finaisellt leasing.

Not 19 Avsättningar	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	8,9	9,4	8,9	9,4
Nyintjänad pension	-	-	-	-
Årets utbetalningar	-0,5	-0,6	-0,5	-0,6
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,7	0,8	0,7	0,8
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Övrig post	0,2	0,2	0,2	0,2
Byte av tryggande	-	-	-	-
Förändring av löneskatt	0,1	0,1	0,1	0,1
Utgående balans pensioner och löneskatt	9,4	9,9	9,4	9,9

Not 20 Övriga Avsättningar	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Avsättning Tumberg, sluttäckning	31,7	31,7	31,7	31,7
Avsättning E20	10,6	5,6	10,6	5,6
Avsättning övrigt*	4,5	1,2	4,5	1,2
Uppskjutna skatter	-6,3	-5,5	-	-
Summa övriga avsättningar	40,4	33,0	46,7	38,5
Summa avsättningar	49,8	42,9	56,1	48,4

Not 21 Långfristiga skulder	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Låneskuld				
Ingående låneskuld	799,0	849,0	350,0	400,0
Nyupplåning under året	50,0	90,0	50,0	90,0
Omklassificering till långfristig skuld	-	-	-	-
Årets amorteringar/omklassificerat till kortfr skuld	-	-	-	-
Delsumma	849,0	939,0	400,0	490,0
Långfristig leasingskuld	23,1	23,5	23,1	23,5
Anslutningsavgifter	21,0	21,6	21,0	21,6
Investeringsbidrag	3,3	3,1	3,3	3,1
Summa långfristiga skulder	896,4	987,2	447,4	538,2

Kreditgivare	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Kommuninvest	799,0	793,0	400,0	490,0
Sparbanken Alingsås	-	-	-	-
SEB	50,0	-	-	-
Nordea	-	146,0	-	-
Leasingföretag	-	-	-	-
Summa Långivare	849,0	939,0	400,0	490,0

Räntebindningstider (inkl derivat)	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
0--1 år	0,19	0,17	0,29	0,25
1--2 år	1,49	1,86	1,49	1,86
2--3 år	2,90	2,46	2,84	2,75
3--4 år	3,73	3,67	3,73	3,75
4--5 år	4,64	4,50	-	4,4
5--6 år	5,63	5,38	-	5,38
6--7 år	-	-	-	-
7--8 år	-	-	-	-
8--9 år	-	-	-	-
Summa räntebindningstider	1,75	1,95	1,76	2,10

Kapitalbindningstid (inkl derivat)	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
0--1 år	0,47	0,28	0,29	0,25
1--2 år	1,42	1,65	1,49	1,86

2--3 år	2,59	2,75	2,84	2,75
3--4 år	3,73	3,75	3,73	3,75
4--5 år	-	4,40	-	4,40
5-6 år	-	5,38	-	5,38
Summa Kapitalbindningstid (inkl derivat)	2,26	1,61	1,76	2,10

Per bokslutsdagen finns ränteswapar som totalt uppgår till 290 mnkr (333). Den genomsnittliga räntebindningstiden för den totala skuldportföljen uppgår till 2,74 år (3,43) och den genomsnittliga effektiva räntan uppgår till 1,41 procent (1,74). Marknadsvärdet på ränteswaparna uppgår till 22,4 mnkr (26,8).

Not 22 Kortfristiga skulder	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	8,2	10,4	8,2	10,4
Leverantörsskulder	55,5	57,3	61,4	55,6
Moms och punktskatter	0,4	0,1	-	-
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	26,6	28,0	26,6	28,0
Övriga Kortfristiga skulder	0,6	0,4	0,2	0,0
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	110,7	101,2	102,5	102,0
Varav				
<i>Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)</i>		45,6		45,6
<i>Upplupna pensionskostnader</i>		22,2		22,2
<i>Kommunalskatteskulder</i>		-		-
<i>Övriga kortfristiga skulder</i>		-		-
<i>Förutbetalda generella statsbidrag</i>		-		-
<i>Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar</i>		2,7		2,7
<i>Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter</i>		30,8		31,5
Summa Kortfristiga skulder	201,9	197,5	198,8	196,1

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Borgensförbindelser				
Vårgårda Bostäder AB	-	-	399,0	449,0
Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund	1,9	1,9	1,9	1,9
Föreningar	-	-	-	-
Övriga borgensåtaganden	2,1	2,1	2,0	2,0
Summa borgensförbindelser	4,1	4,1	402,9	452,9

Not 24 Pensionsförpliktelser	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Ingående ansvarsförbindelse inkl löneskatt	202,8	208,6	202,8	208,6

Ränte- och basbeloppsuppräknig	13,1	13,8	13,1	13,8
Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-	-	-
Nyintjänad pension	1,0	-	1,0	-
Årets utbetalningar	-10,3	-11,6	-10,3	-11,6
Övrig post	0,7	0,2	0,7	0,2
Byte av tryggnade	-	-	-	-
Förändring av löneskatten	1,2	0,6	1,2	0,6
Summa pensionsförpliktelser	208,5	211,6	208,5	211,6

Not 25 Förvaltade fonder	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Makarna Hulténs Musikfond	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa förvaltade fonder	0,1	0,1	0,1	0,1

Not 26 Operationell leasing	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Leasingavgifter förfaller nästa år	6,2	9,8	5,7	8,9
om 2-5 år	5,2	7,9	4,7	7,0
senare än 5 år	-	-	-	-
Summa	11,5	17,7	10,4	15,9

Not 27 Finansiell leasing	Koncern 2023	Koncern 2024	Kommun 2023	Kommun 2024
Ej uppsägningsbara leasingavtal med avtalstid längre än 3 år				
Maskiner och inventarier	23,1	23,5	23,1	23,5
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:				
Leasingavgifter förfaller nästa år	2,0	2,7	2,0	2,7
om 2-5 år	8,7	10,0	8,7	10,0
senare än 5 år	12,4	10,8	12,4	10,8
Summa	23,1	23,5	23,1	23,5

Vårgårda kommun har i februari 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga kommuner och regioner som per 2024-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Vårgårda kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2024-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 601 095 707 587 kronor och totala tillgångar till 603 916 952 803

kronor. Vårgårda kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 861 988 107 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 868 190 044 kronor.

Not. 28 Avtalssamverkan Vårgårda kommun

Samverkansavtal kring Samhällsbyggnad och andra kommunövergripande funktioner

- Avtal med Alingsås kommun om fastighetsdrift
- Avtal med samtliga Sjuhäradskommuner (Borås, Bollebygd, Tranemo, Ulricehamn, Herrljunga, Svenljunga, Mark) om myndighetsutövning inom bygg och miljö

Samverkansavtal kring Vård, omsorg och socialtjänst:

- Överförmyndare i Samverkan - avtalssamverkan (tolv samverkanskommuner, Bollebygd, Falköping, Gullspång, Herrljunga, Hjo, Svenljunga, Skövde, Tibro, Tidaholm, Tranemo, Ulricehamn)
- Barnhus Södra Älvsborg - gemensam drift
- Utväg Södra Älvsborg - gemensam drift med flera kommuner och regionen
- Sociala Jouren - samverkan mellan kommuner
- FOU Sjuhärad - gemensam verksamhet med kommuner och högskolan
- Närvårdssamverkan - Samverkan med regionen, ett närvårdskontor tillsammans
- Vård- och omsorgscollege - samverkan mellan arbetsgivare (kommuner och region), fackliga företrädare, och utbildningsamordnare
- Mini-Maria - samverkan mellan kommuner och region
- Vuxenutbildning- Vårgårda kommun är huvudman och har avtalssamverkan med Herrljunga
- Ungdomsmottagning- Vårgårda kommun har ett avtal med regionen där kommunen står för 25% av kostnaderna
- Familjerätt - Avtalssamverkan, Vårgårda kommun köper denna tjänst av Alingsås kommun
- Familjerådgivning - Avtalssamverkan, Vårgårda kommun köper denna tjänst av Alingsås kommun
- TiS- Avtalssamverkan där Lidköping är huvudman. (TiS = Tillståndsenheten i Samverkan)
- Utöver detta har kommunen en del avtal med andra kommuner utifrån individärenden
- Samverkan kring införande av e-arkiv- Vårgårda kommun tillsammans med flera kommuner i Boråsregionen (Bollebygd, Tranemo, Ulricehamn, Herrljunga, Svenljunga, Mark)
- Avtal med Herrljunga kommun kring gemensam chef för musikskola/kulturskola

Samverkansavtal kring gymnasieutbildning:

- Med Boråsregionen
- Med Västra Götalandsregionen
- Med Essunga kommun
- Med Alingsås kring anpassad gymnasieskola

Not 29 Räkenskapsrevision (tkr)	Kommun 2023	Kommun 2024
Sakkunnigt biträde, räkenskapsrevision	558,0	404,0

Förtroendevalda revisorer	31,6	30,0
Summa räkenskapsrevision och andra granskningar	589,6	434,0

Not 30 Inköp och försäljningar mellan koncernföretag

Koncernintern fakturering har skett med 9,1 mnkr (11,2 mnkr), vilket har eliminerats i koncernens resultaträkning.

Not 31 Uppgifter om koncernbolag	Orgnr	Ägd Andel
Vårgårda Bostäder	556518-0378	100%
Alingsås och Vårgårda	222000-2535	22%
Räddningstjänstförbund		

Driftredovisning

Belopp i mnkr	Utfall 2023			Utfall 2024		
	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Politisk verksamhet	-0	9	9	-	10	10
Summa Politisk verksamhet	-0	9	9	-	10	10
Kommunövergripande	-3	42	39	-0	26	26
Summa Kommunövergripande	-3	42	39	-0	26	26
IT				-8	19	11
Kommunledningskontoret				-2	21	19
Personal/Ekonomi	-10	25	16	-11	27	17
Strategisk planering o utveckl	-3	18	14	-	-	-
Summa Stödfunktioner	-13	43	30	-21	68	46
Förskola/Grundskola	-51	375	324	-50	400	350
Gymnasie/Musikskola	-15	83	68	-16	88	72
Kultur och Fritid	-5	27	22	-5	28	23
Samhällsbyggnad	-212	242	29	-235	263	28
Socialtjänst	-40	172	132	-44	185	141
Vård och omsorg	-86	251	165	-81	271	189
Summa Kärnverksamhet	-409	1 150	741	-432	1 235	804
Kapitalkostnadspott		-	-		-	-
Summa	-426	1 244	819	-453	1 338	885
Finansverksamhet	-6	37	31	-3	15	13
Summa Finansverksamhet	-6	37	31	-3	15	12
Återföring kapitalkostnad		-48	-48	-	-59	-59
Återföring generella bidrag bokförda på verksamheten	6		6	1		1
Resultat före avskrivningar	6	-48	-42	1	-59	-58
Interna poster	-221	221	-	-193	193	-
Avskrivningar	-	40	40	-	43	43
Verksamhetens nettokostnader	-426	1 273	848	-455	1 337	883

Belopp i mnkr	Budget 2024			Budgetavvikelse 2024		
	Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
Politisk verksamhet	-	9	9	-	-0	-0
Summa Politisk verksamhet	-	9	9	-	-0	-0
Kommunövergripande	-	25	25	0	-1	-1
Summa Kommunövergripande	-	25	25	0	-1	-1
IT	-8	18	10	0	-1	-1
Kommunledningskontoret	-1	20	19	1	-1	0
Personal/Ekonomi	-11	28	17	-1	1	0
Strategisk planering o utveck	-	-	-	-	-	-
Summa Stödfunktioner	-21	66	46	0	-1	-1
Förskola/Grundskola	-41	381	340	9	-19	-10
Gymnasie/Musikskola	-14	87	73	2	-1	1
Kultur och Fritid	-4	26	23	2	-2	0
Samhällsbyggnad	-233	263	30	2	-0	1
Socialtjänst	-35	180	144	8	-6	3
Vård och omsorg	-72	249	177	9	-22	-13
Summa Kärnverksamhet	-400	1 186	786	31	-49	-18
Kapitalkostnadspott	-	2	2	-	2	2
Summa	-421	1 289	868	32	-49	-17
Finansverksamhet		15	15	3	0	3
Summa Finansverksamhet	-	15	15	3	0	3
Återföring kapitalkostnad	-	-57	-57	-	2	2
Återföring generella bidrag bok-förda på vsh	-	-	-	-1	-	-1
Resultat före avskrivningar	-	-57	-57	-1	2	1
Interna poster	-238	238	-	-219	219	-
Avskrivningar		40	40	-	-3	-3
Verksamhetens nettokostnader	-421	1 287	866	34	-50	-16

Tabell: Vårgårda kommuns driftredovisning

Tilläggsbudget 2024

- Ökade kostnader inom anpassad grundskola, 2,8 mnkr, KF 24-05-08, §59

Kommunens verksamheter redovisar en negativ budgetavvikelse på 16,3 mnkr.

Politisk verksamhet

Politisk verksamhet redovisar ett underskott om 0,5 mnkr vilket beror på högre kostnader för arvoden men även högre kostnader för EU-valet än budgeterat. Ej nyttjade utvecklingsmedel räddar delvis upp de högre kostnaderna för arvoden. För budgetåret 2024 har 0,5 mnkr avsatts till politikens utvecklingsmedel och finns under Kommunstyrelsen. Nedan redovisning visar de beslut som tagits under budgetåret.

Utvecklingsmedel 2024 (tkr)		Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse
Beslut				
Resa Ukriana		20	20	-
Investeringsbidrag Skogsbygdens IF	Dnr 2024-000212	100	100	-
Finansiering till Vårgårdafesten 2024	Dnr: 2024-000406	100	100	-
Summa		220	220	-
Budget		500	500	-
Kvar att förfoga över		280	280	-

Tabell: Utfördelade utvecklingsmedel 2024

Kommunövergripande

Kommunövergripande redovisar ett underskott mot budget om 0,8 mnkr vilket beror på ett tilläggsanslag till Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund för ökad hyreskostnad till den nya räddningstjänststationen.

IT

IT-avdelningen redovisar ett underskott om 1,0 mnkr. Underskottet beror delvis på att Vårgårda har vuxit mer än vad Herrljunga har gjort vilket innebär att Vårgårda behöver betala en större andel av utfallet. Den negativa avvikelsen beror även på att budgetfördelningen mellan kommunerna inte överensstämmer med den faktiska fördelningen av utfallet för gemensamma kostnader utifrån befolkningsandel.

Totalt redovisar servicenämnden IT/ Växel/ Telefoni ett överskott om 0,8 mnkr vilket beror på lägre personalkostnader men även behov av färre konsulttimmar än budgeterat.

Personal/Ekonomi

Ekonomi och Personal redovisar ett överskott mot budget om 0,1 mnkr. Ekonomiavdelningen redovisar ett överskott om 0,2 mnkr för budgetåret 2024. Det positiva resultatet beror på att budgetfördelningen, dvs tilldelad ram inte överensstämmer med den faktiska fördelningen av utfallet för gemensamma kostnader utifrån befolkningsandel. Vårgårda har en större budget för ekonomi än vad man procentuellt ska betala för gemensamma kostnader i servicenämnden. Totalt redovisar servicenämnden ekonomi ett underskott om 0,1 mnkr vilket beror på högre konsultkostnader än budgeterat då konsultstöd har tagits in under delar av våren för att täcka upp vakant kontrollertjänst.

Personalavdelningen redovisar ett underskott om 0,1 mnkr. Underskottet beror på högre fackliga personalkostnader än budgeterat.

Servicenämndens totala resultat redovisas även i en separat årsrapport.

Kommunledningskontoret (KLK)

KLK redovisar ett överskott mot budget om 0,1 mnkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader inom kanslienheten men även ökade statsbidrag från MSB.

KLK redovisar ett underskott om 0,2 mnkr på helår. Fler ärenden inom överförmyndarverksamheten bidrar till ett underskott. En annan orsak är att personalens kaffeavdrag inte täcker faktiska kostnader för inköp av kaffe. Från första april har kommunen en ny organisation och ersättningsmodell när det gäller tjänsteman i beredskap (TiB). Den nya organisationen ligger placerad under KLK och har kostat 0,2 mnkr för perioden april till december. Ökade statsbidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) för civilt försvar och krisberedskap bidrar delvis till att täcka de ökade kostnaderna.

Kanslienheten redovisar ett överskott om 0,3 mnkr på helår på grund av lägre personalkostnader än budgeterat.

Kultur och Fritid

Kultur och fritid redovisar ett överskott om 0,1 mnkr. Inom verksamhetsområdet finns dock avvikelser, både positiva och negativa.

Simhallen och folkhälsa/ förebyggande ungdom redovisar båda ett överskott om 0,1 mnkr vilket huvudsakligen beror på högre intäkter än budgeterat. Cafét inom förebyggande ungdom redovisar både lägre inköpskostnader till cafét samtidigt som intäkterna från cafés försäljning blev betydligt högre än budgeterat. Simhallens överskott beror på att fler grupper av babysim och simskolor har kunnat genomföras vilket genererat en högre intäkt.

Biblioteket redovisar ett underskott om 0,1 mnkr vilket beror på högre dator- och IT kostnader än budgeterat.

Utbildning – förskola och grundskola

Utbildningsverksamheterna förskola/grundskola redovisar ett negativt resultat på 9,9 mnkr, vilket motsvarar 2,9 procent av budget. Utfallet är något bättre än tidigare prognostiserat (+0,6 mnkr)

Förskolornas resultat för helår visar ett underskott på -1,4 mnkr vilket härrör från fler barn och högre tillsynstid än vad som beräknats i budget. Under vårterminen fanns fler barn inskrivna än under höstterminen.

Förskolan har även under året haft extra kostnader i och med omstrukturering och flytt till Kesberget förskola.

Köp av förskoleplatser från annan regi har under året varit lägre än i budget. Även försäljning av platser till annan kommun har varit lägre under året. Den positiva avvikelsen på köp av platser tar ut den negativa avvikelsen på försäljning av platser totalt i resultatet.

Grundskola, förskoleklass och fritidshem i egen regi exkl. skolchef visar sammanlagt underskott på 9,9 mnkr. Grundskolornas underskott beror på högre personalkostnader än budgeterat. Resultatet påverkas också av de extra resurser som behövs till elever med mycket stora behov vilka är svåra att förutse.

Vid vidare analys av SCB statistik per 15 oktober gällande pedagogisk personal så ser utbildningsverksamheten att man ligger lägre i barn per pedagog än givna budgetförutsättningar tillåter.

Flera skolor har en utmaning med väsentligt fler inskrivna elever på fritidshem än vad som beräknats i budget. När det är fler elever i behov av fritidshem än vad ersättningen är räknad på, kan det vara svårt att klara verksamheten med budgeterad organisation, vilket har inverkan på personalkostnaderna.

Anpassad grundskola visar på ett underskott under året. Rektor har gjort förändring av organisationen till höstterminen, men underskottet uppgår till 3 mnkr vid årets slut.

Resultatet för verksamheten förskola/grundskola, visar underskott om 9,9 mnkr. Verksamhet förskola står för 1,4 mnkr av underskottet och anpassad grundskola för 3 mnkr. Fritidshem/grundskola exkl. anpassad skola visar underskott om 6,9 mnkr. Underskottet vägs upp av överskott hos elevhälsa med 1,4 mnkr och efter reglering av den tilläggsbudget på 2,8 mnkr som reglerats ut till grundskolan.

Gymnasieskola/Musikskola

Verksamheterna redovisar tillsammans ett överskott på 1 mnkr.

De tre främst bidragande faktorerna till överskottet är ett statsbidrag av engångskaraktär för hög inflation, ökade interkommunala intäkter samt en större andel Vårgårdaelever i år ett på Sundlergymnasiet än planerat

Samhällsbyggnad

Samhällsbyggnad redovisar ett positivt utfall om 1,3 mnkr. Inom verksamhetsområdet finns dock stora avvikelser, både positiva och negativa.

Samhällsbyggnad gemensam redovisar ett överskott om 1,1 mnkr. Överskottet kommer huvudsakligen från Södra skogsägarna där kommunen har fått en intäkt på 0,6 mnkr som avser en avräkning för skog och virke. Överskottet beror även på färre bostadsanpassningar under året samt att färdtjänstresorna varit betydligt färre. Ett nytt avtal för seniorbiljetter inom kollektivtrafiken bidrar även till ett överskott.

Bygg och miljö redovisar ett underskott om 0,7 mnkr. Lägre avgiftsintäkter inom miljö samt minskade bygglovsintäkter är den främsta förklaringen. Miljöenheten redovisar ett underskott om 0,6 mnkr vilket beror på lägre intäkter för tillsyn och tillstånd avlopp men även livsmedelstillsyn. Vakanta tjänster under delar av året inom miljö men även plan och bygg räddar delvis upp underskottet.

Fastighet, kost och lokalvård redovisar alla ett överskott vilket beror på lägre personalkostnader än budgeterat men även lägre kostnader för förbrukningsmaterial och konsultkostnader.

Vatten- och avlopp

VA-verksamheten redovisar ett överskott om 2,1 mnkr för budgetåret 2024. Överskottet beror på att kommunen har fått ersättning för ett skadeståndskrav från år 2020 på 1,9 mnkr. Högre intäkter för taxor och avgifter än budgeterat bidrar även det till ett överskott.

Renhållning

Renhållningen redovisar ett överskott om 1,4 mnkr för budgetåret 2024. Lägre entreprenadkostnader för slamhantering samt ökade intäkter för trä, virke och skrot bidrar till ett överskott.

Vård och omsorg

Vård och omsorg redovisar ett negativt resultat om 12,9 mnkr 2024 vilket är i nivå med föregående års resultat. Prognosen efter oktober visade på ett underskott om 10,5 mnkr och den stora förändringen mellan dessa mätpunkter ligger till störta delen hos våra egna utförare inom hemtjänsten.

Hemtjänstens egna utförare visar på ett underskott om 6,1 mnkr för 2024. Efter oktober månad lämnades en prognos på ett underskott om 4,7 mnkr då verksamheten hade en budget i balans i oktober månad. Första november infördes ett nytt verksamhetssystem som till viss del har bidragit till det stora underskottet under årets sista två månader. Vidare har även en ny version av planeringssystemet införts under årets sista månader vilket har krävt att verksamheten behövt ta in extra personal för att säkerställa att alla brukar får de insatser de behöver. Ytterligare saker som påverkat resultatet negativt de senaste månaderna på året är bland annat att avdraget för natten har tidigare varit för lågt, tappat flera stora ärenden som fått beviljade insatser inom särskilt boende istället och

uppföljningen av beviljad tid, planerad tid och utförd tid stannat av på grund av införanden av nya system.

Även biståndssidan för hemtjänsten visar på ett stort underskott på grund av underbudgetering gällande antal timmar. Detta har resulterat i ett underskott på 6,1 miljoner jämfört med budget. Inför 2025 har budgeterat antal timmar justerats till att bättre möta verkligheten.

Nattverksamheten lämnar ett underskott om 2,6 mnkr som både ligger hos våra särskilda boenden och även inom ordinärt boende. En del i förklaringen till underskotten ligger i att det har under året varit en stor belastning i antal VAK-tillfällen nattetid samt ett stort nytt barnärende som tillkommit under året som kräver dubbelbemanning nattetid. Även om verksamheten i så stor utsträckning som det är möjligt försöker undvika att ta in extrapersonal nattetid är det nödvändigt vid VAK med mera då nattverksamheten inte har utrymme att omfördela arbetsuppgifter på samma sätt som dagverksamheten har.

Hälso- och sjukvården redovisar ett underskott om 0,7 mnkr för 2024. Den stora delen av underskottet består av överanställningar av legitimerad personal för att undvika att ta in konsulter för att klara verksamhetens behov samt minskade stadsbidrag under 2024.

Särskilt boende redovisar sammantaget en budget i balans för 2024 för alla enheter dock med variationer mellan de olika enheterna.

Övriga delar av verksamheten såsom kansli och övrig administrativ personal visa totalt sett ett överskott om 2,6 mnkr som kan härledas till stadsbidrag.

Införandet av ett nytt verksamhetssystem under hösten har även det varit kostnadsdrivande då vikarier har behövt täcka upp för ordinarie personal som gått utbildningar för det nya verksamhetssystemet eller arbetat med migrering av information från tidigare system. Det har även avsatts en hel del resurser i arbetet kring införandet av Millenium som nu blivit skjutet på framtiden.

Socialtjänsten

Socialtjänsten redovisar ett överskott om 2,8 mnkr 2024 jämfört med 6,6 mnkr föregående år. Inom verksamheten redovisas både negativa och positiva avvikelser mot budget.

Placeringar inom Individ- och familjeomsorgen (IFO) redovisas ett överskott på 0,8 mnkr vid årets slut. Under året har verksamheten jobbat aktivt för att hitta hemmaplanslösningar eller kostnadseffektiva öppenvårdsinsatser för att kunna avsluta de placeringar som varit möjliga att avsluta. Vissa perioder under 2024 har verksamheten varit tvungna att ta in konsulter för att klara uppdraget. Detta har lett till högre kostnader för personal än vad budget tillåter. Flyktingpotten har återförst till fullt under 2024 och påverkar verksamhetens resultat positivt.

Funktionsstöd redovisar ett underskott om 1,6 mnkr totalt. Här finns det variationer inom de olika verksamheterna där vissa verksamheter lämnar ett underskott, främst våra egna boenden, samtidigt som andra verksamheter lämnar överskott. Under året har ett

omfattande ärenden blivit beviljad insats enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) vilket har inneburit minskade kostnader för kommunen då Försäkringskassan övertagit ärendet. Överskottet inkluderar även obudgeterade intäkter från Migrationsverket för brukare utan svenskt medborgarskap. En icke planerad flytt av Ågatans gruppboende till tillfälliga lokaler har lett till högre kostnader än prognosticerat.

Arbetsmarknadsenheten redovisar ett överskott om totalt 2,3 mnkr. Överskottet kan till största del härledas till att flyktingpotten till fullo har återförts i förtid vilket gett en positiv resultatpåverkan. Det finns dock variationer inom verksamheten där ekonomiskt bistånd, sysselsättningen samt feriearbete lämnar underskott jämfört med budget. Även daglig verksamhet lämnar ett litet underskott som tidigare under året befarades bli större. Intäkter från Migrationsverket i ett enskilt ärenden har minskat underskottet för daglig verksamhet.

Övergripande verksamhet och övriga verksamheter visar på ett överskott jämfört med budget om 1,3 mnkr där merparten kan härledas till stadsbidrag.

Finansverksamheten

Under finansverksamheten redovisas intäkter och kostnader som berör hela kommunen. Finansverksamhetens budget består av kostnader för semesterlöneskulden, upplupna löner och personalomkostnader. Finansverksamheten har en positiv avvikelse mot budget med 3 mnkr. Den främsta orsaken till det positiva resultatet är intäkter i form av försäljning av exploateringsfastigheter, ersättning för höga sjuklönekostnader och lägre kostnader för semesterlöneskulden än vad som har budgeterats.

Avskrivningskostnader överstiger budget med 3 mnkr. Omklassificering från operationell leasing till finansiell leasing är orsak till budgetavvikelsen. Dessa kostnader möts av lägre hyreskostnader på motsvarande 3 mnkr.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning (mnkr)	Urspr budget 2024	Om- bud- get År	Budget 2024	Utfall 2024	Avvi- kelse 2024	Prognos okt 2024
Skattefinansierade investeringsutgifter						
Investeringsobjekt <3 mnkr						
Inventarier	4,76	2,87	7,63	5,70	1,93	7,01
Reinvestering	8,33	2,96	11,28	10,62	0,66	10,63
Underhåll	7,65	1,10	8,75	7,73	1,02	6,15
Lokalanpassningar	2,03	0,40	2,43	1,49	0,94	1,83
Skattefinansierade inv obj < 3 mnkr	22,76	7,33	30,08	25,54	4,55	25,61
Investeringsobjekt >3 mnkr						
Markköp	-	-	-	9,56	-9,56	9,50
Inventarier nytt äldreboende	-	-0,52	-0,52	-	-0,52	-0,52
Nytt äldreboende	45,00	1,56	46,56	20,30	26,26	22,56
Musikskola Kulturen	5,50	0,99	6,49	5,47	1,01	6,49
Ågatan brandskyddsåtgärder	-	3,30	3,30	1,58	1,72	3,30
Förskola Centrum	-	34,87	34,87	31,40	3,46	32,87
Ventilation Sundler	-	5,43	5,43	5,80	-0,37	5,43
Anpassning lokaler SÄBO	-	-	-	1,26	-1,26	-
Ombyggn Asklanda mottagnkök	4,00	0,49	4,49	0,26	4,23	0,49
Ombygg/tillbyggnad Gullhögen	1,00	-	1,00	0,02	0,98	0,50
Sporthall återinvestering	-	0,67	0,67	0,27	0,39	0,37
Investering > 3 mkr	55,50	46,78	102,28	75,94	26,34	80,98
Avgiftsfinansierade investeringsutgifter						
Investeringsobjekt VA						
Vattenverk, utökning	-	0,50	0,50	-	0,50	0,75
Polymer storsäck, reningsverk	-	-	-	1,01	-1,01	-
Hjultorps ARV reningsv. utökn.	0,50	2,20	2,70	3,51	-0,81	3,54
Omlastningsstation Tumberg	-	-	-	0,01	-0,01	-
Ny återvinningscentral	-	1,00	1,00	0,36	0,64	1,00
Invent och maskiner VA	-	-	-	0,10	-0,10	-
Carport VA gata park	-	0,60	0,60	0,59	0,01	0,60
Larm lager brandstation	-	-	-	0,20	-0,20	-
VA renov, anl o ledn nät	7,40	-	7,40	-	7,40	8,02
Vattenkiosk	-	-	-	0,01	-0,01	-
Fågelvägen enl underhållsplan	-	-	-	-	-	-
Ventiler, utbyte trasiga VAV	1,10	-	1,10	0,48	0,62	0,30
Kempeg, renov VSD enl u-pl	-	4,79	4,79	3,01	1,78	3,09
Lindbladsv, dagvattenledn	-	-	-	-0,07	0,07	-
Dagvatten, öka kapacitet i Vga	1,00	0,85	1,85	0,26	1,59	0,30
E20 Dagvatten Vänersborgsv	-	-	-	-0,10	0,10	-
Flödesmätarbrunn	-	-	-	0,16	-0,16	-
Slamavvattnare	-	3,53	3,53	2,61	0,92	4,07
Ringgatan Dagvatten	-	-	-	8,43	-8,43	-
Renovering spill skogsgatan	-	-	-	0,91	-0,91	-
Brandposter VA	-	-	-	0,02	-0,02	-
VA-verk o pumpstationer	1,15	-	1,15	-	1,15	1,25
Borrn +renov brunn Algutstorp	-	-	-	0,27	-0,27	-
Vattendom brunn B7 Algutstorp	-	-	-	0,15	-0,15	-
Spillvattenledning söder om Vå	-	-	-	0,57	-0,57	-
V-ledning till vattentorn	6,00	-	6,00	0,61	5,39	0,70
Ny elledning till brunn B5	-	-	-	0,21	-0,21	-
Isolering av slamlada	-	-	-	0,02	-0,02	-
Inkommande avlopp Hjultorp	-	-	-	0,04	-0,04	-
Avgiftsfinansierade inv obj > 3 mkr	17,15	13,47	30,62	23,38	7,24	23,62
* Forts. på nästa sida						

Investeringsredovisning (mnkr)	Urspr budget 2024	Om- bud- get År	Budget 2024	Utfall 2024	Avvikelse 2024	Prognos okt 2024
Expl Flaskeberget	-	-	-	0,01	-0,01	-
Exploatering	-	-	-	0,01	-0,01	-
VA Nyansl Varelidsv	-	-	-	0,02	-0,02	-
Kommunalt VA Horla	6,00	9,58	15,58	0,28	15,30	0,28
Anslutningsavgifter VA	-	-	-	-0,99	0,99	-0,53
VA till Rasta	3,70	1,89	5,59	6,33	-0,74	6,97
Anslutning Stockholmsvägen	-	-	-	-0,05	0,05	-
Anslutningsavg VA	9,70	11,47	21,17	5,59	15,58	6,72
Summa investeringar	105,11	79,05	184,15	130,46	53,70	136,93

Tabell: Vårgårda kommuns investeringsredovisning

Ombudgetering och tilläggsanslag 2023--2024

- Revidering av investeringsbudget för Ågatan, 3,3 mnkr KF 24-06-12 §83
- Ombudgetering 2024, 75,748 mnkr, KF 24-04-10, §37

Investeringsprojekt <3 mnkr

Investeringsanslag för mindre poster (<3 mnkr) som utförts år 2024 innehåller projekt inom lärande, omsorg, samhällsbyggnad och kommunövergripande. Av total budget på 30 mnkr har 25,5 mnkr nyttjats. Under 2024 har Vårgårda kommun bland annat genomfört underhåll på kulturen i samband med byggnationen av ny musikskola, dränering och re-ling i Lena fastighet och anpassningar på Fridhemsskolan.

Investeringar >3 mnkr

För de större investeringarna (> 3 mnkr) nyttjades 75,9 mnkr av de totalt 102,3 mnkr som fanns budgeterade. De flesta projekt är pågående och behöver ombudgeteras till nästkommande år. Arbetet med ventilation Sundler är klart och har kostat 6,4 mnkr vilket är 0,4 mnkr mer än budgeterat. Under 2024 har kommunen även köpt in mark och fastigheter från Vårgårda bostäder motsvarande 9,6 mnkr. Arbetet med ny Musikskola kulturen och Kesbergets förskola är även de klara även om de sista leverantörsfakturorna saknas.

Avgiftsfinansierade investeringar

Investeringar inom VA och renhållningen finansieras via avgifter. VA-verksamheten hade 29,6 mnkr i budget och ett utfall på 23 mnkr. En del av överskottet kommer att behöva ombudgeteras då arbetet med VA-ledning till vattentorn pågår. Under 2024 har anslutningsavgifter VA ett utfall på 1,0 mnkr. Anslutningsavgifterna består till största delen av industrianslutningar från Flygaren men även några utbyggnader av befintliga bostadshus för tillkommande tjänster exempelvis anslutningar av attefallshus.

Renhållningens budget för projektet återvinningscentral har under året inte nyttjats fullt ut då arbetet med förfrågningsunderlaget drog ut på tiden och upphandlingen först kunde genomföras under hösten 2024.

Avslutade projekt

Under 2024 har fyra större projekt avslutats och aktiverats, ventilation Sundler, ny musikskola kulturen, Kesbergets förskola och renovering VA ledningsnät Kempegatan. Ventilation Sundler har totalt kostat 6,4 mnkr vilket är 0,4 mnkr mer än budgeterat. De ökade kostnaderna beror på att ett större aggregat behövdes än tidigare beräknat samt att det krävdes extra åtgärder för ökad brandsäkerhet.

Ny musikskola och Kesbergets förskola är färdigställda och aktiverade men de sista leverantörsfakturorna saknas fortfarande och därmed är slutbeloppet för investeringsprojekten ännu inte fastställda. En del av kvarvarande belopp behöver ombudgeteras till 2025. Totalt har musikskolan kostat 19,1 mnkr till och med årsskiftet 2024 varav det budgeterat belopp är 20 mnkr. Kesbergets förskola har kostat 75,5 mnkr till och med årsskiftet 2024 och budgeterat belopp är 79 mnkr.

VA-enheten har under perioden 2022 till 2024 genomfört en renovering på befintligt ledningsnät på Kempegatan och Rosendalsgatan motsvarande 665 meter. En omläggning av ledningarna för dricksvatten och dagvatten genomfördes samt att tolv fastigheter fick nya servisledningar som en del av kommunens underhållsplan. Arbetet med Kempegatan har kostat 6,8 mnkr vilket motsvarar 10 200 kronor per meter.

Underhåll och Investeringar Vårgårda Bostäder AB

Vårgårda bostäder AB (Bolaget) har gjort ett antal större underhållsåtgärder som aktiverats under året, 3,1 mnkr (6,2). Kostnadsfört underhåll uppgick till 3,7 mnkr (2,3). Årets största projekt har varit mark- och miljöprojektet på område Klocket. Efter ett mångårigt byggprojekt håller bolaget fortfarande på läka utvändigt. I år blev det asfaltering av både parkering och gångbanor samt 2 st nya miljöhus, en väldigt synlig förbättring av området.

Vidare har bolaget satsat mycket på energibesparande åtgärder såsom till exempel styrning av fastigheter, injustering med mera. Ju mer vi vet om byggnaderna desto mer kan vi åtgärda. Ytterligare ett antal badrum har åtgärdats, dock har det inte blivit trapphus för trapphus utan behovet har fått styra.

Avgiftsfinansierad verksamhet

I Vårgårda kommun finns det två avgiftsfinansierade verksamheter som särredovisas. Det är Renhållningsverksamheten och Vatten- och avloppsverksamheten.

Renhållningsverksamhet

Renhållningsverksamheten ansvarar för insamling och behandling av hushållsavfall samt driften av avfallshandläggningen Tumberg, vilken drivs tillsammans med Herrljunga kommun.

Renhållningen redovisar ett överskott om 1,4 mnkr för budgetåret 2024. Lägre entreprenadkostnader för slamhantering samt ökade intäkter för trä, virke och skrot bidrar till ett överskott.

Renhållningen har under året budgeterat för ett nollresultat och sammantaget redovisar avgiftskollektivet ett överskott för 2024 på 1,4 mnkr som resultatreglerats mot särskilt balanskonto för renhållningskollektivet.

År	Ingående balans	Årets resultat	Utgående balans
2019	3 429	-1 528	1 901
2020	1 901	-2 440	-539
2021	-539	1 540	1 001
2022	1 001	-44	957
2023	957	-925	32
2024	32	1 370	1 402

Tabell: Renhållningsverksamhetens ekonomi åren 2019-2024

Vatten- och avloppsverksamhet

VA-verksamheten redovisar ett överskott på 2,1 mnkr för budgetåret 2024. Överskottet beror på att kommunen har fått ersättning för ett skadeståndskrav från år 2020 på 1,9 mnkr. Högre intäkter för taxor och avgifter samt lägre kostnader för förbrukningsmaterial på reningsverket och vattenverket bidrar även det till ett överskott.

Resultaträkning

Resultaträkning (mnkr)	Not	Utfall 2023	Utfall 2024	Budget 2024
Verksamhetens intäkter	3,11	22,5	25,9	23,1
Verksamhetens kostnader	4,11	-17,8	-18,8	-18,1
Avskrivningar/Nedskrivningar	5	-3,1	-3,7	-3,0
Verksamhetens nettokostnader		1,6	3,4	2,0
Finansiella intäkter		-	-	-
Finansiella kostnader	9	-0,7	-1,3	-1,3
Resultat före avsättning		0,9	2,1	0,7
Till resultatfond		-0,9	-2,1	-0,7
Justerat årets resultat		0,0	0,0	0,0

Tabell: Vatten- och avloppsverksamhetens resultaträkning

Balansräkning

Balansräkning (mnkr)	Utfall 2023	Utfall 2024
Tillgångar		
Anläggningstillgångar	60,9	67,6
Summa anläggningstillgångar	60,9	67,6
Omsättningstillgångar	0,0	0,0
Summa omsättningstillgångar	0,0	-
Summa tillgångar	60,9	67,6
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Ingående eget kapital	0,0	0
Årets resultat	0,0	0
Summa eget kapital	0,0	-
Långfristiga skulder	58,5	67,3
Kortfristiga skulder	2,4	0,3
Summa skulder	60,9	67,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	60,9	67,6

Tabell: Vatten- och avloppsverksamhetens balansräkning

Sammantaget redovisar avgiftskollektivet ett överskott för 2024 på 2,1 mnkr som resultatreglerats mot särskilt balanskonto för VA-kollektivet. I tabellen nedan visas VA-kollektivets ekonomi mellan åren 2019-2024 i tkr.

År	Ingående balans	Årets resultat	Utgående balans
2019	1 048	-2 328	-1 280
2020	-1 280	-1 117	-2 397
2021	-2 397	-626	-3 022
2022	-3 022	-221	-3 243
2023	-3 243	854	-2 389
2024	-2 389	2 095	-294

Tabell: Vatten- och avloppsverksamhetens ekonomi åren 2019-2024

Övrigt

Begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar

Tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk eller innehav

Ansvarsförbindelse

Förpliktelser i form av borgensåtaganden, ställda panter och liknande. Om förpliktelsen måste infrias så belastar den resultatet.

Avskrivningar

Planmässig nedsättning av anläggningstillgångarnas värde som ska spegla värdeminskningen.

Avsättningar

Förpliktelse som är säkrea eller högst sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp och infriandetidpunkt.

Balanskrav

Lagstadgat krav om att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen. Här framgår vilka tillgångar och skulder kommunen hade vid bokslutstillfället.

Driftredovisning

Redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten under året ställt mot budget.

Eget kapital

Kommunens samlade överskott och underskott

Exploateringsverksamhet

Åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder eller industrier.

Finansiell leasing

Finansiella leasingavtal innebär att leasetagaren övertar de ekonomiska risker och fördelar kopplade till att äga en tillgång.

Kapitalkostnader

Periodiserad investeringsutgift. Består dels av avskrivning och dels av ränta på bundet kapital. Räntan är en intern post.

Kassaflödesanalys

Visar hur medel har tillförts och använts för löpande verksamhet, investeingar samt finansiering och därmed likviditetsförändringen.

Kassalikviditet

Är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 procent täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

Kommunbidrag

Tilldelade budgetanslag i form av skatteintäkter och statsbidrag.

Komponentavskrivning

Avskrivningsmetod som används när skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande delar är väsentlig. Respektive komponent skrivs av separat.

Likviditet

Kassa- och bankmedel som utgör kommunens betalningsredskap på kort sikt.

Långfristiga fordringar och skulder

Skulder och fordringar som har förfallodag senare än ett år efter balansdagen.

MSB – Myndighet för samhällsskydd och beredskap

MSB är en statlig myndighet och har ansvar för att stödja samhällets beredskap för olyckor, kriser och civilt försvar.

Omsättningstillgång

Tillgångar som på kort tid kan omsättas till likvida medel och som inte är avsedda för stadigvarande bruk.

Operationell leasing

Operationella leasingavtal definieras som leasingavtal som inte är finansiella, det vill säga om bedömningen görs att ett leasingavtal inte är finansiellt är det per automatik operationellt.

RKR – Rådet för Kommunal Redovisning

RKR är ett oberoende ideellt organ som bildades 1997 av staten, Svenska Kommunförbundet och Landstingsförbundet. Utgångspunkten för RKR:s arbete är lag (2018:597) om kommunal bokföring redovisning.

Självfinansieringsgrad

Visar hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med egna medel.

Soliditet

Eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

Till:
Kommunfullmäktige i Vårgårda kommun

Revisionsberättelse för år 2024

Vi, av kommunfullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i kommunstyrelsen, myndighetsnämnd Bygg och miljö, myndighetsnämnd Lärande och omsorg, servicenämnd Ekonomi/Personal, överförmyndaren, valnämnden, fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmanrevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige. Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen av räkenskaperna har genomförts av vårt sakkunniga biträde i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Ur redogörelsen vill revisorerna särskilt lyfta fram den fördjupade granskningen av verksamhets- och ekonomistyrning inom hemtjänsten. I granskningen bedömdes kommunstyrelsen inte ha säkerställt en ändamålsenligt styrning och uppföljning av varken kvalitet eller ekonomi i hemtjänsten. Revisionen avser följa arbetet med vidtagna åtgärder under 2025.

Revisionen vill också lyfta fram att revisionen ser allvarligt på att två av kommunfullmäktiges inriktningsmål, kopplat till utbildning respektive god

ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv, bedöms vara på en icke godtagbar nivå.

Från den grundläggande granskningen önskar revisionen belysa att kommunstyrelsen inte bedöms ha säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Verksamheten har vid samtliga ekonomiska uppföljningar under år 2024 prognosticerat ett underskott. Åtgärder för att hantera underskottet hanterades av kommunstyrelsen först i september och oktober 2024. Det bedöms vara ett avsteg från kommunens policy för ekonomistyrning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Vårgårda kommun, utifrån vad som nämnts ovan, delvis har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att balanskravet efterlevs.

Vi bedömer att utfallet i årsredovisningen inte är förenlig med det finansiella mål som fullmäktige fastställt. Vår bedömning är att utfallet delvis är förenligt med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt.

Vi delar det sakkunniga biträdets bedömning att årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning. För denna slutsats avseende kommunens räkenskaper hänvisar revisorerna till det sakkunniga biträdets yttrande.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2024.

Vi tillstyrker att kommunfullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöter i dessa organ.

Vi åberopar bifogad redogörelse och de rapporter som inte tidigare tillställts fullmäktige. Övriga rapporter har översänts till fullmäktige löpande under året.

Vårgårda, datum i enlighet med digital signatur

Jörgen Andersson
Ordförande

Egon Gårdeson

Jörgen Olsson

Inga-Lena Tellström

Weine Eriksson

Bilagor:

- Redogörelse för revision år 2024
- Det sakkunniga bitrådets yttrande och rapport om årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter
- Det sakkunniga bitrådets granskning av god ekonomisk hushållning och balanskravsresultat
- Granskningsrapport från lekmannarevisorerna avseende Vårgårda Bostäder 2024

PENNEO

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

Inga-Lena Elisabet Tellström

Undertecknare

Serienummer: ac5225f8009b80[...]5dee742deb821

IP: 2.71.xxx.xxx

2025-04-15 13:23:46 UTC

JÖRGEN ANDERSSON

Undertecknare

Serienummer: d4888f254e91fb[...]1875c1fb98288

IP: 85.195.xxx.xxx

2025-04-15 14:10:47 UTC

BO LENNART JÖRGEN OLSSON

Undertecknare

Serienummer: 2695500245a0ef[...]d0be722f0e4ff

IP: 81.234.xxx.xxx

2025-04-15 17:38:35 UTC

EGON ANDERS IVAR GÅRDESON

Undertecknare

Serienummer: d1e9bb49a787b7[...]840cbfe2dfedd

IP: 151.252.xxx.xxx

2025-04-16 08:27:47 UTC

Weine Erik Gustav Eriksson

Undertecknare

Serienummer: ca40a02161e195[...]37e20857d4833

IP: 77.105.xxx.xxx

2025-04-16 09:55:35 UTC

Detta dokument är undertecknat digitalt via [Penneo.com](https://penneo.com). De signerade uppgifternas integritet är validerad med hjälp av ett beräknat hashvärde för originaldokumentet. Alla kryptografiska bevis är inbäddade i denna PDF, vilket säkerställer både autenticitet och möjlighet till framtida validering.

Detta dokument är försett med ett kvalificerat elektroniskt sigill som innehåller ett certifikat och en tidsstämpel från en kvalificerad tillhandahållare av betrodda tjänster.

Så här verifierar du dokumentets äkthet:

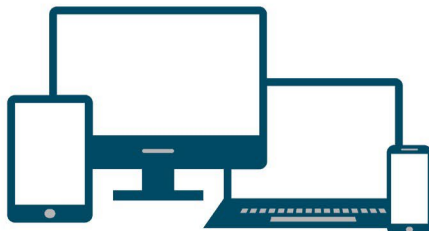
När du öppnar dokumentet i Adobe Reader kan du se att det är certifierat av **Penneo A/S**. Detta bekräftar att dokumentets innehåll förblir oförändrat sedan tidpunkten för undertecknandet. Bevis för de enskilda undertecknarnas digitala signaturer bifogas dokumentet.

De kryptografiska bevisen kan kontrolleras med hjälp av Penneos validator, <https://penneo.com/validator>, eller andra validerings verktyg för digitala signaturer.

Följ oss på...

...

www.vargarda.se